National Library of Canada
Collection Development Branch.
395 Wellington Str. Order sect
Ottawa, Ont. K1A 0N4

National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
JOURNAUX

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1384

Nr. 19 (1887) 1986 | NELJAPÄEVAL, 8. MAIL — THURSDAY, MAY 8 | XXXVII aastakäik

ÜRO aktsiooni küsimused EKN-i üldkoosolekul

Möödunud laupäeval peeti Eestlaste Kesknõukogu Kanadas kevadine koosolek, millest võttis osa 30 liiget. Koosolekul käsitati käigusolevat ÜRO aktsiooni ja sellega seoses kõneles BATUN-i juhatuse liige Sirje Ainso New Yorgist BATUN-i tegevusest. Koosolekul selgitati lähemalt ka Eesti ja eestlaste tutvustamist maailmanäitusel, mille kohta andis seletusi abiesimees E. Lepnurm. Maailmanäituse puhul korraldatakse Vancouveris Eesti Nädal, mis lõpeb eestlaste esinemisega EXPO-l 24. augustil. E. Lepnurm kutsus Toronto eestlasi Eesti Nädala läbiviimisele kaasa aitama.

Koosoleku avas esimees L. Leivat, tervitades kokkutulnuid, eriti kaugemalt tulnud EKN-i liikmeid. Palvuse pidas EKN-i liige õp. T. Nõmmik. Koosoleku juhatajaks valiti H. Lupp, protokollijaks E. Lindaja ja R. Andre jun.

ARUANDED

Poolaasta aruanne oli esitatud kirjalikult. Välispoliitilises osas märgiti aruandes, et EKN jälgis Deschenes'i komisjoni töö arengut. Koos teiste balti organisatsioonidega ja ukrainlastega alustati kohtuprotsess Deschenes'i komisjoni vastu, kuna komisjoni kavatsus minna N. Liitu „tõendmaterjale" otsima oleks Kanadas seadustevastane.

Alustati ÜRO-s Balti riikidele vaatleja-staatuse taotlemise aktsioon ja selleks massiliselt toetusallkirjade kogumine, tehti ettevalmistusi „Musta Paela Päevaks" (toimub 23. augustil koos teiste Ida-Euroopa rahvastega) ja parlamendiliikmeile ja ametiisikuile Ottawas saadeti peasekretäri koostatud pikem esildis Balti konsulite ametliku välisesindajate nimekirja saamiseks.

Esimees L. Leivat lisas kirjalikule aruandele mõningaid täiendusi, märdikes, et EKN-il oli möödunud veebruar erakordselt tegevusrikas, kuna toimus samaaegselt mitmeid aktsioone. Eriti hästi õnnestus Kaisa Randpere heaks ta vanemate kaastööl korraldatud selgitusaktsioon, mis sai nädalastelt sooja vastuvõtu meedias. Käiku on läinud ÜRO aktsioon, mille ülemaailmne koordineerimine eestlaste osas on pandud Kanada Aktsioonikomiteele. Esimesed toetusallkirjadega lehed on juba tagasi saabunud. Kiirelt saatis oma korjanduslehe Saskatchewanist tagasi prof. Ivo Lambi, kes paari nädalaga kogus mitme rahvuse liikmeilt 100 allkirja.

W. Pent Ottawast juhtis tähelepanu P. Trudeau algatusel loodud Kanada Rahu ja Julgeolu Instituudi tergevusele, mille liikmeskonda on arvatud ka etnilisi ringkondi ja parempoolseid organisatsioone, kuid mille tegevus kulgeb täiesti pahempoolsete rahuliikumiste joonel ja Kanada julgeolekut õõnestavalt. Sellele instituudile on hiljuti Kanada valitsus andnud suuremat rahalist toetust. Koosolekule esitatud tegevusaruanne võeti teadmiseks.

BATUN-I TEGEVUSEST

Järgnevalt andis UN-iga ühenduses New Yorgis töötava BATUN-i juhatuse liige Sirje Ainso kokkuvõtliku ülevaate selle organisatsiooni tegevusest ja probleemidest. Ta tähendas UN-i kaudu Balti riikide õiguste taastamist taotlev BATUN on töötanud juba 20 a. ja saanud kogemusi selles töös. Viimaseil aastail on parimaks kohaks Balti riikide õiguste eest väljaastumiseks olnud UN-i inimõiguste konverentsid Genfis, milledest BATUN-i esindajad on osa võtnud. On selgunud, et peame UN-i liikmete juures Balti riikide küsimust palju rohkem tutvustama. Mõned esindajad ütlevad, et kuulevad Balti riikide probleemist alles esmakordselt. Peame selgitustööd tegema ka nende riikide juures, kes on vene propaganda mõju all. Euroopas on tendentse vabaneda USA mõju alt, kuid USA on see riik, kelle esindajad on korduvalt julgelt meie olukorda esile toonud, eriti inimõiguste alal. Aga meil on ka teisi toetajaid, näit. Austraalia. Üldiselt on viimasel ajal nende riikide arv kasvanud, kes meist aru saavad.

UN-is Balti riikidele vaatleja-staatuse saavutamine võib võtta veel mõni aasta. Selleks on vaja saada algatajaid-käendajaid (sponsoreid). Euroopas on adv. Imant Gross Rootsist külastanud paljusid välisministeeriume, et Balti riike käsitav resolutsioon käiku läheks. Lähema kolme kuu jooksul on vaja intensiivset selgitustööd teha, kuid BATUN-i rahalised võimalused on piiratud. Balti rahvaste selgitustööd UN-i liikmete juures tuleb jätkata ja selleks loodetakse ka Kanada esinduse toetusele.

AKTSIOONID VANCOUVERIS

Ühenduses EXPO 86-ga kavandatud aktsioonidest Vancouveris kõneles E. Lepnurm. Eestlaste ja Eesti küsimuse tutvustamiseks on kõik Vancouveri eesti organisatsioonid ja kogudused lubanud oma toetusi. Augusti teisel poolel korraldatakse Eesti Nädal, mis lõpeb 24. augustil. Sel

(Järg. lk. 3)

Waldheim esikohal, kuid ei võitnud

VIIN — Austria presidendivalimisil 4. mail tuli esikohale K. Waldheim, kuid tal jäi 0,36% puudu võidust (50%). Talle anti 49,64% häältest, ta vastaskandidaadile sotsialist K. Steyrer'ile 43,66%, ja kahele teisele kandidaadile kokku 6,70%. Enne valimisi eeldati Waldheimile 52% ja kahele väikekandidaadile 5%; kuid üks neist, nn. Roheline partei (ökologistid), sai 6%, arvatavasti Tshernobõli nukleaarse õnnetuse tõttu: partei on tuumaenergia vastu ja tuumarelvade kärpimise poolt. Päev enne valimisi pöördusid praegune president ja ka kantsler Sanovitz (juudi päritoluga sotsialist) TV kaudu rahva poole mitte valida Waldheimi.

Järgmised valimised kahe peakandidaadi vahel toimuvad 8. juunil. Ülemaailmne Juutide Kongress on lubanud meedias avaldada uusi dokumente, millised Waldheimi „roimi" veelgi enam täpsustavad. (Vastaskandidaat Steyrer on tegelikult vanglas istunud ebaseaduslike abortide tegemise eest). Ka on Iisraelis valitsuselt nõutud, et see oma saadiku Viinist ära tooks, juhul kui Waldheim võitma peaks, – kuigi presidendiamet on peamiselt tseremoniaalne.

Afganistanis uus diktaator

KABUL — Afganistani president ja poliitbüroo peasekretär Babrak Karmal vallandati ja asendati salapolitsei ja sõjavägede ülemjuhataja kindralmajor Najibullah'ga. Karmal naasis Moskvast, kus teda kritiseeriti teravalt, et ta ei ole olnud suutnud hävitada afgaanide vastupanuliikumist — isegi N. Liidu massiivse sõjalise abiga — ega suurendada kommunistliku partei liikmeskonda. Ta tänas N. Liitu selle „omakasupüüdmata vennaliku" abi eest. Ta jääb edasi poliitbüroosse lihtliikmena.

Gorbatshov sooviks nõukogude sõjaväge seal vähendada, kuid enne peab rahvas olema maha surutud ja vastupanu hävitatud. Dr. Najibullah, 39-a., on olnud propaganda, salapolitsei ja sõjavägede ülem, ülikooli lõpetanud, pesueht kommunist ja venelaste suur sõber. Nii on kõik võimupositsioonid ühte isikusse keskendatud ja on oodata lõplikku rünnakut afgaani geriljade hävitamiseks.

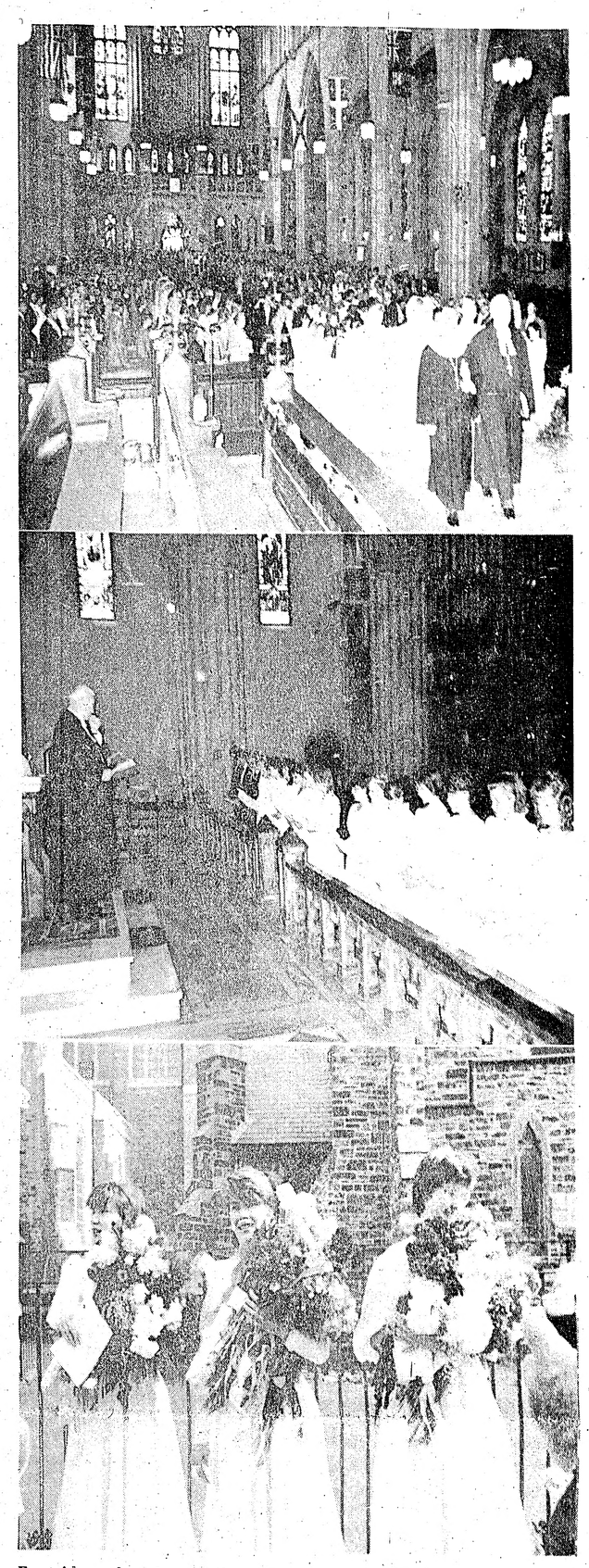

Peetri koguduse leeriõpilased St. Paul'i kirikus. Ees õpetajad Andres Taul ja Edgar Heinsoo. Keskel — leerinoored altari ees, pühakirja loeb õp. Edgar Heinsoo. All — lilledega Anne Mai Pedel, Tiina Maret Pedel ja Kristin Ingrid Laansoo. Foto – Elmar Ilves

Õnnistati 21 Peetri koguduse leerinoort

Jahedavõitu päikesepaistelisel pühapäeval kogunes palju rahvast suurde St. Pauli kiriku, et elada kaasa Toronto Peetri koguduse 21. leerinoore õnnistamisele.

Jumalateenistust kaunistasid lauluga koguduse segakoor Cantate Domino Roman Toi juhatusel, sopran Helmi Betlem, bass-bariton Andres Raudsepp, alt Estra Väli-Toompuu ja viiulisoologa Mare Ratas-Westerblom. Praost Andres Taul pidas ingliskeelse õnnistamiskõne ja jutluse pidas õp. Edgar Heinsoo, võttes aluseks 1. Peetruse kirja 3:8-12: „Aga viimaks olge kõik üksmeelsed, kaastundlikud, vennaarmastajad, halastajad, alandlikud. Ärge tasuge kurja kurjaga, ega sõimu sõimuga, vaid vastupidi, õnnistage, sest teie teate, et olete kutsutud pärima õnnistust . . ."

Pühendades oma jutluse leerinoortele, ta rõhutas kristlike eluviiside tähtsust ja kutsus neid üles hindama oma kodukirikut, lootes kõiki näha taas viie aasta pärast maikuu teisel pühapäeval. „Teie vajate oma kirikut väga mitmel põhjusel ja peamiselt selleks, et teil oleks hingelist jõudu ja tervet vaimu, et elu oleks õnnistatud ja õnnelik, et teie alati saaksite usalduslikku nõu, et teie võtaks kindla kontrolli enda üle, et teie õpiks tundma, kuidas Jumala armastus ja heldus võib teid kanda läbi elu."

Olles pühakirja alusel loetlenud ohte, mis tänapäeval noori varitsevad ja jaganud käitumisreegleid kristlikule õpetusele toetudes, pani ta ka leerinoorte vanematele südamele, et nad leiaks aega oma laste jaoks.

Jumalateenistuse lõppedes ootasid õnnitlejad leerinoori kiriku ees lilledega. Järgnesid leeripeod mitmel pool linnas sugulaste ja sõprade ringis. Ka Eesti Maja oli leerinoorte päralt.

Õnnistati leeriõpilased: Liisa Kai Kald, Riina Kindlam, Pia Kori, Ingrid Kängsepp, Kristin Ingrid Laansoo, Rita Lillian Lees, Jenny Oad, Leigh-Ann Pahapill, Lena Kristi Pahapill, Anne Mai Pedel, Tiina Maret Pedel, Tiia Kristine Pihl, Corrine Patricia Sepp, Sarina Westerblom, Margus Koop, Eric Korjus, Andres Musta, Peter Vaido Paas, Andres Ivar Rass, Martin Tarmo Sepp, Paul Christopher Timusk.

Uksed veel kinni Deschenes'i komisjonile

Balti Liidu Kanadas vahendusel leidis aset Toronto Eesti Majas 30. apr. laudkonnavestlus sõjakurjategijate avastamiseks ja nende kuritööde selgitamiseks moodustatud uurimiskomisjoni tegevuse kohta. Seletuste andjaks oli Ottawast kohale sõitnud uurimiskomisjoni legaalne nõunik Michael Meighen. Panelistideks olid Kuras Lasis (lätlane) ja O. Rudek (ukrainlane). Vahendaja ülesannetes oli Läti Liidu Kanadas esimees dr. Guntis Silins.

Ülevaate kohtunik Jules Deschenes'i juhtimisel moodustatud Kanada sõjakurjategijate uurimiskomisjoni tegevuse kohta andis Guntis Silins. Selle komisjoni moodustamise aluseks sai ühe juudiorganisatsiooni esindaja kiri Kanada valitsusele selle kohta, et arvatav sõjakurjategija dr. Mengele on tulnud Kanadasse, või on taotlenud luba Kanadasse asumiseks. Kas valitsusel on teada, palju on tagaotsitavaid sõjakurjategijaid tulnud Kanadasse ja mida kavatseb teha Kanada valitsus selleks, et neid avastada ja karistada? Tulemuseks oli vastava komisjoni moodustamine valitsuse poolt. Komisjoni teiseks ülesandeks oli selgitada milliseil seaduslikel alustel on võimalik Kanadas vastutusele võtta isikuid ja, kui vajalik, teha valitsusele ettepanekuid täiendavate seaduslike aluste kehtestamiseks, et teistel maadel varem kordasaadetud kuritegude eest kedagi saaks Kanadas karistada.

Komisjon alustas tegevust 7. veebr. 1985. 25. juuniks oli komisjonile esitatud 21 isiku ja organisatsiooni poolt süüdistusi sõjakuritegudes 660 isiku kohta. Tunnustades neid süüdistusi, pidas komisjon põhjendatuiks 652 isiku süüdistused. Järele jäid süüdistused 8 isiku kohta, mis näisid olema tõsisemad ja vajalikult dokumenteeritud. Lisaks sellele pidi olema võimalik saada nende isikute kohta täiendavat süüstavat materjali Hollandist, Inglismaalt, USA-st, Poolast ja N.Liidust. Nende tunnistust ja dokumentide juurde pääsemiseks oli vaja aega. Valitsus pikendas komisjoni mandaati kuni 30. juun. 1986.

UKSED KINNI

Välismaiste tunnistajate ülekuulamiseks ning dokumentide kontrollimiseks Kanada tavade kohaselt, soovis komisjon saada nende riikide valitsustelt kindlustust, et komisjoni volinikud sinna minnes võiksid ülekuulamisi teostada iseseisvalt ja usalduslikult. Nendel peaks olema ligipääs originaaldokumentidele ja tunnistajate esialgseile tunnistusile,

(Järg. lk. 3)

Konverents Tokios

OTTAWA — Kanada välisminister Brian Mulroney viibis Tokios tähtsamate suurriikide juhtide konverentsil, mille eesmärgiks oli lahenduse leidmine maailma majanduslikele ja poliitilistele probleemidele ning võitluse koordineerimine terrorismi pidurdamiseks maailmas. Konverentsist võtsid osa Kanada, USA, Inglismaa, Prantsusmaa, Lääne-Saksa, Itaalia ja Jaapan. 30.000 politseinikku ja agenti oli rakendatud konverentsi julgestamiseks. Vaatamata sellele läks terroristidel korda tulistada 5 omatehtud raketti, mis ei tabanud.

10. mail kell 7.30 õ.
Minkler auditooriumis,
Finch ja Woodbine
KALEV ESTIENNE
VALIKRÜHMADE ÕHTU
SOLIST + MAAILMA PARIM: MARTA BOBO
UUE, HUVITAVA RIKKALIKU KAVAGA
Piletid müügil Minkler auditooriumis alates 9. aprillist.
Hind $8.00 täiskasvanutele, $5.00 pensionäridele ja õpilastele. VISA teretulnud. Piletikassa avatud 10–5.00 p.l.

RITMIKA VÕIMLEMIS-ÕHTU
24. mail kell 7 õhtul
Minkler Auditooriumis,
1750 Finch Ave. E.
Piletid $6.00 müügil koha peal enne etendust.

17. JUUNIL
1986
KELL 19.30
ESTONIA KOOR
ROMAN TOI JUHATUSEL
ARMAS MAISTE ● JAANIKU
WALTER HALL
TORONTO ÜLIKOOLI
MUUSIKAFAKULTEET
$10.00
Seeniorid ja õpilased $7.00

„MEIE ELU" — „OUR LIFE" — Estonian Weekly
Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House,958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada, M4K 2R6
Tel. 466-0951

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum. Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J.,USA. Tel. (201) 262-0773.

„Meie Elu" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas. Asut A. Weileri algatusel 1950.

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada — Tel. 466-0951
„MEIE ELU" kontor avatud kuulutuste ja tellimiste vastuvõtmiseks: Esmasp., kolmap. ja reedel kl. 9 hm. — 5 p.l. Alates okt. 15. teisip. ja neljap. kl. 9 hm. — 8 õhtul. Laupäeviti avatud kl. 9 hm. — 1 p.l.
„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00 USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

Üksiknumber — 75¢

Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul — esiküljel $6.00, tekstis $5.00.

ÜRO „rahuaasta" ja balti rahvaste apell

Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) Kanada ühing Torontos korraldas 23. apr. OISE auditooriumis avaliku koosoleku oma rahuaasta taotluste selgitamiseks suursõja õhu vähendamise ja Põhja-Ameerika rahvaste üldise kaitse tõhustamise alal.

Ülevaatlikult selgitas neid probleeme Douglas Roche, Kanada saadik ÜRO relvastuse vähendamise komisjonis ja mitmed teised eriteadlased sellel alal, kaasa arvatud Canadian Institute of Strategic Studies asepresident, selgitasid eriküsimusi Ameerika kaitse korraldamise alal.

Tõeliseks probleemiks kõigi nende küsimuste selgitamise juures on asjaolu, et samal ajal kui Lääs ja Ida vahetavad ettepanekuid relvastuse vähendamise alal, suurriigid kulutavad biljoneid dollareid uute relvade kujundamiseks ja oma sõjaliste jõudude suurendamiseks. Umbusaldus valitseb suurvõimude vahel selle kohta, mida üks või teine pool tõeliselt oma ettepanekutega taotleb.

Sõjalise ülevõimu taotlemise kõrval on Ida aktiivne oma ideoloogiliste eesmärkide propageerimisel ja Läänt häiriva terroristlike aktide sooritamisel. Lääs kulutab oma sõjalisi jõude ja majanduslikke võimalusi Ida rünnakute pareerimiseks. Ideoloogilist üldkava rahvaste rahulikuks koostööks ning sõjaõhu vähendamiseks Läänel veel ei ole.

Informatiivsetele sõnavõttudele järgnesid küsimused kuulajaskonnalt seletusi andnud isikutele. Küsimuste esitajaid oli 13 ja enamik neist kritiseerisid president Reagani välispoliitikat ja hoiatasid Kanada valitsust, et see ei laseks Kanadat muutuda USA satelliidiks. Mida teravamalt rünnati president Reaganit, seda suurem oli aplaus.

Küsimuste esitajaist 2 olid eestlased, Leonid Tretjakevitch ja Kadri Roman. Esimene, kui „Canadian Committee for Peace Through Strength" asepresident, tõi esile et Kanada valitsus ei peaks mitte toetama rahaliselt organisatsioone ja nende häälekandjaid, mis süstemaatiliselt teevad vastupropagandat Kanada parlamendi ja valitsuse taotlustele riigikaitse ja koostöö tõhustamise alal USA-ga. Aplaus oli vähene.

K. Roman märkis, et tema on sündinud ja üles kasvanud Kanadas. On saanud siin oma hariduse ning valitud Eestlaste Kesknõukogu Kanadas liikmeks. Tema juured on Eestimaal.

See maa oli iseseisev ning suveräänne vabariik enne II maailmasõda ning Liitunud Rahvaste Organisatsiooni liige. Nõukogude Liit vägivaldselt okupeeris ning inkorporeeris Eesti koos Läti ja Leedu vabariigiga 1940. a. Sellest ajast alates elavad lätlased, leedulased ja eestlased N. Liidu orjastuses. Neid hävitatakse armutult vangistamiste ja massiliste küüditamistega. Neid venestatakse süstemaatiliselt ja nende teisitimõtlejaid karistatakse raskelt vanglatesse või sunnitöölaagritesse saatmisega.

Eestlased, lätlased ja leedulased ei ole kunagi aktsepteerinud ega tunnustanud nende vabariikide inkorporeerimist N. Liitu, nagu ei ole seda teinud ka mõjukad demokraatlikud riigid, kaasa arvatud Kanada ja USA.

Vaatamata sellele, Eesti, Läti ja Leedu kui tunnustatud suveräänsed vabariigid ei oma esindust ÜRO üldkogus. See peaks neil seal olema.

Käesolevalt on koostamisel eestlaste, lätlaste ja leedulaste poolt apell ÜRO Üldkogu presidendile ja liikmesriikidele, et saada nende vabariikide valitsuste tunnustatud esindajatele vabas maailmas vaatlejastaatus ÜRO Üldkogus ja selle töökomisjonides.

Kas ÜRO ühing Torontos on valmis toetama sellist eestlaste, lätlaste ja leedulaste apelli? Kas ta on valmis toetama seda apelli ÜRO peasekretäri juures ja kas ÜRO Toronto ühing ei soovitaks, et ÜRO Üldkogu laseks ühel oma töökomisjonidest lähemalt selgitada, milliseks on kujunenud rahuarmastavate ning töökate Ida-Euroopa rahvaste elu N. Liidus?

Nende rahvaste kannatused on olnud seal tohutud ja nemad väärivad hüvitust — vaatleja-staatust.

Eestlased, lätlased ja leedulased korjavad nüüd toetusallkirju ÜRO Üldkogu presidendile saadetavale apellile. Nende eesmärgiks on korjata Ameerika, Euroopa ja teiste vabade rahvaste seas üks toetusallkiri iga N. Liidu orjastuses viibiva eestlase, lätlase ja leedulase kohta. Neid on seal üle kuue miljoni ja igaüks nendest väärib ühe toetusallkirja.

Kas teie olete valmis andma oma toetusallkirja, kui keegi eestlastest, lätlastest või leedulastest tuleb teie juurde, et toetusallkirja saada?

Kadri Roman esitas oma soovid väga korrektselt ja kuulajaskonna poolt oli üldine aplaus. Tema oli ainukene küsimuste esitajatest, kelle kohta koosoleku juhataja märkis, et küsimused on huvitavad ja palus, et küsimuste esitaja esitaks need kirjalikult ÜRO Toronto ühingule.

TORONTO EESTI ÜHISPANK
958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6
Ühenduses on jõud

Kinnisvara laenud 10.00%
Isiklikud laenud alates 12.00%

Informatsiooniks helistage 465-4659

Pank avatud esmasp.–reede 10:00–3:00
Teisip. ja neljap. õhtuti 5:30–8:00

Balti tuleviku seminar Bostonis

Aprillis toimus Bostonis (Mass.) „Baltic Future Seminar and Cultural Exposition". Seminar oli organiseeritud eesmärgiga kokku tuua rahvus- ja välispoliitiliselt meelestatud eestlasi, lätlasi, ja leedulasi Kanadast ja USA-st nädalalõpu seminariks, esildisteks, laudkonnavestlusiks ja seltskondlikeks kokkusaamisiks. Kanada eestlasist võttis seminarist osa Eestlaste Kesknõukogu Kanadas Rahvuskultuuri Komisjoni liige Rein Andre jun.

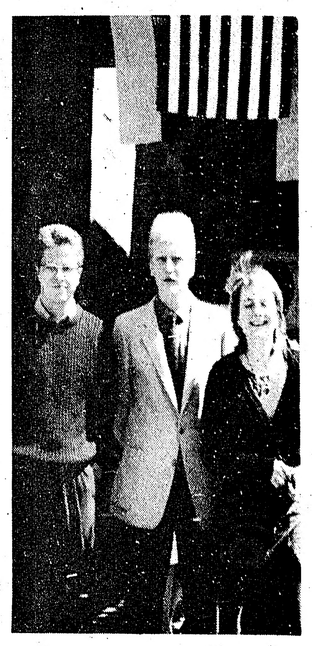

Balti tuleviku seminari organiseerijad Rein Andre (juunior), Arnis Anson ja Ingrid Grinsberg.
Foto — R. Andre

Enamik üritusist leidsid aset Bostoni läti kirikus. Reede õhtul, 18. aprillil toimus „Ühe Balti Kunstnike Grupi" kunstinäituse avamine. Hiljem esitati video-filme mitmetel teemadel, kaasa arvatud lätikeelne „Avenu Vins" ja väljavõtteid ühest eesti laulupeost.

SEMINAR

Laupäeva hommikuses kavas oli Vita Terauds'i ettekanne „Ameerika Hääle" ja „Vaba Euroopa" raadiosaadete kohta: „Ameerika Hääl" (The Voice of America) on Ühendriikide Informatsiooni Ameti (US Information Agency) ringhääling, mille ülesandeks on edendada arusaamist Ameerika Ühendriikide, tema rahva, ühiskonna ja poliitika kohta teistel maadel.

Kongressi poolt vastu võetud seaduse kohaselt toimib „Ameerika Hääl" järjekindlalt usaldatava ja autoriteetse uudiste allikana. „Ameerika Hääle" uudised on täpsed, objektiivsed ja kõikehõlmavad."

Lõpuks esitas V. Terauds helilinte „Ameerika Hääle" raadiosaadetest, kaasa arvatud eestikeelseid. Järgnes elav küsimuste ja vastuste periood peamiselt programmide suhtes otsuste tegemise osas.

Edasi oli seminari kava BATUN-i ja Amnesty International'i liikme Margers Pinnis'e loeng „Balti enesemääramise resolutsioonist ÜRO-s". Ettekanne käsitles peamiselt Ühendatud Rahvaste Organisatsiooni tegevust, kuid nõrkusi Balti rahvastele enesemääramise osas. UN, väitis kõneleja, on suhteliselt nõrk, kuna ta oleneb oma liikmesrahvaste poliitikast. Siiski evib ta tähtsust, näiteks hukka mõistes kallaletunge väiksemate ja nõrgemate liikmete nagu Afganistani, Ungari ja Tšehhoslovakkia vastu. Miks siis ei rakendata sama seisukohta Balti rahvaste enesemääramise õiguse osas? „Balti rahvastel puuduvad tugevad liitlased", väitis M. Pinnis. Ta siiski möönas, et kirjade saatmise aktsioon on käigus ja et balti küsimus on korduvalt üles võetud UN-i komiteedes. Lõpp-kokkuvõttes arvas kõneleja, et peaksime pöörduma ka mitte-valitsuslike organisatsioonide, nagu Amnesty International ja American Society for International Law poole. Seda moodust peaks täielikult kasutama.

LAUDKONNAVAIDLUSED

Esimest selles sarjas, pealirjastatud „Positive Acts for a Baltic Future", juhatas Toronto lätlanna Baiba Rubess. Esitati huvitavaid vaatepunkte nii paneeli liikmete kui ka arvuka kuulajaskonna poolt.

Ojars Kalnins, Ameerika Läti Ühingu vahekordade arendus — (P.R) direktor ning tegelev Washingtonis samal alal, esitas tugevaid seisukohti: „Avalikkuse teadlikkus on balti rahvaste tuleviku võti. Et võita Lääne ükskõiksust Balti riikide suhtes, tuleb harida ja mõjutada ajakirjandust, rahvast ja valitsusi meie probleemide ja eesmärkide osas. Mõjukad baltlased vabas Läänes peavad ära kasutama oma positsioone nii valitsusasutustes kui ka eramajanduses. Moodus, mis on palju tõhusam, kui kirjade kirjutamiskampaaniad!"

Edasi Margers Pinnis rõhutas uuesti mitte-valitsus organisatsioonide tähtsust ning innustas kõiki liituma BATUN-iga.

Rahvusvaheliste vahekordade professor James Dederion'i ettekanne kutsus esile nii teravaid vaidlusi, et ta kujunes laudkonna kõige aktiivsemaks liikmeks. Prof. Dederion väitis end olevat rahu-aktivisti ja seetõttu inimõiguste eest võitleja. Ta tõekspidamine oli, et rahu, mitte vägivald, on tee enesemääramisele, ehitades sildu Lääne baltlaste ja Euroopa „mittevägivalla" (non-violent) gruppide vahel!

Läti kirikuõpetaja, dissident Olafs Bruvers saadeti Lätist välja 1976. aastal.

Bruvers väitis, et Balti probleem on üleskutse, mida peaks nägema positiivses valguses kahel põhjusel: a) Läänemaailm kuuleb baltlaste häält ja b) baltlased on sovjeti režiimile pidev probleem: — kõik, kes kannatavad Nõukogude vägivalla tõttu, peaksid hoidma kokku, hankima informatsiooni ja vahendama seda vaba maailma ja sovjeti valitsuste vahel.

Lõpu-paneel oli teemal „Baltlased ja meedia". Esitati teadlikke seisukohti Balti riikide ja rahvaste olukorra käsitlemisest meedia poolt. Humoorikamal poolel tsiteeriti mitmeid anekdoote „Toronto Life'i" ajakirjaniku sulest möödunud aastasest balti Rahu ja Vabaduse laevasõidust.

Seminari lõpuõhtul oli võimalus seltskondlikuks suhtlemiseks omavahelisel peol, kus muusika eest hoolitsesid Toronto lätlaste „Elektriporgandid"!

Kokkuvõttes võib nentida, et seminaril esitati väga eriilmelisi, sisevaatlikke ja mõtlepanevaid vaateid Balti ja baltlaste kohta. Seminar veenis osavõtjaid eestlaste, lätlaste ja leedulaste koostöö tähtsuses ja tugevuses vabas Läänes.

R.A.

Tuumaenergia on odavam, kuid inimeludele liiga kallis

Mis läheb see meile korda, et Nõukogude Liidus põles Tshernobõli tuumajõujaam, võiksime vahest küsida. Kuid see katastroof puudutas siiski kogu tsiviliseeritud maailma, ka meid.

Tarvitsesime vaid vaadata trükistes toodud graafilist radioaktiivsuse liikumist Kiievi piirkonnast loode (põhja-lääne) suunas üle kolme Baltimaa, Soome, Skandinaavia, Islandi Gröönimaa ja Põhja-Kanada suunas. Siit paistis katastroofi ulatus ja selle oht ka Eestile. Õhuliikumiste muutudes kaldus radioaktiivne pilv otse lääne suunas Poolale, Tshehhile ja teistele Balkanimaadele. Poola idapiiril registreeriti radioaktiivsuse tugevust kuni 500 korda üle normaalse, keelustati piima ja mitmete teiste toitainete tarvitamine ja soovitati elanikel hoiduda oma elamutesse. Kanadas on ametlikult teatatud, et Tshernobõli radioaktiivsuse levik siin ei ole tervisele ohtlik hajumise tõttu atmosfääris.

Läänemaid on aga häirinud Moskva tavaline salapäratsemine Nõukogude Liidu õnnetuste osas. Tshernobõli õnnetus sai teatavaks vaid Rootsi kaudu, kus hakati selgitama radioaktiivsuse tõusu põhjusi. Alles siis võttis Venemaa omaks, et selline õnnetus oli juhtunud: ühe ülekuumenenud reaktori põlemine koos kahe inimohvriga. Kremlist lisati, et 18 inimest on siiski raskemalt kannatanud ja alla 200 inimese kergemalt puudutatud.

26. aprillil juhtus Tshernobõli õnnetus ja alles 4. mail teatas N. Liit, et 49.000 inimest on õnnetuse piirkonnast põgenenud. Kuna radioaktiivsuse levik oli maadevahelise ulatusega, siis oli nüüd ka venelastel võimata vaikida.

Õnnetus on õnnetus ja see ei hüüa tulles. Kuid radioaktiivsuse rahvusvaheline levik oleks nõudnud selle õnnetuse kiiret teatavakstegemist, et hoiatada naabermaid tarvitusele võtmaks endakaitsevahendeid. Kuna seda ei tehtud, siis jääb nõukogude vastu süüdistus tavalises salapäratsemises nende maade ja rahvaste poolt, kes on võimalikult kannatanud nõukogude radioaktiivsuse levikus. Isegi Nõukogude Liit pühitses oma 1. mai pidustusi, kus elanikkonnale ei tehtud teavaks radioaktiivsuse levikut.

Tshernobõli katastroof tõi päevakorrale ka küsimuse grafiidi otstarbekohasusest energia tootmisel. On öeldud, et ükski tuumajõujaam ei ole 100-protsendiliselt ohutu. Sarnase jõujaama tööõnnetus on ohtlikum kui senised meetodid elektri tootmiseks, nagu veejõud, kivisüsi, tuuled ja päike. Tuumajõujaamadega on ka Ameerika mandril õnnetusi olnud. Mõne aasta eest oli üks selline ülekuumendus Pennsylvanias, Three Riveril, kus elanikkond tuli evakueerida.

Pickeringi jõujaamas (40 km Torontost) on ülekuumendusi olnud. Bruce'i jõujaamas Owen Soundi piirkonnas on hädasid olnud. Kuid neist on suudetud senini jagu saada. Kanada jõujaamadega ei ole senini katastroofini jõutud. Kuid mis siis kui jõutakse? Mida teeb näiteks Toronto elanikkond, kui Pickeringis midagi sellist juhtub nagu Tshernobõlis? Ja radioaktiivne pilv hakkab johtuva tuulega kanduma suurlinna suunas? Mis juhtub siis, kui Bruce'i jõujaamas midagi sarnast juhtub ja radioaktiivsus hakkab läänetuulega kanduma üle allatuult asuva poolsaare? Seal puuduks sel juhul isegi evakueerimise võimalus, et radioaktiivsuseta piirkonda jõuda.

Kanada argumenteerib, et siinsed jõujaamad on ehitatud kindlamal põhimõttel. N. Liidu grafiitaeglusti asemel toimub „Candu" jõujaama jahutamine raske veega, Mis ei põle. Kanada jõujaamad on ehitatud suurema kindluse reserviga. Kuid ometi on ka siin lekkimisi olnud. N. Liidu jõujaamade vastu käib argument, et sealsed jõujaamad on ehitatud nõrgemate kaitseseinte vahele ja seegi konstruktsioon on ebatäiuslik materjalide vahepealsete puuduste tõttu ja ehitusaja piiramise surve tõttu Moskvast.

See võib kõik nii olla. Kuid ometi jääb vastuväiteks, et ükskõik kust vallandub radioaktiivsus, siis on see elanikkonnale, kui mitte otsekohe surmav, siis ometi aastate järele surmav, kuna meditsiiniliselt puuduvad vahendid radioaktiivsuse likvideerimiseks inimkehast, loomadest, kaladest ja isegi taimeriigist. Üks N. Liidu varajasem kogemus tuumajõujaama õnnetusega näitab tulemusi. Ümbruskond on surmatud ja muutunud kõrbemaaks, kus pole näha ühtegi inimest, looma ega elamut sadade miilide ulatuses.

Pärast Tshernobõli õnnetust võib ainult oletada, et N. Liidus tekib seisak uute jõujaamade ehitamisel ja võib-olla isegi olemasolevate kasutamisel. Kuid ka mujal maailmas tekib arvatavasti reserveeritus tuumajõujaamade püstitamisel, sest on selgemini kui varem demonstreeritud, et grafiit on ülimalt ohtlik materjal energia tootmisel, kuigi see on kõigist kõige odavam materjal. Kui tekkib tuumareaktorite ehitamisel pikem peatus järelemõtlemiseks, siis tuleb see maailmale ainult kasuks ja seda tuleb ainult tervitada.

V.

Eesti kooliõpilasi sõjakoolidesse

Eestlaste vähene huvi ja isegi vastuseis sõjaliste elukutsete vastu on murelapseks võimudele olnud pidevalt. Nüüd on asutud uuele pealetungile. Koolides suurendatakse sõjalise algõpetuse tundide arvu, lisaks veel arvukaid sõjalisi nn. huviringe väljaspool koole ja kõik muidugi „vabatahtlikkuse" alusel. Toome selle kohta vaid mõningaid näiteid.

Võru I keskkooli sõjalise algõpetuse eriklassi avamisel peeti silmas, et on vaja laialdasemalt propageerida sõjamehe elukutset, populariseerida ohvitseri auastet, nii et abituriendid saaksid parema ettekujutuse kaadrisõjaväelastest ja astuksid pärast keskkooli lõpetamist kõrgemasse sõjakooli. Kui tavaliselt on 10-ndates ja 11-ndates klassides sõjandust 2 tundi nädalas, siis Võrus algab sõjaline algõpetus 9. klassist ja selleks on ette nähtud 4 tundi nädalas, 10. klassis 5 tundi. Edaspidi on kavas kolmandal aastal õppida põhjalikumalt kõike seda, mis seotud nüüdisaegse relvastuse ja lahingupidamise meetoditega. Korraldatakse ekskursioone sõjakoolidesse. Siia kuulub ka vene keele süvendatud õppimine.

ALMAVÜ (Armee, lennuväe, ja mereväe abistamise vabatahtlik ühing) Tallinna merekooli õppekursus näeb ette mitte ainult tuukri ja elektrimehaaniku kutseala õpetamist, vaid ka poliitilise, rivi ja füüsilise ettevalmistuse. Koolis valitseb range mereväekord. Kooli lõpetanuid suunatakse teenima sõjalaevastikku. Kooli ülemaks on alampolkovnik (kolonelleitnant).

Tallinna 42. keskkoolis, kus sõjalise algõpetuse ülemaks on jällegi alampolkovnik, koosneb mitmevõistlus automaadi lahtivõtmisest-kokkupanemisest, laskmisest väikesekaliibrilisest vintpüssist, granaadiheitmisest jne.

„RAHVA HÄÄL" nr. 7,43,1986)

Kes peaks omistama tähelepanu?

ÜRO Toronto ühingu poolt korraldatud avalikul koosolekul Toronto OISE auditooriumis 23. apr. oli auditooriumi ees olevas vaheruumis 3 lauda mitmesuguse kirjandusega. Ühel neist oli välja pandud ÜRO eesmärke ja tegevust selgitavat kirjandust. Kahel teisel laual oli hulgaliselt USA ja Kanada välispoliitikat ning omavahelist koostööd kritiseerivat kirjandust ning punast propagandat. Lisaks sellele levitati mitmepoisi ja tüdruku poolt lendlehti, millel puudusid organisatsioonide nimed, allkirjad ja kelle trükitud. Need sisaldasid tõenäoselt provokatiivset valet endiste USA poliitikute ütluste kohta, süvendamaks USA ja tema valitsusevastast meeleolu rahva seas.

Teiseks oli sinna välja pandud hulgaliselt N. Liidu propagandakirjandust, kaasa arvatud N. Liidu selle aasta uute raamatute kataloog. Neid raamatuid saab otseselt tellida Moskvast või iga maa kohaliku N. Liidu trükiste esindaja vahendusel.

Väärib märkimist, et N. Liidu trükiseid lubatakse saata Kanadasse piiramata arvul, aga Kanadas ilmunud trükiseid ei või saata N. Liitu. Need kunagi ei jõua seal kohale. Kanada valitsuse tähelepanu tuleks juhtida sellele asjaolule ja nõuda, et trükistel peaks olema ühesugune vabadus liikuda idast läände ja läänest itta. Kui N. Liit sellega ei nõustu, siis tuleks rakendada Kanadas samasugune kord N. Liidu trükiste sisselaskmise suhtes kui valitseb N. Liidus Kanada trükiste sisselaskmise kohta.

Kadri Roman kasutas juhust ja levitas seal oma Musta Lindi Päeva voldikut ja sellele omistati seal küllaldaselt positiivset tähelepanu.

Turule tulevad plastautod

Autotööstus „Chrysler Corporation" Detroidis kutsus Kanada plastikutööstureid oma vabrikut külastama ja selgitas neile, et on vaja arendada tugev plastmass, millest võib valmistada autoosasid. Juba praegu on plast kasutamisel autoosade valmistamisel vähemas ulatuses jaapani ja ameerika autode juures. Autotööstурid soovivad, et aastaks 1995 autode kaalust 275 naela ehk 25% oleks valmistatud plastist. See võimaldaks valmistada kuni 10% kergemaid autosid ja neid müüa tunduvalt odavama hinnaga.

Õp. Harri Mõtsnik vabastati

Nõukogude võimud on amnesteerinud kirikuõpetaja Harri Mõtsniku, kes Eesti NSV Ülemkohtu otsusega mõisteti möödunud aastal kolmeks aastaks sunnitööle süüdistatuna Nõukogude-vastases agitatsioonis ja propagandas. Mõtsnik esitas armuandmispalve Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumile, kes selle 27. märtsil rahuldas. Ta vabastati karistuse kandmisest 28. märtsil ja elab praegu Varblas, Läänemaal.

Õpetaja Harri Mõtsniku jutlused ja kirjutised Nõukogude võimu ja kommunismi kohta leidsid avaldamist lääne ajakirjanduses ja usulistes väljaannetes.

Kirikuõpetaja vahistamine ja kohtuprotsess tema vastu äratasid läänes, eriti aga kiriklikus maailmas, suurt tähelepanu. Et negatiivset publitsiteeti pareerida, alustasid nõukogude propagandistid ajakirjanduses vasturünnakut, kus vangisolev vaimulik pidi oma eksisamme tunnistama ja ründama tema kirjutiste „kurjaesti tarvitajaid".

Vajatakse
KONTORI TÖÖJÕUDU
„MEIE ELU" TALITUSSE.
Inform. tel. 762-5329 või 466-0951

ÜRO aktsiooni . . .

(Algus esiküljel)

nädalal pannakse Eesti Majas ja Expo väljakul välja Eesti lippe niipalju kui võimalik. Korraldatakse suurem pressikonverents. Sinna peaks tulema EKN-i esimees või esindaja Torontost. 24. augustil on EXPO-l kaks eestlaste esinemist. Sinna tuleb esinejaid ka Torontost. E. Lepnurm palub eestlasi Torontost ja mujalt tulla selleks ajaks Vancouveri ja aidata Eesti Nädala tõhusale läbiviimisele. EXPO-l teeb N. Liit oma propagandat ja nad võivad ka Nõukogude Eestist midagi välja tuua. Me peame seal vaba eesti kultuuri näitama ja oma vabadusnõuet esile tooma, niipalju kui see on võimalik.

S. Trei juhtis lühidalt tähelepanu ABN-i (Antibolshevik League of Nations) maailmakonverentsile novembris Torontos, millest ka eestlasil tuleks osa võtta, kuna seal esineb paljusid nimekaid kõnelejaid. E. Lindaja märkis, et Kanadas on tegevust alustanud Ida-Euroopa Instituut, mis tahab käsitada ja tutvustada kanadalastele Ida-Euroopa küsimusi.

KOMISJONIDE KOOSOLEKUD

Edasi jaotati üldkoosolek komisjonide koosolekuiks, kus üksikasjalikumalt käsitati komisjonide tööalaseid küsimusi. Eri ruumides tulid kokku EKN-i väliskomisjon, rahvuspoliitiline komisjon, rahvuskultuuri komisjon ja aktsioonikomisjon vastavate komisjonide esimeeste juhtimisel. Komisjonidele anti aega 2 tundi.

Arvukamaks töökomisjoniks kujunes väliskomisjon M. Epneri juhatusel. Koosolekul arutati lähemalt ÜRO petitsioonile allkirjade kogumist ja teisi küsimusi ühenduses ÜRO-ga, EKN-i tegevust EXPO 86-l, Inimõiguste komisjoni tegevust, Deschenes'i komisjoni tegevust, Balti konsulite ja Ida-Euroopa Instituudi küsimusi.

Väliskomisjoni arutelu keskendus ÜRO aktsiooni läbiviimisele. S. Ainso selgitas BATUN-i taktikat. BATUN on korduvalt külastanud UN-i delegatsioone enesemääramise õiguse rakendamiseks Balti riikidele. Ainult *vaatleja-staatuse* nõudmine tundub kitsana ja tuleks nõuda laiemalt enesemääramise õigust. A. Nõmmik ja E. Salurand rõhutasid, et ei ole vastuolu BATUN-i taotluse ja praeguse aktsiooni vahel. Kuna täielik iseseisvus on kaugem eesmärk, on vaatlejastaatus taktikaline eestlaste kaugema eesmärgi suunas. See on sõnaselgelt öeldud ka petitsiooninõude tekstis, millele allkirju kogutakse.

S. Ainso iseloomustas olukorda UN-is raskena, kuna seal riigid hääletavad blokkide viisi. Tuleb neis blokkides endile poolehoidjaid leida. M. Epner märkis, et Kanada pooldab algatatud aktsiooni ja toetab seda, kuid algatuse käendajaks tuleks kedagi teist leida.

Vancouveri EXPO-ga ühenduses juhtis L. Kolk tähelepanu sellele, et EXPO on sobivaks kohaks, kus saab kanadalastelt ÜRO aktsiooni petitsioonile massiliselt allkirju koguda. Selleks tuleks Vancouveris organiseerida aktiviste. E. Lepnurm lubas selleks teha, mis on võimalik. Inimõiguste küsimuste komisjoni kohta märkis W. Pent, et selle kavandis räägitakse inimõigusist üldiselt, kuid ei ole rõhutatud Ida-Euroopa rahvaste olukorda, milleks see komisjon õieti loodi. Komisjoni tööülesanded vajavad täpsustamist. Deschênes'i komisjoni informatsioonikoosolekust Torontost andis ülevaate A. Nõmmik. Balti konsulite küsimuse kohta märkis M. Epner, et olukord on endine ja Balti konsulite välisesindajate ametliku nimekirja trükitult avaldamiseks on vaja peaministri või välisministri otsust. On vaja avaldada survet parlamendiliikmete kaudu.

KOMISJONIDE KOKKUVÕTTED

Komisjonide esimehed kandsid järgnevalt ette kokkuvõtted uuesti kokkuastunud üldkoosolekul. Neid esitasid M. Epner väliskomisjonilt, Maiki Andre-Lupp rahvuskultuuri komisjonilt, Joh. Pahapill rahvuspoliitiliselt komisjonilt ja Markus Hess Aktsioonikomisjonilt ja neis käsitati komisjonide detailtöö küsimusi. Rahvuskultuuri komisjonis sooviti süvendada eesti kultuuri tutvustamist kanadalastele. Rahvuspoliitilise komisjoni ühe seisukohana nenditi kodumaa külastamiste küsimuses, et okupeeritud kodumaa külastamised kahjustavad moraalselt meie vabadusvõitluslikku tegevust, eriti kui need toimuvad organisatsioonide juhatuse liikmete poolt.

Ülemaailmse Vabadusfondi toetamise küsimuses esitas Vabadusfondi esimees K. Jõgi pikema kirjaliku esildise, milles teatas kavatsusest avaldada 1890. aastaks „Eesti Rahva Vabadusvõitluslik Auraamat" nende nimedega, kes suuremate summadega on toetanud ülemaailmset Vabadusfondi, et see kujuneks ühemiljoniliseks vabadusvõitluslikuks kapitaliks.

L. Kolk märkis selle kohta, et kõigepealt peame toetama oma kiiremaid aktsioone. Praegu nõuab tööd ÜRO aktsiooni läbiviimine ja selleks rahasaamine, mis kogemuste põhjal kulude katteks on raskem kui allkirjade saamine.

Komisjonide töökokkuvõtted võeti teadmiseks. U. Petersoo soovitas koostada kirjanäiteid, mis eestlasil tuleks saata parlamendiliikmeile konsulite nimekirja võtmiseks.

Koosoleku lõpul kulutati hulk aega EKN-i büroo töö ja büroo lahtioleku aja küsimuse selgitamiseks. J. Wallner Ottawast võttis üles need küsimused, et EKN-i liikmed oleksid rohkem informeeritud EKN-i juhatuse tööst ja et EKN-i bürool oleks kindlad lahtioleku ajad, millal saaks bürooga ühendust. Töökoosoleku iseloomuga EKN-i üldkoosolek lõppes hümni laulmisega kell 16.00.

LEMBIT ZILINSKI
Foto – Rein Liiv

Eesti põgenik kohtu alla „hõivamise" pärast

STOCKHOLM — Lembit Zilinski, eesti meremees, kes nõukogude kalapüügi inspektsioonilaeva „Saare", viis Gotlandile Slite sadamasse, et Rootsis poliitilist asüüli taotleda, on seatud rootsi kohtu ette, süüdistatuna nõukogude kalalaeva „hõivamises". Asjaolu, mida tema esinemisel Stockholmi Eesti Majas toimunud pressikonverentsil Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse esimees Antas Kippar otseselt nimetas poliitiliseks, kuna pole arvesse võetud, et N. Liidust ja viimase poolt okupeeritud Baltikumist väljapääs normaalsel viisil on raske kui mitte paljudele võimatu:

— Kui Lembit Zilinski vangi mõistetakse, siis on ta esimene eestlasest poliitvang Rootsis ja meil tuleb võidelda tema vabastamise eest, rõhutas Abistamiskeskuse esimees.

Toeta allkirja andmisega vaatleja staatuse nõudmist Eesti Vabariigile ÜRO-s!

Sündivus Lääne-Saksamaal madalam kui kunagi varem

Aastaid kestnud uurimuste tulemusel Lääne-Saksamaa teadlased on koostanud ülevaate sündivuse vähenemise kohta viimaste aastakümnete jooksul. Momendil on see langenud madalamale kui kunagi varem saksa rahva ajaloos. Viimaste aastate kestel on sündinud ainult 1,3 last perekonna kohta. Abieludest 18% ei oma üldse lapsi ja 47% lastest ei oma ühtegi õde ega venda.

Perekonnad elavad muretult. Mõlemad abielupooled taotlevad oma isiklikku karjääri ja lapsed on neile tüliks ees. Elu Saksamaal on üldse kujunenud elamiseks lasteta või väheste lastega perekondadele. Korterid on ehitatud vastavalt sellele ja hotellides on harva leida ruume lastevoodiga.

Saksa naised naudivad elu. Neist käib tööl 34% (Kanadas töötavate naiste protsent on 52). Naised käivad poes, keedavad toitu, istuvad kohvikus, külastavad üksteist ja reisivad rohkem kui ühegi teise rahva naised maailmas.

Vähesed mõtlevad sellele, et jäädes lasteta võivad nad tunda suurt üksildust ja mahajäetust oma elu viimastel päevadel.

NÄDALAKROONIKA

TORONTO — Möödunud aastal moodustatud üürikontrolli komisjon, kuhu kuulub 9 majaperemeeste ja 9 üürnike esindajat, soovitab käesoleval aastal korterite üüri tõsta 5-6%, vastavalt remonttööde, korraspidamise ja kütteõli hindade tõusule.

MOSKVA — N. Liidu valitsus tahab senisest suuremal hulgal piirama tööstuslikku importi läänemaadest. Importi vähendatakse esimesel aastal 25% ja järgmisel

EI MINGIT KOMPROMISSI KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918.

Uksed veel . . .

(Algus esiküljel)

võimalus neid üle kuulata Kanada kohtupidamise korra kohaselt ja võtta nende tunnistused videolindile. Vastavad kirjad saadeti kõigile nimetatud riikide valitsustele. Kõikide riikide valitsustelt tulid vastused komisjoni esimehele, et komisjoni kiri on kätte saadud ja et valitsus võtab teiega ühenduse. Ükski valitsus pole seda seni teinud ja N. Liidu valitsus pole sedagi teatanud, kas ta komisjoni kirja oli kätte saanud. Nende vastutulematuste tõttu kohtunik Deschenes oma ülesannet täita ei suuda ka pikendatud mandaadi tähtpäevaks.

Mida kohtunik Deschenes kavatseb teha temale antud aja möödumisel, seletuseandja ei teadnud ütelda. Võimalus on taotleda mandaadi pikendamist, või lasta komisjon likvideerida ja valitsusele üle anda lõpetamata töö.

TEISITI KUI USA-s

Sõjakurjategijate jälitamise ja selgitamise komisjoni sisemise töö kohta Michael Meighen seletas, et komisjon ei mõista kellegi üle kohut. Ta ainult dokumenteerib nende süüteod ja esitab need Kanadas valitsusele. Sellega lõpeb komisjoni töö. Kanadas moodustatud komisjon ei töötä samal alusel kui OSI (Office of Special Investigation) USA-s. Viimasel on kokkulepe N. Liidu valitsusega, et OSI volinikud N. Liidus võivad uurida ainult neid dokumente, mida N. L. prokurör lubab uurida. Tunnistajate ülekuulamine on võimalik ainult N.L. prokuröri juuresolekul ja viimasel on õigus otsustada, millise küsimuse kohta tunnistaja võib seletust anda ja millise kohta mitte. Tõlgi OSI uurijatele muretseb N.L. Prokurör. Seda ei ole võimalik neil endiga kaasata. Kanada komisjon selliste tingimuste juures oma volinikke N. Liitu ei saada. Need lähevad sinna, kui nendele on kindlustatud tunnistajate ülekuulamine ja dokumentide uurimine Kanada komisjoni poolt ettenähtud korra kohaselt.

KÜSIMUSED

Pärast Michael Meigheni selgivatavat ülevaadet Deschenesi komisjoni tegevusest, koondus kuulajate peamine tähelepanu esitavaile küsimusile. Üheks küsimuseks oli, kas komisjonil on valminud ettepanekud valitsusele, mida valitsus peaks tegema või ette võtma ühe või teise sõjakurjategija suhtes, kelle kohta uurimine on lõpetatud. Vastus oli, et ei ole. Teiseks küsiti, kas komisjoni uurijatel on võimalik kindlaks teha, kas tunnistaja John White on sama John, keda tema tahab üle kuulata või keegi teine isik, keda esitatakse kui John White.

See küsimus oli esitatud mõttega selgitada, kui võimalik, isikute tõepärasust, kes olid N. Liidu poolt ette toodud Karl Linnase protsessis vene prokuratuuri poolt, kohapeal üle kuulatud ja tunnistused OSI-le kasutamiseks saadetud. Kui kunagi saadetakse Kanada komisjoni esindajad N. Liitu tunnistajaid üle kuulama, siis peaks tunnistajate nimed ja elulood avaldatama Kanadas, et siinseil isikuil oleks võimalik, kes juhtusid seal pealtnägijaiks olema, omapoolset seletut komisjonile saata.

Üheks viimaseks küsimuseks oli, kui arvukas on Kanada sõjakurjategijate uurimiskomisjon ja palju selle töö läheb maksma maksumaksjaile. Komisjoni koosseisus on 2 legaalset nõunikku, 5 kohtunikku, 4 sekretäri, hulk tõlke, kantseleiametnikke ja uurijaid. Komisjon läheb rohkem maksma kui maksumaksjad endile ette kujutavad, arvas komisjoni legaalne nõunik Meighen.

OTTAWA — Moest on läinud luksuslikud ja kulukad diplomaatide kokkutulekud arvukate ning märkimisväärsete tähtpäevade puhul. Šampanjeri asemel serveeritakse tavalist vahuveini ja lihtsamaid ning odavamaid toite. Ka N. Liidu valitsus on lõpetanud saatkonna vastuvõttudel vodka serveerimise. Toidud ei pea olema eriti kallihinnalised. Varem vodka lainetas ja lauad ägasid toitude all Nõukogude saatkonna vastuvõttudel.

MOSKVA — Üks N. Liidu kingavabrik saatis poodidesse oma toodangu, mis koosnes kingadest, milledel kõrged kontsad olid kinganinade alla kinnitatud. „Liturnaya Gazeta" rapordib, et kogu saadetis pandi välja ühel praakkaupade näitusel Ukrainas, häbistamaks tootjaid, ja hurjutab vabrikute direktoreid, kes ei hooli kvaliteedist, vaid ainult sellest, et selline arv kaupa saaks toodetud, mis töölistele kindlustaks igakuise preemiatasu.

MANILA — Umbes 22.000 filipiinide töölist sealseis ameerika baasides streikisid 11 päeva. Kuigi nende oma ametiühing palus neid tööle tagasi minna, barrikeerisid umbes 1000 sõjakamat töölist baaside väravad ja ei lasknud kaastöölisi baasidesse sisse.

Segakoori kontsert

Toronto Eesti Segakoori kontsert, Asta Ballstadti juhatusel, 27. aprillil meelitas kokku suurearvulise kuulajaskonna. Kava valik, mis koosnes eesti heliloojate loomingust, oli küllaltki vaheldusrikas ja huvitav tugines peamiselt tuntud ja paljukuuldud repertuaarile.

Kuigi koori üldkõla oli hea ja rühmad tasakaalustatud, oleks siiski heameelega kuulnud rohkem täidlust, sügavust ja ümarust. Tugevam bassirühm oleks kindlasti selle probleemi osaliselt lahendanud. Vaatamata mõningate lauljate ebatäpsetele sisseastumistele olid rühmad kindlad. Intonatsiooni probleeme esines peamiselt M. Saare „Põhjavaimus" ja naiskoori poolt esitatud M. Lüdigi „Kannikeses". Dünaamika oli hästi kontrollitud ja dirigendi jälgimine täpne.

Eriti meeldivalt tulid ettekandele M. Saare „Allik", T. Vettiku „Virulaste Tants" ja – naiskoori esituses – H. Otsa „Kiigu, kiike kõrgeelle", täpne ja kerge laulmine. R. Toi kantaadis eesti rahvaviisidele „Mängumees", milles koor täitis oma osa hästi, olid kaastegevad sopran Tamara Norheim-Lehela, alt Irene Loosberg ja bariton Avo Kittask. Soprani ja aldi lühikesed osad olid lauldud puhtalt ja meeldivalt, pikem baritoni sooli — kergelt teatraalses ettekandes — oli samuti nauditav.

Kontserdi solist — Irene Loosberg — esitas viis laulu, kaks nendest „Raudsügis" ja „Uni ja Tolm" (B. Kangro — L. Avesson) esiettekannetena. Loosbergi kindel tehnika annab talle võimaluse allutada oma suureulatusega hääle täielikult esitatava pala muusikalistele nõuetele, nii interpretatsiooni kui intonatsiooni suhtes. Vajalik dramaatilisus (Oja, Avesson) ja kerge üürilisus (Simm ja eriti Tubina „Hällilaul") olid hästi välja toodud.

Solisti ja koori saatjaks klaveril oli Charles Kipper, kes oma kindla mänguga musitseeris solistiga ja andis tuge koorile.

Asta Ballstadti töö kooriga ja kooriliikmete huvi ja tahe on kiiduväärt ja tulemused on head. See töö ja huvi tagas nauditava kontserdi, mida tõendas ka kuulajaskonna suur aplaus.

L. AVESSON

Sinna, kus kümmekond aastat tagasi olid riisiväljad ja kalurikülad, on kerkinud Hong Kongi naabruses Shenzhen'i linna pilvelõhkujad ja Hiina kõrgeim hoone, 54-korruseline rahvusvaheline kaubanduskeskus.

Tänapäeva Hiina

Eramajandus on muutnud suurriigi näo

„Punane on ida . . .", nii kõlavad Hiina revolutsioonihümni sõnad. Kuid viimaste aastate jooksul on see puna löönud kahvatama. Hiina pale on muutunud tundmatuseni.

Kakskümmend aastat tagasi möllas seal maoistlik „kultuurirevolutsioon", hävitades antiikseid kultuurivarasid, põletades raamatuid ja sulgedes õppeasutusi aastateks, rääkimata küüditamistest ja tapmistest, mis ei jätnud puudutamata ka kompartei tippkaadrit. Linnadest küüditati peaaegu kümme miljonit inimest orjatööle põllumajandus-kommuunidesse, kus nende elu ei erinenud palju pärisorjusest. Juhtivaid parteiliikmeid, kes selle hullumeelsusega ei nõustunud, peksti ja aeti mööda tänavaid nagu loomakarja ning paljud neist tapeti. Mao Tsetungi enese poolt valitud järeltulija Lin Pao tapeti põgenemiskatsel Nõukogude Liitu. Deng Xiopang, Mao vana võitluskaaslane juba 1930-ndate aastate „pikalt marsilt", kes teda truult oli toetanud mitmekümneid aastaid, oli sel ajal peaministri abi. Teda vangistati korduvalt, piinati ja ta perekonda kiusati taga, ning siis saadeti ta lihttöölisena maale.

„UUS KOMMUNISM"

Pärast Mao surma läks võim välisministri Chou En-lai kätte ning riik hakkas tagasi pöörduma mingisuguse normaalsuse poole. Ka tema suri varsti ja 1978. aastal kerkis jällegi esiplaanile Deng, kes aegamööda võimu oma kätte sai ja on ka praegu Hiina tegelik juht ja „uue kommunismi" looja. Kadunud on orjatöö kommuunid ja avalik terror. Linnades kerkivad pilvelõhkujad, suurhotellid ning moodsa tehnika tööstused. Poed on täidetud tarbekaupadega ja importeeritud luksusesemetega ning näljaoht on kadunud. Eraettevõtted paljudel aladel ja ühisettevõtted koos välismaa firmadega on õitseajastul.

Kõik see ei tähenda veel, et Hiina oleks muutunud demokraatiaks. Ainuvalitsus on ikka rangelt marksistliku kompartei käes ja valitseb täielik diktatuur, lubamata ei sõnaega liikumisvabadust, rääkimata poliitilisest opositsioonist. Hiina rahvas on alati olnud võimeline ennast kiiresti kohandama igasuguses olukorras. Praegust uut revolutsiooni võib lugeda vahest kõige radikaalsemaks kiirmuutuseks, mis on tabanud üht suurrahvast, kui välja arvata sõjad ja verised revolutsioonid, mis on rahvaid purustanud sajandite jooksul.

Deng, Uus-Hiina arhitekt ja ehitaja, on täielik pragmaatik, kellele tähendab vähem marksistlik ideoloogia kui Hiina majanduslik kasv ja tulevik. Tema poolt kujundatud uus süsteem on kommunismi ja kapitalismi sümbioos. See segu on niivõrd komplitseeritud, et ainult tulevik võib näidata, kas koeksistents on võimalik sellisel kujul.

Pärast „kultuurirevolutsiooni" langes Hiina majandus surnud punkti. Rahva juurdekasv hakkas ületama toiduproduktsiooni kasvu. Kommuunides valitses täieline apaatia, sest ei küüditatud linnarahval ega ka kohalikel talupoegadel polnud mingit huvi toodangu tõstmiseks. Paljud põllutöölised elasid nagu Siberi orjad barakkides, mehed lahutatud oma perekondadest. Toitlustuse järgi vaatas ühissöökla. Ka neil talupoegadel, kellel oli omaette peavari, ei olnud elu palju parem, sest kõik nende toodang tuli üle anda riigile. Hiina oleks ilma nisu sisseveota Läänemaailmast jäänud täielikku näljahätta 1970-ndatel aastatel.

MAAREFORM

Dengi poolt läbiviidud maareformid, mis algasid tolle aastakümne lõpul, likvideerisid kommuunid ja üürisid maa üksikperekondadele. Üür maa eest määrati toidu toodangust. Ülejääki võisid maaüürijad müüa vabaturul. (See „uuelaadne" idee meenutab aegu, kui Eestis pärisorjus asendati teoorjusega.) Kui aga kord juba vabaturu mõiste oli vastu võetud, arenes suund üsna kiirelt vaba väikemajanduse poole. Turgudele tekkis toiduainete müügi juurde alul käsitöid, siis juba muud tarbekaupa. Asutati väiketööstusi ja mehhaniseeriti eraproduktsiooni. Riigi poolt üüritud maale lubati ehitada eramaju ja rendilepinguid pikendati kuni kolmekümneks aastaks. Riigipangad isegi laenasid ehituseks raha. Nii nagu rahva enesekindlus tõusis nende reformide tõttu, tõusis ka toiduproduktsioon. Alates 1978. aastast oli see juurdekasv 8%, või kaks ja pool korda nii suur kui eelmise 26 aasta jooksul. Eramajandus algas kooperatiividena. Põllutööliste grupid ostsid ühiselt põllutööriistu ja transpordivahendeid.

Sealt läks tee edasi produktsioonimasinate ostmiseni ja tehaste ehitamiseni. Eriti populaarseks muutusid üheperekonna ettevõtted — restoranid, poed, juuksurid, rätsepatöökojad jne. Eramajanduse kiire areng nõudis varsti rohkem tööjõudu kui ühes perekonnas oli ja nii palgati töölisi ka väljastpoolt. Seaduse järgi on lubatud kuni 15 palgalist tööjõudu ühes eraettevõttes, kuid selle piiri ületamiseks on alati kõrvalteid; peale gi pigistab riik tihti sealt kohalt silma kinni ega tee takistusi ettevõtte laiendamiseks. Majanduse tõus on tekitanud tohutu nõudmise kõigi asjade vastu, mis Läänes saada ja moes on. Kui Mao-ajastul oli ühe perekonna unistuseks raadio ja jalgratas, siis nüüd on peale nende veel kolm põhisihti: televisiooni aparaat, jääkapp ja pesumasin. Neid ja muid tarbeesemeid valmistatakse kohapeal ja importeeritakse hulgaliselt.

V. M.

(Järgneb)

EMADEPÄEVA-EELNE „Meie Elu" kaupluses müüdavate kaupade ODAVMÜÜK 10 PROTS. HINNAALANDUSEGA
Eesti Majas, 958 Broadview Ave. II korrusel.

TEADAANNE

Eesti Pensionäride Klubi Torontos hooaja viimane koosviibimine toimub neljap., 15. mail algusega kell 2 p.l. Eesti Maja suures saalis. Kõik teretulnud.

JUHATUS

Eesti Sihtkapital Kanadas

Annetused, testamendi-pärandused ja mälestusfondid on tulumaksuvabad. Suunake oma annetused noortele ja teistele eesti organisatsioonidele

Eesti Sihtkapital Kanadas

kaudu tulumaksuvaba kviitungi saamiseks. — Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Eesti Majandusklubi ballilt. Ülal, vasakult — Aino Rooneem, Meeri Väärsi, Elli Potsep, Silvia Pariswa, Ülle Later, Tiiu Hopp, Reet Kasak, Hugo Later, Liivi Loit. All — Ene Lomp, Hedy Later, Gunnar Lomp, Larry Later, Heli Isberg, Valev Vastopä, dr. Silver Holmberg, Ervin Varamäe, Sigrid Varamäe.
Foto — Liivi Loit

Eesti Majandusklubi Kanadas 20-aastane

— Eestlased on nupukad, kuid liialt tagasinõudlikud ettevõtluses, ütles Eesti Majandusklubi Kanadas esimees Hugo Later liikmetele ja nende külalistele, kes olid kogunenud tähistama organisatsiooni 20. aastapäeva esindusliku balliga Sutton Place hotellis.

„Kes meist mäletab või tunnetab täna täpselt kõike seda, mida üle ja läbi elasime 1949. või 1950-ndate aastate alguses oma esimestel päevadel ja tundidel siin maal, kui esimesed eestlaste ärilised ja muud ettevõtted tekkisid. Täna on see meile „yesterday" ja täna näivad meile kõik toonased mured nii kaugetena nagu polekski nad elutee tegelikkusest pärit. Kuid – nii siis kui nüüd meenuvad meile ülihästi need omavahelised ja peaaegu perekondlikus ringis peetud koosviibimised ja kokkupuuted, millistest õieti kasvaski välja meie ühine sugulane Eesti Majandusklubi Kanadas.

ALFONS PAJUSTE ALGATUS

Eesti organisatsioonide võrk oli juba üsnagi tihe, kui Rootsist siiasaabunud ettevõtja ja majandustegelane Alfons Pajuste tuli välja nurgakivi mõttega: koondada ja liita rahvuslikul alusel eesti tulundusinimesed, ettevõtjad ja professionaalsed vabakutselised ühiseks pereks. Hr. Pajuste algatusel kutsuti kokku jaanuaris 1966 koosolek selle mõtte ja eesmärgi teostamiseks ning loodigi organisatsioon, millega liitus 18 majandustegelast, millest on välja kasvanud ligemale 100-liikmeline organisatsioon. Algusest peale oldi ühel meelel selles, et uus koondis ei taotle mingi massorganisatsiooni tulevikku, vaid tahab olla sõprussidemete vaimus ühelt poolt koduks jõudehetkete veetmisel, teisalt aga täiendada teadmisi ja jälgida arengut majandus- ja tulundusala sektorites. Koondise tegevus kujundati klubivormis ja klubivaimus, mitte ühegi teise organisatsiooniga konkureerivaks. Ja seda joont on järjepidevuses hoitud kakskümmend aastat, ilma et sellega oleks tahetud või teostatud enese isoleerimist eesti rahvusgrupist või rahvusliku võitluse osadest, vabadusnõudluses Eestile.

Enam kui neljakümne aasta eest jäid meist maha rajad, kus meid käima õpetati ja eluteeks ette valmistati. Suurte vete ja kauguste taha — Eestisse — jäid meie vanemate külateed ja meie endi jalgrajad. Lahkusime põgenikena kodumaalt, et pääseda hävingu eest. Ülitriided, mis meil seljas, kulusid peagi Ja muud vara meil polnud kui vanematelt päritud südameveri soontes ja midagi veel nii raskelt seletatavat kui seda on elutarkus ja eluhoiak — psüühiline, hingeline jõud, mida ümbrus ei näe. See vaimuvara on olnud meie pärisosa rahva ajaloost.

VÄHE UUSI ETTEVÕTTEID

Maailma mõõtmeis + rahvusvahelises konkurentsis — on otse uskumatu, et oleme võinud ka võõrastes oludes end maksma panna:

— Meie kultuurilise, poliitise ja sotsiaalse võitluse ja enese maksmapaneku võime üheks tunnuseks on võime end majanduslikult korraldada, mida oleme teinud.

Meile, kel osaks saanud võimalus sündida ja kasvada iseseisvas Eestis ja hiljem pääseda maad ja rahvast tabanud õnnetusest, on välismaadel mitmel pool kaela riputatud omaduseks: „kreatiivsed" ja „innovatoorsed" inimesed! See tähendab: inimesed, kes on võimelised looma uusi lahendusi ja uusi avastusi ja saavutusi. Teiste sõnadega vanas lihtsas eesti keeles — nad on nupukad.

Taolisi hinnanguid on muidugi tore kuulda. Rind läheb rõõmust kohe laiemaks. Kuid päriselt pole see nii. Me ise teame, et meis on ka liialt tagasihoidlikkust ja ettevõtluse vähesust, julguse puudust. See viitab eeskujude ja traditsioonide õhukesele kihile ja sellest tulenevalt ka liialt sageli oludega leppimist. Sellest olenevalt on ka tekkinud vähe uusi ettevõtteid viimasel ajal."

Esimees lõpetas sõnadega:

„Eesti Majandusklubi Kanadas juubelipäeval on meil põhjust rõõmu tunda — õigustatult rõõmu tunda, kahekümnest viljakalt veedetud aastast. Meie ühiseks sihiks on senisel pinnal edasi minna ja arengule uut jõudu juurde tuua. Kuid kõiges meie tegevuses peame alati ideaalina silmade ees hoidma ja ka järeletulijatele, kes on sirgunud võõrsil, südameasjaks tegema Eesti vabaduse ja riikliku iseseisvuse eest võitlemise, et kord teoks saab meie rahva suurim soov — Vaba Eesti — selleks jõudu ja Kõigevägevama abi!"

◍

Majandusklubi ballid on viimasel ajal olnud meie ühiskonnas kõige lähedasemad sellele nõudlikule tantsupeole: õhturiietus, esinduslikud muumid ja hea orkester. Seekordse tähtpäeva puhul oli juhatus eriti hoolt kandnud ja loonud eeldused suurepäraseks ballimiljööks sajale külalisele. Sutton Place hotelli 33-dalt korruselt piiras peosaali tuledes särav Toronto südalinn, esmaklassiline eeskava, õhtueine heast köögist, tantsumuusika ja eelkõige hubane, intiimne miljöö, kus vanem ja noorem generatsioon sobivalt segunes.

Hästisõnastatud peokõne pidas klubi esimees Hugo Later. Klaverit mängis maestro Armas Maiste, kes Toronto uue elanikuna oli paljudele teretulnud uudsuseks.

Hanno Kompuse fondi stipendiaat

Äsja toimunud Eesti Kunstnike Koondise Torontos näitusel esines ka noor taidur Hugo Silberberg. Ta on varem esinenud õpilasnäitustel USA-s ja korduvalt EKKT näitustel Torontos. Ta on alati pälvinud külastajate tähelepanu ja kunstikriitikute poolt esiletõstmist oma andekusega.

Hugo Silberberg on eesti vanemaist sündinud kahekümneaastane noormees, kes praegu õpib kunstikoolis New Yorgis. Ta on suveti viibinud Euroopas tutvumaks sealsete kunstikogudega. Tema eesmärgiks on saavutada diplomeeritud kujutavkunstiku staatus.

Eesti Sihtkapital Kanadas juhatus otsustas EKKT vahendusel toetada Hugo Silberbergi kunstialaseid õpinguid $750,00 omandades tema õlimaali Potamac River, mida on asjatundjate poolt peetud äsjase näituse parimaks.

See on teistkordne väljamaks Hanno Kompuse mälestusfondi kasvikust kujutavkunstilise vaimuloomingu edustamiseks põlvkondade kontinuiteedi taustal.

Registreerimine Jõekääru suvekodusse

Registreerimine T.E.N.S. Jõekääru Eesti laste Suvekodusse on alganud ja kestab 1. juunini. Registreerimisega palume rutata, kuna eelmisel aastal, näiteks, sai keskmiste poiste tare üsna varakult täis ja pidime nii mitmele noorele ruumipuuduse tõttu pettumust valmistama. Suvekodu kestvus on 6. juulist kuni 2. augustini 1986; uudsusena on tänavu kavas kanuu käsitamise õpetus.

Registreerimiseks ja lähema informatsiooni saamiseks pöörduda Jõekääru Suvekodu asjaajaja Helle Arro poole telefonil 449-4209 või kirjalikult aadressil 48 Fairhill Crescent, Don Mills, Ont. M3A 1N6.

Kevadiste korrastustöödega on juba alatud ja suurt abi loodame saada talgulistelt. Talgud toimuvad 7., 14. ja 21. juunil (laupäevad), mille eelregistreerimiseks palume helistada järgmistele juhatuse liikmetele: Helgi Sambla (222-1830), Reet Medri (633-5161) Helle Arro (449-4209). Talgupäev on 6-tunniline, algusega kell 9 hommikul ja ette on nähtud 2 talgupäeva või $50 talgupäevade maks lapselt. Talgulistel palume kaasa võtta töökindad, rehad, labidad, kuid mis kõige tähtsam-hea sõbralik tuju.

E. Jaa. (TENS)

Pensionäride klubi loterii

Toronto Eesti Pensionäride Klubi igaastane loterii toimus Eesti Majas pühapäeval, 27. aprillil. Vaatamata samal päeval mitmel pool toimuvatele seltskondlikkudele üritustele, oli loteriist osavõtjaid küllaltki rohkesti ja peagi olid kõik loteriipiletid müüdud. Ameerika loterii peakorraldajaks oli Frieda Terts, piletimüüjateks Elga Niglas ja Agnes Mänd. Loosiratta eest hoolitsesid Jaan Soots ja Mart Soosaar. Võitude väljaandmist korraldas Helen Parsons oma abilistega ning müügilaud oli Helle Kreem'i, Helene Külmallik'u ja Helmi Mägi kätes. Einelaua eest hoolitsemine ja ettevalmistamine oli klubi abiesimehe Ella Kumm'i ja ta abiliste virkades kätes.

KUHU MINNA?

◍ Laup., 10. mail T.E.R.R. „Kungla" maiball Metro Toronto Convention Centre'is algusega kl 18.30.

◍ Laup., 10. mail Kalev-Estienne valikrühmade õhtu Minkler auditooriumis algusega kl. 19.30.

◍ Pühap., 11. mail Täienduskooli emadepäeva aktus Eesti Majas algusega kl. 14.00.

◍ Laup., 24. mail Ritmika võimlemisõhtu Minkler auditooriumis, 1750 Finch Ave. E. algusega kl. 19.00.

◍ Laup., 24. mail EKN noorte kabareeõhtu Läti Majas, 4 Credit Union Drive algusega kl. 19.30.

◍ Pühap., 25. mail Tiiu Haamer'i klaverikontsert Tartu College'is algusega kl. 16.00.

◍ Teisip., 17. juunil laulab Estonia koor Walter Hall'is algusega kl. 19.30.

TORONTO LINN

Task Force To Review The municipal Election Process

(Omavalitsuste valimiste protseduuri uurimiskomisjon)

Omavalitsus on loonud komisjoni omavalitsus-valimiskorra läbivaatamiseks, eesmärgiga protseduure parandada, hääletajate arvu suurendada ja hääletamist kergendada.

Komisjon ootab soovitusi rahvalt ja selleks toimub koosolek:

NELJAPÄEVA 8. MAI ÕHTUL KELL 7.30
KOMITEE RUUM NR. 4, RAEKOJAS

Kirjalikud soovitused on teretulnud ja palutakse sisse anda komisjoni sekretärile, Office of The City Clerk, 2nr Floor, (II korrusel), East Tower (Idaosa), City Hall, Toronto, M5H 2N2. Kõik huvilised on palutud koosolekust osa võtma neljapäeval 8. mail 1986.a. Kui lisa-informatsiooni vajatakse, palutakse helistada tel. 392-7022.

UUS UPPER BEACHES KONDOMIINIUM EESTLASTELE
3734, 3736 St. Clair Ave. E.

VEEL HEAD KORTERID SAADAVAL – EHITAMINE ALGAB PEATSELT

Inform. helistage G. E. Laikve, arhitekt – Estoman Enterprises Inc.
101 Cassandra Bl. Don Mills, Ont. M3A 1T1, tel. (416) 444-6405, 444-2897

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
(416) 466-1502

LILLEDE SAATMINE ÜLEMAAILMSES ULATUSES.
Eriti puimadeks — värsked ja kunstlilled.
Matuseks — pärjad ja lillekorvid.
Puuviljakorvid.
Käsitöö kinkeesemed — kullasepa-, merevaigu-, kõraamika-, naha ja puunikerduse alal.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.
Avatud: äripäevadel 8.30–6.00 p.l., laupäeval 8.30–5.00 p.l.

Noortejuhid „Ehatares"
Lauluga külakosti eesti seenioridele

Pühapäeval, 27. aprilli keskpäeval võis „Ehatare" puhkekodus näha ebatavalist pilti: skaudi- ja gaidivormis täiskasvanuid, arvult veerandsada. Need olid gaiderite ja skautmastrite kogude liikmed, kes kuulusid lauluansambli, mis oli talvel edukalt esinenud Gaiderite Kogu Taliharja programmis. Toronto uusim laulukoor oli seekord kutsutud esinema „Ehatare" elanikele.

Kutse võeti meeleldi vastu. Rõõm pakkuda elutõõst tagasitõmbunud kaasmaalasile lauluettekandeid mineviku populaarseist viisidest, kui ka tänapäeva eesti gaidide ja skautide laagrilauludest, oli teretulnud nii noortejuhtidele kui ka kuulajaile.

Lühikese sissejuhatava sõnavõtuga esines ngdr. Siiri Lepp. Ta rääkis gaidide ja skautide organisatsioonist ja tutvustas soliste, kelledeks olid lauluga skm. Harold Kivi ning vilega skm. Egbert Runge. Saatemuusikat mängis akordionil nskm. Enno Agur.

Kuulajaskonnas viibis ka „Ehatares" vanaduspäevi veetev Eesti Gaidide Maleva Kanadas auvanem gdr. Liis Juske. Gaidmaleva juht ngdr. Anne-Mai Kaunismaa andis esireas istuvale Liis Juskele kimbu kevadlilli ning samal ajal laulukoor laulis ühe auvanema lemmiklaulu. Pooletunniline kava kanti ette sujuvalt ilma vahedeta, nii et isegi aplausiks polnud võimalusi. Enne kahte lõpulaulu jagati siiski välja laululehed ja paluti publikut kaasa laulda. Nii läksid hoogsalt kõigi kaasaelamisel „Kui Kungla rahvas kuldsel aal" ja „Meil merivood on vabad".

Nii mitmedki ehatarelased ei suutnud hoida tagasi pisarat silmanurgas kodumaad ja lapsepõlve meenutavate lauluviiside kuulmisel. Seda ütlesid pärast ka noortejuhid. Elati kaasa mõlemalt poolt.

„Ehatare" elanike nimel ütles tänu laulukoorile August Kurley. Kõrvalruumis oli serveeritud kohv küpsistega.

Skautlus ja gaidlus kasvatab homse päeva eestlasi, kuid ta teeb seda eilse ja tänase päeva kaasmaalaste kaasabil, sellepärast on tähtis kõikide generatsioonide koostöö.

Gaiderid ja skautmasterid oma ühendatud kooriga tõid laulus kevadtervitusi „Ehatare" seenioridele ja lilli gaider Liis Juskele. Istuvad, vasakult — gaider Anne Agur, süles poeg Erik, gaider Oldi Põder ja gaider Liis Juske lilledega. Tagaplaanil „Ehatare" elanikud.
Foto — Elna Kungla

Ikestatud rahvaste esindajate seltskondlik koosviibimine Hamiltonis

Ida-Euroopa Rahvaste Ühingu (SEEN-i) tegevuses on kujunenud tavaks igakevadine seltskondlik kokkutulek, eesmärgiga tihendada omavahelisi sidemeid ja arutada päevaprobleemisid. Sel aastal leidis selline kogunemine aset pühapäeval, 13. apr. Hamiltoni mäel asuvas Hillcresti restoranis. Osavõtjaid oli üle 90-ne, nendest eestlasi 12.

Külalistena olid tulnud: Ontario kodakondsuse minister Lily Munro, endine parlamendiliige dr. Stan Hudecki, linnapea Bob Morrow, linnanõunik Bill McCulloch, Amnesty International president dr. Brian John jt.

Uudsusena oli seekord ülesseatud väljapanekute laud, millele paigutatud peamiselt paguluses ilmunud rahvuslikke ja anti-kommunistlikke trükiseid. Arvukamalt oli neid esitatud poolakate, lätlaste ja eestlaste poolt. Eestlaste osas võis näha ka rahvusmotiivides esemeid.

Tutvussidemete sõlmimise eesmärgil olid korraldajad püüdnud osavõtjaid paigutada laudadesse võimalikult segamini. Õhtu kavalist osa juhtis teadustajana ukrainlane Ivan Kubrak. Pärast Ühingu äsjavalitud uue esimehe, poolaka Ludvik Lucaku sissejuhatavat sõnavõttu, astus mikrofoni juurde peokõneleja, noor poliitikateaduse doktor, poolakas Marek Celinski, kes on lektoriks Toronto Ülikooli juures.

Tema kõne, mille teemaks oli „Olemasolevad võimalused Kesk- ja Ida-Euroopa jaoks", kujunes kahjuks pikalevenitatud teoreetiliseks targutuseks, mida oli raske jälgida ja milles kõneleja avaldas arvamist, et praegu ei olevat väljavaateid muudatusteks N. Liidu valduses olevates riikides, vaid tuleb ära oodata olukordade arenemist. Ka kõnele järgnenud küsimused ja vastused osutusid väheütlevateks.

Kava jätkus tervitustega külalistelt ja rahvusgruppide ning organisatsioonide esindajatelt. Nendest võiks esile tõsta Poola Kongressi esindaja sõnavõttu, milles ta kirjeldas praegu teoksil olevat üritust, kus iga ikestatud rahva esindus koostab lühikese, kokkuvõtliku ülevaate N. Liidu poolt peale sunnitud okupatsioonist. Need selgitavad trükised saadetakse selle järele üheskoos igas demokraatlikus riigis igale valitsuse liikmele. Ta väitis, et see on ülimalt vajalik, kuna praegu ikka veel, just valitsusringkondades, liiga vähe tuntakse Vene võimu all olevate rahvaste tõelist olukorda, eriti kuna vaba maailma teadeteteenistusse sissepugenud Moskva-sõbralik, vasakpoolne element seda moonutada püüab.

Mainida tuleks ka dr. Hudeckit, kes kiitvalt seadis eeskujuks Balti Õhtud Parlamendimäel, öeldes et sellised riigitegelaste kogunemised koos huvitava eeskavaga pakuvad suurepäraseid võimalusi rahvusgruppide probleemide tutvustamiseks parlamendi liikmetele isikliku kokkupuutumise kaudu.

Uudisena selgus veel, et Hamiltoni bulgaaria rahvusgrupp, kelle esindajad ka olid tulnud koosviibimisele, on avaldanud soovi astuda Ühingusse kaheksanda rahvusena.

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses.

Meie Noored

TOMMY

Lugu Tommy st ei ole kellelegi mõeldud ei õpetuseks, ega ka noomituseks. Jutustan ainult ühe tõestisündinud loo. Ka see, et seda kirja panna, ei olnud minu originaalne idee, see johtus sellest, et olin Tommy isa kohanud. Ta ütles: „Kui sa tunned toredaid poisse ja tüdrukuid, kelledel on omad soovid ja tahtmised ning need ei ole just kõige paremad nende vanemate meelest, siis juttu sta neile minu pojast, seda mis temaga juhtus."

„Tommy oli tore poiss, hea välimusega ja veel parema südamega. Naabrite vastu oli ka alati viisakas ja abivalmis. Kui kooli- ja kodutööst aega üle jäi, niitis neile suvel rohtu ja talvel kühveldas lund. Raske oli Tommyle tema tööd tasuda, pigeimine ta soovis anda ise kui midagi saada.

Siis aga, kui Tommy sai 16 aastat vanaks, juhtus midagi, mis ei olnud enam kellelegi meelepärast. Ta ütles vanematele: „Sain täisealiseks, seega teie ei ole enam vastutavad minu eest. Nüüd olen iseseisev ja ...et mitte enam teil koormaks olla, kooli ma enam ei lähe, vaid lähen tööle."

Vanemate meelest oli Tommy nagu keegi uus võõras poiss. Ta ei läinudki kooli, otsis töö, teenis raha, hoidis kokku ja ütles jälle: „Kogun raha ja esimene asi, mida ostan, on mootorratas."

„Mootorratas ...!" kohkusid vanemad. „Poeg ära osta mootorratast, see on äärmiselt ohtlik sõiduriist. Pealegi — kuigi sa oled aus poiss, aga mootorratturid on mõistlikkude inimeste silmis ebasoosingus, kõik vaataksid sinugi peale, kui mitte just päris põlglikult, siis igal juhul viltu. Sa tead ja oled kuulnud, mida teevad mootorratturite jõugud ja nii võid sinagi nende hulka sattuda, poeg loobu sellest mõttest!"

Tommy arvates vanemad nägid kõiki asju läbi mustade prillide. Ta mõistis, isakodus, kus kõik õed-vennad vanemate sõna kuulasid, mootorratast ta ei saa. Ei saanud palju asjugi, mida oleks soovinud ja nii ta ütles ühel päeval endale: „Noor mees, mine läände — juba vanasti noored mehed läksid sinna õnne ja seiklusi otsima, mine sina ka." Kui Tommy oma plaani vanematele teatas, nuttis ema, aga isa leidis, et on võimatu piirata poisi õigusi, mida ta arvas endal olevat ja vastuseisul ei oleks mingit mõtet. Nii Tommy kallistas ema, naeratas õde-vendadele, ulatas isale käe ja läkski.

Tommy teadis, Alaska ja Yukon Territory on tühjaks ammutatud, kullakaevandustesse ei olnud mõtet minna; Calgary oli ilus linn ja ta jäigi sinna. Tommy ei olnud laisk, ta otsis töö, asutas elamise ja kui töö ja kodu olid olemas, siis ostis mootorratta. „Sa oled minu unistus," patsutas Tommy oma uut sõidukit ja kihutas maanteedel ja mägedes. Omaks üllatuseks sigines talle nüüd palju sõpru: „Tommy, vii mind sõitma," nii oli iga uue sõbra soov. Ja — miks ka mitte, Tommy oli hea südamega poiss.

See oli täiesti võõras tüdruk, ta hüppas Tommy ratta tahaistmele ja karjus: „Tommy, kihuta linnast välja, teeme toreda sõidu!" Tommyl ei olnud just soovi linnast välja kihutada, ei olnud ka julgust võõrast tüdrukut rattalt ära ajada ja mõtles: „Hea küll, sõidan natukene ja aitabki."

„Kiiremini, kiiremini!" karjus tüdruk. Kui Tommy ei lisanud kiirust, kummardus ta ettepoole ja haaras käigukangist — ja siis see juhtus ... Rattas tegi suure hüppe, tiirles mitu ringi ja kukkus tänava äärde kummuli. Samal minutil plahvatas ka bensiinipaak. Tommy jäi ratta alla, ta riided kattusid bensiiniga ja plahvatasid põlema. Tommy põles nagu tulelont.

Inimesed tänaval tarretusid, keegi ei osanud aidata, ei üritanud lähedalegi minna ja Tommy väherdus maas, et ise end aidata, et põlevaid riideid kustutada. Lõpuks ometi, abi saabus, Tommy riided kustutati ja teda viidi haiglase. Võõras tüdruk aga ei saanud mingit viga, ta tõusis maast ja põgenes. Ta ei tahtnud süüdlaseks jääda, ega ka vastust anda, kust oli uimastusaineid saanud, mille mõjul õnnetus juhtus.

See oli ime, aga Tommy jäi ellu ja sellest on nüüd aasta möödunud. Tommy ei ole enam see rõõmus poiss, kes ta oli varem. Ta noor kena nägu on pika ja valurikka ravi tagajärjel palju muutunud. Tema keha on täis põletusarme, uus nahk on õrn ja iga väiksemgi puudutus teeb suurt valu. Ka käimine teeb valu. Terve aasta on Tommy ainult valu kannatanud, mitte üksi ihulist valu, vaid ka hingevalu, sest ta on kõikidest, kes teda armastasid ja keda ka tema armastas, kaugel ja üksi. Vahel vallutab teda ka meeleheide ja südame hääl noomib siis, sest ta teab, et midagi sarnast ei oleks juhtunud, kui ta vanemate sõna oleks kuulanud. Paremini kui kunagi varem, mõistab ta nüüd, et vanemad, kui nad lastele midagi keelavad, teevad seda armastusest oma laste vastu. Vanematel on elukogemused, nende pilk vaatab kaugele ette, nad oskavad arvata, mis võib lastele head või halba tuua. Vanemad soovivad oma lastele ka siis head, kui lapsed nad maha jätavad ja neist halba mõtlevad. Sellised olid Tommy vanemad.

Tommy isa on julge ja tubli mees, aga seda jutustades jooksid tal pisarad palgeid mööda ja ta ei häbenenudki neid. Ja mina ...olen nüüd Tommy isa soovi kirja pannud.

V.A. KIMBERG-KOTKAS

Tallinn

Tallinn on Eesti pealinn. Ta oli ka kunagi osaliselt mu vanaisa ja vanaema kodulinn. Osa Tallinna on mitusada aastat vana. See on romantiline ja ajalooline vana Tallinn. Vanas Tallinnas ei leidu midagi, mis on modernne. Siin leidub kitsaid, vaikseid tänavaid ja paistavad katedraali tornid.

Tallina ümbruses on ka uuemaid linnaosasid. Mõned nimetavad Tallinna ka värviliseks linnaks, sest ta on värvirikas igal aastaajal. Suvel näed vana linna punaste katustega, mille ümber on rohelised aiad ja pargid. kaugemal sinine meri, mille kohal hõljuvad valged pilved.

Talvel pehmendab valge lumi kõik siilid ja väikesed tänavad muutuvad romantilisteks jalgteedeks.

Sügisel näed puude luksuslikke lehti, mis varieeruvad tumerohelisest kuni erkpunaseni.

Kevadel hakkab linn uuesti kasvama. Lilli parkides ja aedades on mitmeid liike ja värvi, ning meri on üsna sügavsinine.

Ka on Tallinnas koole, spordimaju ja tööstusi.

KATRIINA KÜNG
Toronto E.S. Täienduskool

Laagris

Enne Esto '84 oli Kotkajärvel laager, mille nimi oli Eesti Lipp. Sinna läksid hundud, skaudid, vendurid, hellakesed ja gaidid. Kui mina sinna jõudsin, kohtasin palju sõpru. Mina valisin telgikaaslased. Need olid mu vend Robert ja Peeter Musta. Meil oli suur telk, aga tal oli viga, katkine tõmbelukk.

Ühel päeval juhtus äpardus. Peeter alati lükkas ust ja viimaks uks lõi lahti. Peeter, Robi ja mina olime väga üllatunud, sellepärast et alati kui vihma sadas, olid meie telgis suured veeloigud. Peetril oli kaasas valge ahv. See ahv kukkus vette ja „uppus" ära ...

Meie tavaline päev algas pasunamänguga ja võimlemisega. Siis jooksime pool miili ja ronisime 50 astet üles. Kes viimaseks jäi, pidi seda kordama. Pidime kandma sinist vormisärki, sellepärast oligi mets täis sinist värvi. Vormidega läks kogu laager lippu heiskama. Pärast seda tõime telgist söögipiletid. Kui söömisele jõudsime, olime alati viimased. Järgnes telgi puhastamine, koristamine ülevaatuseks. Vabal ajal läksime laagri kauplusesse, kust muretsesime Eesti lippe telgi dekoratsiooniks.

Hommikul käisid hundud ujumas paarimehega. Minu paarimees oli alati Peeter või Robi. Ujumisel oli meil kasutada ka paate ja kanuusid.

Teised hundud, ja ka mina, tahtsime kummuli lükata teiste poiste kanuusid, kuid see ei õnnestunud meil kunagi.

Laagri lõpupäevaks lubati ilusat ilma, aga sadas ja oli väga udune. Sõitsime hilja õhtupoolikul koju, et veidi puhata enne Esto '84 algust, mis toimus järgmisel päeval.

MARTIN ARRO
Toronto E.S. Täienduskool

Ühest kallimeelsest emast

Oled tähele pannud,
et su rõõmsameelse, töötahtelise
ema hool kuulub enamuses teistele,
lähedastele, oma lastele.

Mäletad, kui ema seadis su käike —
oli sulle ta soov elustav päike.
Ema oli alati helluse hoidja,
äparduste, murede, valude ravija, võidja.

Ema muutis halli argipäeva eredamaks,
pühapäeva pidulikumaks, pühalikumaks, toredamaks.
Kui säras ema hinge- ja elutarkus,
pudenes ümbritsev ilmakargus, sinu argus.

Oled tähele pannud,
üht ja sama kõnelevad ema mõtted, teod, hing,
et suunata õilsate ideaalide tõekspidamisele sind.

Sihi ema silmadesse enda pilk,
vast veereb sealt pisike pisaratilk!?
Võime on võtta sul sealt pisarad, valu,
palu andestust, rõõmupisaraid palu!

Et näos ei püsiks kurbuskortsud temal,
asendamatul, fantastilisel inimesel — su emal.

HELLA LEIVAT

Kolme saladus

Vanaisal, isal ja minul on ühine saladus. Õieti on mul veel üks, kes teab seda saladust: see on mu ristiema, tädi Lulli. Ma seda isale ja issile ei räägi, et iga asja läbi telefoni tädi Lullile pihin. Mul on kohe tarvidus kõike tädile rääkida, sest ta on nii kena, arusaaja ning tunneb headmeelt, kui midagi huvitavat minult kuuleb. „Saladus" on nimelt see, kuidas pühitseda emadepäeva meie kodus. Seekord ei kavatse me välja sööma minna.

Juba ammugi plaanitsesin ja soovisin, et mina pean olema selle päeva „peategelane". Aimest pole veel asja, las õpib enne rääkima ja käima.

Juhtus nii, et ühel varakevadisel päeval, maal aeda korraldades ja risu põletades hakkas vanaema järsku valjusti laulma. Jäime vanaisaga kuulama, mis laul see on.

„Miki-hiir merehädas", teadis vanaisa ja laulis oma madala bassiga kaasa. Mulle meeldis see laul ning püüdsin samuti kaasa laulda. Vaatasin ikka ühe ja teise otsa, et sõnu ja viisi haarata, kuid sellest ei tulnud midagi suuremat välja. Siis narritas mind vanaisa: „Sina Iivi ei oska vist ainustki eesti laulu täielikult."

„Miks ma ei oska", kaitsesin end. „Tähekene tillukene" on peaaegu selge ja „Hoia Jumal Eestit".

„Tead, tüdruk", arvas vanaisa, „ma õige ise pean sulle mõned laulutunnid andma, ilusaid eestikeelseid laule õpetama." Ma naeratasin. „Nii see küll ei lähe," jätkas vanaisa, „et tragi ja terane eesti laps ei oska eesti laule!"

„Mul pole midagi selle vastu, eks ma siis omakorda õpetan ka Aime laulma, ta ju ka eesti laps."

Mu mõte töötas edasi. Järsku tuli idee ja pahvatasin selle vanaisale: „Emale ja vanaemale korraldame emadepäeva hommikul kontserdi. Sina ja isa olete mõlemad meeskoori liikmed, oskate kõiki laule ja mina olen meie maja sopran, tulevane lauljanna."

Mu jutt tekitas vanaisale lõbusa tuju ja ta tahtis kohe õpetusega alata. Mu isa küll veidi kahtles, aga sai asjast aru. Mitu õhtut käisime salaja keldris laule õppimas ja harjutamas. Isa ei saanud aja puudusel alati kohal olla, aga vanaisa õpetas sõnu ja jorises oma bassihäälega, nii et kartsin, viimati ehk kuulevad ema ja vanaema meie hääli ning mu plaanitsetud kontsert nurjub.

Igatahes mulle õpetati selgeks: „See Saaremaa" ja „Viljandi paadimees". Olen varemgi püüdnud koos teistega seda laulu ümiseda. Vanaisa oli nõudlik kui ta õpetas mulle „Su Põhjamaa päikese kullast ..." See on tema lemmiklaul.

Emadepäev lähenes. Võtsin kolmekamba juhtimist tõsiselt. Isale ütlesin: „Sina osta emale lill ja pane see emadepäeva hommikul tasakesi ema öölauale." Isa nõustus. Vanaisa sai minult käsu vanaema lauale lilli muretseda. Ma ise lubasin laua katta ja hommikusöögi valmistada.

„Kas sa ikka saad sellega hakkama?" kahtles vanaisa. „Muidugi", olin enesekindel. Emadepäeva kaardile kirjutasin kõik ilusad meelitusnimed: „Emmekene -kullakene. Memmekene -kallikene." Isa parandas vead. Neid ei olnudki rohkem kui kuus ainult.

Minu kavandatud hommikusöök oli „krõbinad" ja piim. Panin kõigile toidu kaussi ja Aimele võtsin kapist ühe purgi aedviljapüreed. Kui kõik korras oli, tuli vanaisa mind kontrollima. Ta võttis laualt karbi ja päris: „Mis sa kaerahelvestega tegid?"

Olin kogemata „krõbinate" asemel pannud kaerahelbeid piima sisse. Vaatasin ehmunult vanaisale. Võtsin kapist ehtsa „krõbinakarbi" ja lisasin neid mitu lusikatäit kaussidesse kaerahelveste peale. Siis veel paar teelusikatäit suhkrut üle.

„Sul on üsna uued toiduretseptid", imestas vanaisa kui moosipurgi ka esile tõin.

„Läheme laulma!" kutsus isa. Emale hõiskasime kooris: „See Saaremaa." Ta hakkas kohe koos meiega nii valjusti kaasa laulma, et naabrid vist nautisid ka eestikeelset laulu.

Vanaema tõmbas teki üle pea, kui talle üks hele sopran, tenor ja bass esitasid „Su Põhjamaa päikese kullast". Enne kui memmele musi sain anda, pidin ta silmanurgast pisara pühkima. Märkasin ka pisaraplekke ta siidisel tekil ...

Keegi ei nurisenud hommikulauas minu „kokakunsti" üle, aga lõuna-söögiks sõitsime siiski välja „meretoitu" maitsema. Loodan, et isade- ja issidepäeva aitavad mind korraldada mu emme ja memme. Praegu veel ei tea, kuidas seda pean tegema, et kõigile üllatust oleks pakutud.

HELLA LEIVAT

EMAKE

Emake, mu hellake,
emake, mu kallike.
Juhtisid mind eluteele.
Õpetasid eesti keeles,
eesti meeles
elama.

Emaarm ja sinu hellus
kandku läbi raske raju,
läbi tormi, rahesaju,
läbi õnnest, õnnetusist,
kuni jõuan taas ma koju,
kus võin rahus elada ...

MAIE M.

SAABUV KEVAD

Pilli Toomas mängib pilli.
Mardika-paar lööb trilli, tralli,
mardikatel pulmapidu,
rohi ajab välja idu.
Vaatab, kas veel lumi maas,
kas peab uinuma veel taas.
Varsti kõlab lauluviis,
rõkkab Pilli Tooma hiis.

MAAMEES

Enne mõtle, siis ...

„Enne mõtle, siis ütle!" Nii soovitab alati vanaema. Mulle meeldib küll see vanasõna, kuid siiski tegutsen teisiti. Mina alati ütlen ennem kui mõelda jõuan ning siis näen vanaema näost, et see pole õige.

E.

LASTE — NOORTE

õpikud, laulikud,
juturaamatud jne.
müügil „MEIE ELU"
talituses

KAS TEAD, ET ...

... suur panda, kelle elukohaks väike ala Lääne-Hiina mägedes on maailmas üks haruldasemaid loomi. Tema olemasolu avastati umbes poolsada aastat tagasi. Kuigi teadlasedteda otsisid, õnnestus neil alles 1937. aastal ainult ühteainukest leida, keda Chicago loomaaeda saadeti.

Loomaaias tekkis küsimus, mida pandale toiduks anda, sest omal kodumaal sõi ta ainult bambuspilliroogu. Siis selgus, pandale meeldisid ka maisitoidud ja see kergendas toitlusmuret.

Inimesed liigitavad pandat karudega, aga õieti on ta oma eluviisilt lähemal pesukarudele. Oma mustvalge karvakasukaga näib ta nagu suur, meeldiv täistopitud mängukaru.

Esto suvi

Suvi '84 oli eriti tähtis eestlastele, sest meie sini-must-valge lipp sai 100-aastaseks. Teine põhjus, miks see aasta oli tähtis, on et siis toimusid Ülemaailmsed Eesti Päevad ning sellega seoses skaut- ja gaid-laagrid. Mina võtsin osa laagrist ja Eesti Päevadest.

Laagris oli huvitav, kuna oli inimesi igalt poolt kokku tulnud. Hellakeste all-laagris oli tüdrukuid USA-st, Kanadast ja Rootsist. Kõige meeldivam osa laagrist oli lõkketuli. Tule ümber tegime nalja ja laulsime, mõnikord isegi küpsetasime „marsmellowsid".

Ühel õhtul peale lõkketuld, kui ma kõndisin teiste hellakestega tagasi all-laagrisse, mu taskulamp läks rikki ja ma peaaegu kadusin metsa. Järgmisel päeval asi läks veel hullemaks, kui mu telgikaaslased kaotasid oma taskulambid. Pidime siis üksteisest kinni hoidma, kui õhtul väljas käisime. Kahju oli laagrist lahkuda, kuid teadsin, et Esto '84 ootas mind.

Esto ajal võtsin osa rongkäigust, Esto-visioonist ja laulupeost. Rongkäik toimus neljapäeva hommikul. Kogu meie pere võttis sellest osa, igaüks omaette grupis. Mina marssisin võimlejatega.

Esto-visioon oli võimlemise ja rahvatantsu etendus, kus oli umbes 1000 osavõtjat. Kui olin keset võimlemisrutiini, peaaegu kõik pealtvaatajad hakkasid naerma. Kartsin, et nüüd naerdakse mind, aga siis nägin, et kaks väga väikest tüdrukut ei jõudnud teistele järele ja tegid teistest erinevaid liigutusi.

Eesti Päevad ei ole pidustused ilma laulupeota, sest eestlased armastavad laulda. Mina laulsin valju häälega Toronto Eesti Seltsi Täienduskooli kooris. Kui tulime lavalt oma istmete juurde, siis publik plaksutas.

Ma imestasin, kui hästi kõik koos laulsid, kuna oli vähe võimalusi harjutamiseks.

Mulle meeldis Esto suvi, mulle meeldib olla eestlane!

MAAJA LEIVAT
Toronto E.S. Täienduskool

Tõdesid

Tublidus on kunst, mis saavutatakse harjutamise ja harjumuse teel. Harjumus on inimese teine loomus.

ARISTOOTELES

Kui kõik kuulub kõigile, ei kanna keegi hoolt millegi eest. Igaüks mõtleb peamiselt oma jaole, vaevalt üldsuse kasule.

ARISTOOTELES

Lehekülg „Meie Noored" ilmub Kanada Eesti Õpetajate Ühingu üritusena. Toimetajad: Hella Leivat ja Valeria Kotkas. Toimetuse aadress: c/o Hella Leivat, 16 Cortland Ave., Toronto, Ont. M4R 1T8

EESTLUS PÜSIB KOOS EMAKEELSE KIRJASÕNAGA!

EESTI RAAMAT ON EESTI KODU UHKUS

ROMAANID

S. Ekbaum INIMENE INGEL 16.00
S. Ekbaum VARJUDE MAJA (B) 4.00
A. Gailit KAS MÄLETAD MU ARM II 5.00
G. Helbemäe SELLEST MUSTAST MUNGAST II 4.00
G. Helbemäe PAGEJAD 9.00
A. Helm VÄGIVALLAMAA 9.00
I. Jaks TALU (B) 10.00
I. Jaks EIKELLEGI MAAL 5.00
B. Kangro KEERISTULI 7.00
B. Kangro KUUS PÄEVA 11.50
B. Kangro MUST RAAMAT 6.00
B. Kangro PUU SAAREL ON ALLES 9.00
R. Kolk ET MITTE KUNAGI VÕITA (B) 4.10
R. Kolk ELU EDENEB 16.00
R. Kolk KÜLA PÕLEB KAHEST OTSAST ... 5.00
R. Kolk VALLAVANEMA PÄRANDUSTOMP . 16.00
A. Kork RÖÖVLIJAHIL 10.00
A. Kork TÄNAVAKUNINGAD 5.00
F. Kraav RISTTULES 2.50
P. Krusten LAUL KÕRGEL KALDAL (B) 3.75
J. Lattik TEDA EI OLE SIIN 8.00
V. Linna SIIN PÕHJATÄHE ALL 7.20
H. Mäelo KEERDSÕLMED 7.00
A. Mägi KARNEVAL 5.00
A. Mägi PARADIISI VÄRAVAD 4.00
A. Mägi TAALRIMÄNG 6.00
E. Nõu LÕIGATUD TIIBADEGA 10.50
E. Nõu PÄRANDUSMAKS 10.50
E. Nõu NELIKÜMMENDVIIS 20.00
H. Nõu TIIGER — TIIGER 8.00
M. Pihla TEED JA KÄIJAD (B) 4.00
K. Ristikivi NÕIDUSEÕPILANE 6.00
K. Ristikivi ÕILSAD SÜDAMED 8.00
H. Salu LASNAMÄE LAMBURID 10.50
E. Sanden LOOJANGUL LÄHKUME TALLINNAST 16.20
E. Sanden SÜDA JA KIVID 19.50
A. Teder KÜLALINE KODUMAALT 22.00
A. Viirlaid SURNUD EI LOE 9.00
A. Willmann HUNDI SÕIDUL 7.00
V. Uibopuu KEEGI EI KUULE MEID I 9.00
V. Uibopuu LADEMED (B) 7.00 ..... 8.00
V. Uibopuu MÄRKUSE MUUTUMISED 5.00
A. Valgmaa ELU ÜKSIKLINNUD 6.00
A. Viirlaid KES TAPPIS EERIK HORMI 9.00
A. Viirlaid SURNUD EI LOE 9.00
A. Willmann HUNDISÕIDUL 7.00
E. Õun MERI JA MAA 12.00

NOVELLID JA JUTUSTUSED

G. Guareschi DON CAMILLO 3.00
G. Helbemäe JÄRELPÕIMIK 11.50
K. Jakobi SUVEKODUMAA 9.00
I. Jaks AUGEIASE TALLID 10.50
I. Jaks KELDRIST PÖÖNINGULE 8.00
I. Jaks MAPP 8.00
J. Kaup ÜKSIKUD RAJAD TÄHTEDE ALL 3.75
A. Kivikas VERI MUST 7.00
R. Kolk VÄIKEMEES MIKS NUTAD 5.00
P. Krusten HUUPI VALITUD 7.00
P. Krusten KINGITUS 16.00
P. Krusten LAEVASÕIT LEAGA 9.00
I. Külvet KUHU KUULUD – KRISTJAN 18.00
I. Käbin MAAL JA MEREL 9.00
A. Mägi HINGEDE HELIN 16.00
A. Mägi LIIVIMAA JUTUD 16.00
A. Mägi LIPPUDE VAHETUS 9.00
A. Mägi TANTS HÄMARUSSE 6.00
A. Mägi VANA TESTAMENT 10.50
A. Mägi VIIMANE PAAR 5.00
A. Mägi/S. Rannu 21 MORAALSET MÕRVALUGU 11.50
A. Mälk PROJEKT VIKTORIA 10.50
E. Nõu VASTUVETT 8.00
K. Ristikivi KLAASSILMADEGA KRISTUS 13.50
K. Rumor KULD LIND 5.00
K. Rumor TUULE VIIUL 6.00
K. Rumor UNED JA MURED (B) 3.25
T. Saare MÜÜRILILL 4.00
K. Saarsen VALLUTAJAD 8.00
D. M. Turner SIINPOOL EEDENI VÄRAVAID (B) 5.00
V. Uibopuu MOSAIIK 5.00
V. Uibopuu TOSELLI SERENAAD 16.00
A. Viirlaid SEITSE KOHTUPÄEVA 5.00
TONT TEAB 6.00

MÄLESTUSED

R. Andre SÜDA RAMBITULES 13.50
O. Angelus TUHANDE VALITSEJA MAA (mälestusi Saksa okupatsiooni ajast 1914-1944) 8.00
K. Aun SINI-MUST-VALGE LIPU 100 AASTAT 1.25
EESTI SKAUTLUS 1912—1982 ..... 24.00
EESTI VBADUSRISTI KAVALERID 49.00
EESTI VABARIIGI PÕHISEADUS 1.00
ESTO 84 ALBUM (Välis-Eesti väljaanne) ... 30.00
ESTO 84 ALBUM 37.00
Ülemaailmsed Eesti Päevad ESTO '80 ..... 10.00
A. Ekbaum ÜHISTEGEVUS ON PÄIKE 12.00
E.L.G. ALBUM (Lenderi gümn. mälestusteos) 25.00
ESTO-80 Stockholm 6-13 VII 1980 ..... 10.00
III ÜLEMAAILMSED EESTI PÄEVAD 35.00
K. Kadak MITME TAEVA ALL 18.00
R. Kaljumägi TUULEVESKI 6.00
A. Kalmus AJASTUTE VAHETUSEL 10.50
A. Kalmus KADUNUD SAAR 9.00
A. Kalmus MEIL POLE JÄÄDAVAT LINNA 16.00
A. Kalmus PÄÄSTA MIND ÄRA KURJAST 16.50
B. Kangro ARBUJATE KAASAEG 27.00
B. Kangro SEITSMES PÄEV 16.00
V. Kimberg-Kotkas KARJANE LÄKS KARJAGA 12.00
R. Kolk TUULISUI JA TEISED 10.00
H. Kompus KUSTUTAMATA NÄLG KUNSTI JÄREL 11.00
A. Kork RELVALOOD 8.00
L. Koobas PÄRNU POEGLASTE GÜMNAASIUM LÄBI AEGADE 26.45
R. Kreem VANDEGA SEOTUD 15.00
A. Kriisa OKUPEERITUD EESTI NII NAGU TA ON 10.00
P. Krusten AIAPIDU LAMPOONIDEGA 9.00
P. Krusten HULLUMAJAST MÖÖDUMISEL (B) 7.00
P. Krusten KAUGELVIIBIJA KÄEKÕRVAL ... 5.00
O. Laaman MÄLESTUSED KRIMMIST 16.00
A. Käbin VAIM JA MULD 5.00
F. Limberg ISAMAA EEST 18.00
LISANDUSI – MÕTETE JA UUDISTE VABALE VALIKULE EESTIS
Kogud I-VIII ..... á 25.00
Kogud VIII-XIII ..... á 20.00
E. Lundborg SOOMUSAUTOGA E.VABADUSSÕJAS 7.00
A. Luts HEITLUSTE KEERISES II 15.00
A. Lüüs TARTUS JA ROOTSIS 8.00
O. Mamers HÄDA VÕIDETUILE (B) 8.00
MART NIKLUS — JÜRI KUKK – KAKS KES EI ALISTUNUD 34.00
H. Merelaid PÄIKESE TÕUSU POOLE 8.00
H. Meret TEREMI JUTUSTUS 25.00
V. Mettus MASK JA NÄGU 7.00
W. Mettus SÜDA PEO PEAL 8.00
H. Michelson EESTI RADADELT (B) 9.00 ... 11.00
H. Mäelo PÄEVAST PÄEVA 10.50
H. Mäelo VÕÕRSIL 9.00
A. Mägi EESTI RAHVA AJARAAMAT 25.00
A. Mägi EUROOPA RAHVASTE AJARAAMAT 25.00
A. Mälk PEALE PÄEVAPÖÖRET 10.50
M. Neuman SIBERI TEELT PÄÄSENUD 10.00
A. Nielander TAKTIKEPI JA RELVAGA 20.00
A. Niitme NOORUS JA KOOLIAASTAD TREFFOONIAS 18.00
F. J. Oinas KALEVIPOEG KÜTKES 13.00
E. Ole SUUREL MAANTEEL I (B) 8.00
E. Ole SUUREL MAANTEEL II (B) 9.00
E. Past MAALT JA MERELT 10.00
L. Peets MAROKO TAEVA ALL 22.00
PER ASPERA AD ASTRA I — Jakob Westholm ja tema kool 1907–1937 ..... 15.00
V. Poska-Grünthal SEE OLI EESTIS 1919-1944 12.00
A. Puksov LÄBI SEGASTE AEGADE 12.00
K. R. Pusta KEHRA METSAST MAAILMA 8.00
A. Raag KÕUEPILVEDE SAATEL 7.00
A. Raag LÄBI VAREMETE 9.00
H. Rajamaa MARIE UNDER INIMESENA ... 4.00
M. Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS I 6.00
M. Raud EESTI KOOL AEGADE VOOLUS II ... 12.00
H. Raudsepa KANNATUSTEE (B) 10.00
J. Remmelgas KOLM KUUSKE 8.00
J. Remmelgas TULINE VÄRAV 8.00
J. Remmelgas LAIARÖÖPMELINE SOOMUS-RONG Nr. 2 ..... 13.00
G. Ränk SEST ÜMMARGUSEST MAAILMAST 20.00
SAARE RAHVAS VABAS MAAILMAS 14.00
R. Seth LANGEVARJURINA EESTIS 2.50
G. Suits NOOR KREUTZWALD 16.00
A. Tinits VÄLGUMÄRGI KASVANDIKUD ... 47.00
A. Traksmaa E. VABADUSSÕDA 1918-1920 .. 9.00
V. Uibopuu MEIE JA MEIE HÕIMUD 27.00
E. Uustalu TAGURPIDI SÕUDES 18.00
VABADUSSÕJA MONUMENDID ISESEISVAS EESTIS 13.00
V. Veedam LURICH AMEERIKAS 8.00
S. Veidenbaum TUNDMATA TULEVIKKU ... 20.00
O. Viirsoo PÕLLUMEESTE POLIITIKA 4.00
E. Õun VÕIBOLLA JÄRGMISEL ÖÖL 8.00
Reisikirjad ÜLE MAA JA MERE (B) 4.00

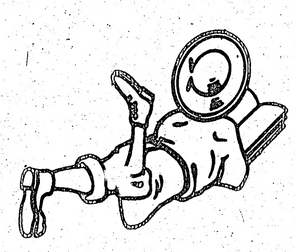

MITMESUGUNE KIRJANDUS

E. Eerme EESTI EKSLIIBRIS VÄLISMAAL IV .. 5.00
P. Gustavson TÄNAPÄEVA MURED EESTIS .. 15.00
EESTI VANASÕNAD 3.00
G. Helbemäe RAEKOOLI ÕPILANE 5.00
K. A. Hindrey LEMBITU 5.00
N. Hindo EESTI ORGANISATSIOONID INGLISMAAL 1918-1968 ..... 6.00
J. Härmatare SUMERI KILDE 8.75
I. Jaks NEPTUN 15.00
J. Kangur VAIM, VÕIM JA VABADUS 7.50
A. Kaelas OKUPEERITUD EESTI 2.50
J. Kaup ÜKSIKUD RAJAD TÄHTEDE ALL 4.95
KALEVALA 53.00
KODUMAAL KEELATUD RAAMATUD 9.00
A. Kokk MAARJAMAALT MARJAMAALE ... 10.00
L. Kolk SAARLASTE ÜHING TORONTOS ... 5.00
O. Käbin AATOM POMM 2.50
A. Küng MIS TOIMUB SOOMES 14.00
T. Künnapas SUURED MÕTLEJAD 5.50
LOOME (E. rahvuskultuuri loomingu päevad -82) 15.00
Loorits RAHVAUSUNDI MAAILMAVAADE ... 3.00
L. Lumiste EESTI AJAKIRJANDUSE AJALUGU 12.00
A. Ots MIKS KAOTASIME ISESEISVUSE ... 25.00
A. Possevino KIRI MANTOVA HERTSOGINNALE 6.00
A. Milits KOMMENTAARID (Aktuaalsed kommentaarid alates jaan. 1981-dets. 1982) 15.00
NAER ON TERVISEKS I 8.00
NAER ON TERVISEKS II 12.00
I. Rebane KOHTUD EESTIS LÄBI AEGADE ... 7.00
H. Rebas KESKAEGSED MERETEED BALTIKUMI 5.00
A. Roos JUUTIDE KUNINGAS TALLINNAS ... 6.00
G. Ränk VANA EESTI RAHVAS JA KULTUUR 10.00
A. Saareste KAUNIS EMAKEEL II 6.00
E. Saks SAXI-SAXA-SAX-SAKS 10.00
H. Salu PORKUNI PREILI (Esseid eesti kirjandusest (B) 15.00
E. Sanden VÕLLAMÄE KAVALKAAD 20.00
SÜDAME JA SULEGA 3.75
H. Salu KUHU PÄIKE EI PAISTA 18.00
A. Taska SINI-MUST-VALGE 100 AASTAT ... 45.00
TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING 1952-1978, Vabadusvõitluse teel 8.00
TORONTO EESTI MEESKOOR 1950-1970 ... 7.50
TUNNE EESTIT — EESTI RAHVASTIK 4.00
A. Vomm RISTSÕNAD ..... I 2.50, II, IV 2.25
G. Waimel MAA RAHVAS VÕI EESTLASTE PÄRITOLU (B) 7.50
Reedik Willem Willmann VALMID 6.00
H. Õpik TROOJA VÄLJADEL 15.00

LUULETUSED

H. Alari KILLUKESI ISEENDAST 6.00
B. Alver UUED LUULETUSED JA POEEMID 8.00
M. Devergnas OZMOSES 3.00
S. Ekbaum AJATARI 9.00
S. Ekbaum KIVI KILJATAS AKNASSE 8.00
S. Ekbaum OHUMARGI ALL 10.00
S. Ekbaum PÄEV OOTAB SIND 5.00
P. Ilus LÕBU JA HIMU 4.00
I. Ivask ELUKOGU 12.00
I. Ivask OKTOOBER OKLAHOMAS 4.00
I. Ivask PÄEV ASTUB KUKE SAMMUL 3.00
I. Ivask VERANDARAAMAT 8.00
A. Kandi SÜDAME MÕTTED 10.00
B. Kangro EARTHBOUND 1.50
B. Kangro ALLIKAD SINU JUURES 4.00
B. Kangro PUUD KÕNNIVAD KAUGEMALE ... 3.50
B. Kangro VARJUMAA 2.50
B. Kangro SUVEHARI 1.25
R. Kolk VÕÕRAL MAAL KIRJUTATUD LAULUD 8.00
K. Kotkas PILVE ALL JA PILVE PIIRIL 7.00
E. Krants LUMELIITLASED 3.00
J. Kurrik ILOMAILE 35.00
I. Laaman NII ON SEE INIMESEKS OLEMINE 15.00
K. Lepik DEATH HAS A CHILD'S EYES (tõlke-valimik 9 keeles) 6.00
K. Lepik KADUNUD KÜLAD 9.00
K. Lepik MÄNGUMEES 5.00
K. Lepik VEREPÕLD 6.00
K. Lepik MARMOR PAGULANE 3.00
I. Laaman ÜKS ÜSNA KERGE HAIGUS 6.00
E. Lönnrot KALEVALA 53.00
U. Masing PIIRIDELE PYYDES 6.00
U. Masing PUUVILJA PÕIM 6.00
U. Masing UDU TOONELA JÕELT 8.00
E. Mikiver KIRVES JA TUIKSOON 5.00
A. Mägi VASTUHELGID 5.00
J. Nigoll KALLIS KODU 1.50
H. Oja KOPUTUSED ENESES 1.25
V. F. Post KEVAD 1.75
V. F. Post ROOSIAIA VANG 1.75
T. Proos ELUKIIGEL 10.00
PUDEMEID PÕLULILLEDEST JA KARU-OHAKAIST 6.00
S. Raatma PÄEV OOTAB SIND 5.00
A. Rannit KALJUD 5.00
A. Rävälä VORKUTA VÄRSSE 8.00
G. Suits LAPSESÜND 2.40
G. Suits ROOTSI LUULEPÕIMIK 2.00
G. Suits TUULEMAA 2.40
R. Tagore PUUVILJA PÕIM 6.00
L. Tuulse LINDE PIHLAKA VÕRAST 8.00
M. Under STIMME AUS DEM SCHATTEN 5.00
VÄRA SANGER FICK VI MED OSS 15.00
A. Vihalemm ÜHE KEELEGA KANNEL 6.00
A. Viirlaid IGAVIKU SILMAPILGUTUS 10.00
A. Vomm MINU HING 20.00
A. Vomm VARJUD 8.00
T. Ässar NAGU LIIV MERE ÄÄRES 3.00
T. Ässar SEITSE SILDA, ÜKS PAAT 2.00

LAULIKUD, NOODID

J. Mandre NIPERNAADI TEELAHKMEL (noodid) 8.00
J. Mandre SOOLOLAULUD (noodid) 8.00
MINU LAULUVARA I 15.00
NOORTE LAULIK 3.00
NOORTE LAULIK NOOTIDEGA 8.00
R. Toi LAULIK 5.00
VOKAAL ALBUM 9.50
Laulik „KÕLA" 7.50
Laulik „SÕDURILAULUD" 3.50

NÄIDENDID

R. Andre VALIMIK ETTEKANDEID 12.00
G. Helbemäe ÜLELIIGNE INIMENE 4.00
H. Jänes SÕNAJALAD 9.50
B. Kangro MERRE VAJUNUD SAAR 5.00
I. Külvet NÄITEMÄNGURAAMAT 15.00
A. Mägi JERUUSALEMMAST TALLINNA (komöödia) 9.00
A. Oras FAUST II 4.50

MEIE KIRJANIKUD

M. Jürima PEDRO KRUSTEN 3.00
R. Kolk AUGUST MÄLK 3.00
A. Kurlents KARL RUMOR 3.00
A. Mägi GERT HELBEMÄE 3.00
A. Mägi KALJU LEPIK 3.00
A. Mägi LÜHIKE EESTI KIRJANDUSLUGU ... 3.00
K. Ristikivi BERNARD KANGRO 3.00
H. Salu ALBERT KIVIKAS 3.00
KIRJAD ROMAANIST 9.00

SÕNARAAMATUD JA KEELEÕPIKUD

EESTI KEEL ALGAJATELE 15.00
EESTI KEELE ETÜMOLOOGILINE TEATMIK (B) 10.00
Muuk-Rajamaa VÄIKE ÕIGEKEELSUSE SÕNARAAMAT 8.00
R. Raag UUSI EESTI SÕNU 10.00
P. F. Saagpakk EESTI-INGLISE SÕNARAAMAT 169.00

KIRJANDUSLUGU

H. Jänes MAAILMAKIRJANDUSE PEAJOONI .. 7.50
LUGEJALT KIRJANIKULE 3.00
L. Lumiste EESTI KIRJANDUSE AJALUGU ... 12.00
G. Suits EESTI KIRJANDUSLUGU I 4.50
A. Vihalemm KUNSTNIK EESTI KIRJANDUSES 4.00

KOKARAAMATUD

T. Piirisild COOKING ESTONIAN STYLE ... 14.50
V. Piirisild EESTI-INGLISE KOKARAAMAT ... 8.50
RETSEPTIDE KOGUMIK I 4.50

TUNNE EESTIT

EESTI SEINAKAART (5 osas) ..... á 10.00
SAAREMAA KAART 5.00

KOGUTEOSED

EESTI RAHVARÕIVAD 92.00
EESTI RIIK JA RAHVAS TEISES MAAILMASÕJAS I-X (B) ..... á 10.00
EESTI SAATUSAASTAD 1945-1960, I-VI .... á 6.50
EESTLASED KANADAS I 30.00
EESTLASED KANADAS II 29.00
EESTI ROOTSIS 30.00
ESTLANDS ANSIKTE 15.00
MINU VARAMU 10.00
UNIVERSITAS TARTUENSIS 15.00

AJAKIRJAD

AJAKIRI 3.00
HIIU 4.00
KANADAN SUOMALAINEN 3.00
MANA 15.00
TRIINU 3.00
TULIMULD 7.00

KUNSTIRAAMATUD

EESTI GRAAFIKUD 10.00
E. Jõesaar SKULPTUUR, MAAL, JOONISTUS 15.00
Ed. Ole MONOGRAAFIA 35.00
E. Pehap PAINTING & GRAPHICS 20.00
E. Rüga GRAAFIK JA MAALIJA 10.00
RUDOLF SAARING 5.00
VÄLIS-EESTI KUNSTNIKKE — Väike biograafiline leksikon 10.00
EEVI NÕMMIK 30.00

USULINE KIRJANDUS

JEESUSE KRISTUSE ELU 5.00
M. Juhkam USK ON MEID AIDANUD 14.00
L. Kaagjärv AASTAPÜHAD 7.50
L. Kaagjärv HINGAMISPÄEV 5.00
R. Kiviranna JUMAL ON MEIE ABI (Sada jutlust) 22.00
B. Lige KOGUTUD JUTLUSI 5.00
V. Salo RIIK JA KIRIKUD 1940-1974 ..... 4.00
USUÕPETUS KOOLIDELE JA KODULE 5.00
L. Trett LATERNA MAGICA 10.00

VÕÕRKEELSED

L. M. Devenyi PIECES OF US 6.00
ESTONIAN ARMY UNIFORMS AND INSIGNIA 1936-44 ..... 4.80
A. Haava SANGER FICK VI MED OSS 15.00
I. Arens FOLIA BIBLIOGRAPHIA #6 ..... 5.50
S. Astons COMMUNISM — The Unpunished Crime 4.00
K. Aun THE POLITICAL REFUGEES A History of the Estonian in Canada ... 12.95
H. Esko DELOS 8.00
K. Inno TARTU UNIVERSITY OF ESTONIA ... 8.50
J. Kalm MONOPOLIS 2.00
B. J. Kaslas THE BALTIC NATIONS 12.00
E. Koiva LORDS OF THE WESTERN SEA ... 20.00
S. Kudirka FOR THOSE STILL AT SEA 7.95
A. Küng DREAM OF FREEDOM 19.40
PANSLAVISM AND RUSSIAN COMMUNISM 1.50
T. Parming BIBLIOGRAPHY OF ENGLISH 5.00
R. Raag THE ESTONIAN LANGUAGE IN SWEDEN — EESTI KEEL ROOTSIS 10.00
R. Raag ESTNISK FONETIK 15.00
R. Raid WENN DIE SOWJETS KOMMEN ... 15.00
E. V. Saks COMMENTARIES-DANIAE 12.00
E. V. Saks THE ESTONIAN VIKINGS 13.50
E. Sanden KGB CALLING EVE 12.50
E. Sanden THE PAINTER FROM NAISSAAR .. 30.25
A. Solzhenitsõn GULAG ARCHIPELAGO II ... 15.00
A. Solzhenitsõn GULAG ARCHIPELAGO III ... 20.00
THE BALTIC STATES 17.00
THE SECOND CONFERENCE ON BALTIC STUDIES IN SCANDINAVIA 1973 ..... 5.00
DORPAT * TARTU 12.50
G. Waimel THE ORIGIAN OF THE MAA RAHVAS (B) 16.00
A. Viirlaid RISTITTÖMAT HAUDAT 16.00
A. Viirlaid RISTIDETA HAUAD (hiina keeles) 5.50
A. Viirlaid HENKI JA KAHLEET 17.50
A. Viirlaid MEZOS VEL BRIVIBA ELPO ic. 18.00
A. Võõbus THE DEPARTMENT OF THEOLOGY AT THE UNIVERSITY OF TARTU 5.50

Müügil „MEIE ELU" talituses, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6 Canada

TÄHELEPANU. Kui teil puudub mõni soovitud raamat, siis kirjutage või helistage „Meie Elu" talitusele ja teile saadetakse raamat posti teel koju. Raamatu hinnale lisandub saatekulu.

KIRJANDUS □ KUNST □ KULTUUR

Kvartett esinemas. Vasakult — Valve Tali, Hilda Sepp, Erik Purje ja Ivar Rammo. Klaveri taga Eva Rammo. All — osa kontserdi külalisi.
Fotod — H. Toomsalu

Kevadhelinad Hamiltonis

Pühapäeval, 20. aprillil, kuigi ilm oli pilves ja vihmane, säras kevadpäike oma täies hiilguses Hamiltonis, First Place'i auditooriumis, kus Hamiltoni Eesti Seltsi Segakoor ja Helletajad andsid oma kevadkontserdi.

Juba aegsasti enne kontserdi algust oli kohvikukujuliselt korraldatud auditoorium külalistest tulvil ja neid tuli järjest juurde. Kontserdi külalisi oli nii „oma inimesi" kui ka kaugemalt, eriti aga suurel hulgal St. Catharines'ist ja Torontost. Koor rivistus 26-liikmelises koosseisus ja alustas koori motoga. Järgnes tsükkel kevadmeeleolulisi laule, mis algas Ivar Rammo ettekantud kevadmeeleolulise luuletusega. Koorilt kuuldi populaarseid meloodiaid „Kevad käes", „Nii algas see kõik", „Maikuu", „Koduigatsus" ja „Jaaniussike". Klaverisaade oli kooríjuhi kätes, ning solistidena esinesid Hilda Sepp ja Valve Tali. Kõik esitatu oli juba „vana tuttav", kuuldud mitmeil eelmisil kontsertidel.

Järgnevalt esitas koor kaks Roman Toi heliloomingut, millised olid esiettekandel ja nendeks olid „Kaja" ja „Arg kõsilane". Koor ja kohalviibiv autor võtsid vastu teenitud aplausi publikult ja autorile oli lilletänu koorilt. Veel kuuldi koorist kaks helindit Priit Ardna „Kalurineiust" ja nendeks olid „Kas sa seda tead?", Hilda Sepa ja Valve Taliga sooloosades, ning „Kui on pulmad". Mõlemad palad saatis klaveril Eva Rammo.

Kvartett, koosseisus Hilda Sepp, Valve Tali, Erik Purje ja Ivar Rammo, esitasid Rombergi „Kui vargsi koidu kiired" ja M. Wayne „Ramona".

Vaheajal oli võimalus end varustada kohvi ja hõrgutistega, mida serveerisid koori daamid. Teises osas kuuldi Jüri Mandre helindeid lavastusest „Nipernaadi tegelased". See osa algas „Nipernaadi avalauluga" ja lõppes „Lõpulauluga", andes Hilda Sepal ja Valve Talil võimaluse „Kulda õhku paisata", kes tegid seda ka täie veendumusega koori kaasabil. Samuti tunti ilmselt mõnu „vahutavast õllest" Ivar Rammo Nipernaadi „Õllelaulus". Kokku kuuldi „Nipernaadist" kuus pala.

Kontserdi lõpetasid Helletajad nelja lauluga oma tulevase heliplaadi repertuaarist ja nii kuuldi „Ootan sind", „Rohelised niidud", „Suve teedel" ja „Uhti-uhti uhkesti", milledele saatemuusika helilindilt.

Seega lõppeski mõnus ja nauditav pärastlõuna. Publikult kuuldus soovi, et Hamiltoni Eesti Seltsi Segakooril ja tema juhil Olaf Kopvillemil jätkuks püsi ja indu edasi viljeleda seda kaunist kunsti ja et laulusõpradel oleks varsti jällegi võimalus neid kuulda. Sama käib ka Helletajate kohta, „sest laul teeb rinna rõõmsaks" nii lauljail kui ka kuulajail!

Kuuldus ka soovi, et kõor järgmiseks korraks valiks kontserdiks sobivama ja ruumikama koha, mis kindlasti annab palju juurde kontserdi tulemustele, nii akustilise sobivusega kui ka kuulajaskonna mugavusele.

Suur tantsulavastus eestlaste kaastegevusel

1.–10. maini on Toronto tantsukunsti harrastajail võimalus näha uue tantsuteatri „Dance Workshop Theatre" esinemisi Ryersoni teatris.

Esietendus 1. mail läks peaaegu täismajalisele publikule. Juba väljas oli esietendusele omast pidulikkust. Väike orkester mürtsus mitmele tänavale kuuldavalt, fuajee oli dekoreeritud suurte lehvikute, lillede ja muude kaunistustega. Tehniliste takistuste tõttu algas etendus hilinemisega, kuid vaatajad ei lahkunud enne kui pool tundi enne kesköö lavastuse, nimetatud „A Special Event", lõpul 42 „Highlanderit" saalist lavale marssisid, tantsijad omakorda lippude ja muude rekvisiitidega saalist läbi tantsisid ning ilutulestik suurte paukude saatel nii laval kui saalis silmad kirjuks ja kõrvad lukku lõi.

Noored tantsijad on osaliselt juba 4 aastat koos õppinud ja töötanud. Kogu trupp harjutas lavastuseks septembrist saadik. Tohutu hulk energiat, tööd, indu ja andumust oli investeeritud selle tantsulavastuse läbiviimiseks. Külluslikult oli häid lavapilte, suurepäraseid kostüüme ja valgusefekte. Koreograafidena tegutsevad tantsuteatris Bayla Goldman, Louis Andre Paquette ja Dennis Michaelson, kõik varasemate tantsupedagoogiliste kogemustega.

Mis meile selle suurlavastuse, kus on nii dramaatilisi kui ka koomilisi elemente, eriti huvitavaks teeb, on eestlaste osa selles ürituses. Tantsulavastuses esinevad tantsijannad Karen Rammul ja Valve Kivilo. Viimane on ühtlasi ka kompanii mänedzher. Linda Saaliste on kõigi trükiste graafiline kujundaja ning fotograafidena on tõhusa töö teinud Lembit Ristsoo ja Alar Kivilo. Väga hästi kujundatud mitmevärvilise kavaraamatu kaanepildil on Karen Rammul ja tema partner Clarence Ford.

Suure tantsulavastuse jaoks ei säästetud kulusid. Ainuüksi „48th Highlanders" orkestri finaalis kaasa mängimine maksab paarikümne tuhande dollari ümber.

Ilma igasuguste riiklike toetusteta oli aga teatrirühm ise suutnud koguda 300 tuhat dollarit ja 29 tantsijat jätkavad endiselt innuga oma muusa teenimist.

V.A.

Ene Falkenbergi kunstinäitus Vancouveris

VANCOUVER (M.E.) — 25. aprillil avati „Meie Kodus" Ene Falkenbergi kunstinäitus 30 huvilise osavõtul. Esitatud oli 50 tööd. Kunstinäitus jäi avatuks 26. ja 27. aprillini. Näitust külastas üle 200 inimese. Kõige kaugemad külastajad olid Montrealist. Näituse avas dr. Juta Kitching. Hostessiks oli Katrin Marits.

Dr. Kitching tutvustas Ene Falkenbergi kui mitmepalgelist kunstnikku, kes on ajavooluga kaasa läinud ja õppinud järjest uusi kunstivoole.

Ene Falkenberg õppis Pallases, kust läks edasi Tallinna kunstikooli. Sealt tagasi Pallasesse, kuhu jäi kuni 1943. aastani. Põgenes Soome kaudu Rootsi, kus ta elas seitse aastat. See aeg oli kunstniku elus väga produktiivne. Ta esines mitme iseseisva näitusega — ka koos teistega — mitmes Rootsi linnas. Asus elama Torontosse aastal 1951, kuhu asutas „Studio" kunstiklubi. Lahkus Torontost Vancouverisse aastal 1963, kus töötas dekoraatorina Eatoni suurfirmas ja tegeles vabal ajal skulptuuriga. Erru minnes läks kunstnik uusi kunstivoole õppima Douglas kolledži „Fine Arts" osakonda ja saavutas 11 arvestust, mis võimaldas tal sisse astuda Simon Fraseri ülikooli „Visual Arts" osakonda, kus õppis 2 aastat.

Ene Falkenbergi meeldivamaks alaks on portreede maalimine. Neid oli ka näitusel üsna arvukalt. Enamus väljapanekutest olid vesivärvides, kuid kasutatud oli ka pastelle, õli, akrillikut ja joonistusi. Uuematest kunstivooludest oli väljapaistvam akrillik „Autoportree Maailmaruumis". See oli kunstniku teine näitus „Meie Kodu" aulas.

V.J.

Kunstnik Ene Falkenberg „Autoportreega maailmaruumis".
Foto — Vally Johanson

Briti-Kolumbia eesti kunstnikud esinesid

18. aprillil toimus Vancouveri Meie Kodus Eesti Kultuuri Ühing Kanadas (EKÜK) korraldusel kunstiõhtu teemal „Kohtame Briti-Kolumbia eesti kunstnikke".

Seekordsel üritusel osales 6 taidurit, esitades oma töid koos lühikese sõnavõtuga. Nii alustas programmi meie ainuke siinne kunstikool „Pallase" õppur Ene Falkenberg. Tunnustatud portretistina valis ta aga seekordseks teemaks akti. Nii nais- kui meesmodellide käsitus näitas kunstniku häid anatoomilisi teadmisi, rakendatud mitmes meedias huvitavatesse poosidesse. Elav ja humoorikas ettekanne aktimaali olemusest täiendas kuulajaskonna arusaama sellest kunstiharust.

Tähestikuliselt järgnes Valter Jääger oma 3 maaliga. Väga omapärases tehnikas töödeldud väikesemõõtmelised kompositsioonid õlis paelusid vaatajaid oma uudsusega, tekitades soovi veel enam selle kunstniku töödega tutvuda.

Vancouveri ühiskonna auväärsemaid esindajaid, merekapten Albert Krug, oma suurtes maalides näitas meile erinevat kooli ja stiili. Tugevad värvid, jõuline pintslitõmme ja vesi igas olukorras — Emajõe algusest kuni orkaanilise ookeanini — iseloomustab selle kunstniku maailma.

Meie tuntud akvarellist Linda Pätzold esitas seekord ainult oma lillemaale. Omades erilist silma ja armastust lillede vastu, leiame tema töödes nii kodumaiseid kui eksootilisi objekte huvitavas esituses, sageli aknalaual mere taustal.

Järjekordselt astus ette vanameister Valter Saks, meie abstraktse kooli tuntuim esindaja. Kuigi see kunstnik armastab värvi, on tema akrüülide koloriit nii rahustav, et neid on lihtsalt hea vaadata ja omaenese fantaasiale vaba voli anda.

Lõpp-ettekandeks jäi meie tunnustatud graafiku Luule Sova arutelu kunstist, kompositsioonist ja tehnikast. Oma söövitustega tagapõhjal, käsitas ta küsimusi, mis igale kunstiarmastajale huvitavad on. Luule Sova lugejakirju kunstiküsimusis siinsetes ajalehtedes on seetõttu ka alati hea lugeda.

Elvale diskussioonile järgnes rikkalik kohvilaud Edda Davise organiseerimisel paljude heade perenaiste kaasabil.

Järgmine EKÜK loenguõhtu toimub alles 6. juunil (väljakuulutatud 23. mai asemel). Sel korral ootame külakosti Torontost Ene Runge näol, kes oma laialdasi etnograafilisi ja rahvakunstilisi teadmisi meiega jagab.

HMH

Felix Oinas – E.T. Instituudi uus auliige

Huvitekitav avastus ühes 730 a. vanas dokumendis Iiri koodeksites

Oma üldkogu koosolekul 2. aprillil valis Eesti Teaduslik Instituut (Institutum Litterarum Estonicum) prof.dr. Felix Oinase tema 75. a. sünnipäeva puhul auliikmeks, tahtes seega tunnustavalt tõsta esile tema suuri teaduslikke teeneid ja viljakat tegevust õpetlasena „meie ühisel tööpõllul", nagu märgib vastav diplom.

PROF. DR. FELIX OINAS

Tehtud otsust motiveerides kriipsutatakse muuseas alla, et prof. Oinas on silmapaistvamaid eesti rahvaluule- ja keeleteadlasi ning produktiivne uurija, kes oma töödes on käsitlenud soome-ugri ja slaavi keeleteaduse probleeme ning eesti ja slaavi rahvaluulet. Paguluses on avaldanud ta 20 raamatut (osaliselt kaasautorina) ja ca 300 lühemat uurimust, artiklit, arvustust. Ta on mitme teadusliku ajakirja kaastoimetaja või toimetusliige. Korduvalt on ta rahvusvahelistel foorumitel tutvustanud välismaistele rahvaluule- ja keeleteadlastele eesti rahvaluule ja keele probleeme, olles valitud ka mitme teadusliku asutuse ja seltsi liikmeks või kirjavahetajaks liikmeks, sealhulgas American Folklore Association ja Soome Teaduste Akadeemia. Teda ja ta teaduslikku tegevust on esitatud paljudes suuremates teatmeteostes, nagu Who's Who in the World ja Who's Who in America. Alati on aidanud ta kaasa Eesti Teadusliku Instituudi tegevusele ja üritustele.

UUSIM AVASTUS

Felix Oinase värskeimate avastuste hulka kuulub dokument (Decripciones Terrarum), Irish codex, Trinity College Dublin, codex 347), millise olemasolust ei olnud teadlikud isegi soomlased. Tegemist on geograafilise traktaadiga umbes aasta 1255 ümber, mille koostajaks paistab olevat olnud Vitus — poolakast dominikaanlane (kerjusmunkade ordu liige), kes pühitseti 1253. a. Leedu piiskopiks, ei saanud aga kuningas Mindaugase vastuseisu tõttu kunagi asuda oma ametiülesannetesse. Traktaat on põhiliselt geograafiline, hõlmates ida- ja läänekirikute piirkondi. Eestist on selles otseselt juttu õige napilt, peamiselt märkusena, et piirid ulatuvad „paganliku Karjalani".

Kõnealuse avastusega seoses ilmus Ural-Altaische Jahrbücheris (Ural-Altaic Yearbook 58, 1986) Felix Oinaselt 2-leheküljeline artikkel (A Recently Discovered Early Report on the Karelians), mille põhjustajaks peale uudisavastuse olid dokumendi autori väited (ladina keeles): Dicti Carili sunt siluestres homines multum rudes. Niisiis — karjalased on toored metslased. Ning edasi: kui nad näevad võõraid, nagu kaupmehi tulemas, siis kaovad nad kogu perekonnaga metsa (... mox cum tota familia intrant siluas). Külalised võivad vabalt kasutada kõike majas leiduvat. Kui aga karjalased leiavad, et näiteks nahku on viidud ära, siis ründavad nad külalisi kui vaenlasi.

Sellised väited selles üle 730 a. vanas, seni teadaolevalt vanimas karjalaste kui meie hõimude kohta käivas ajaloodokumendis, sundisid prof. Oinast diskuteerima küsimust prof. Gunar Freinbergsiga, Aimo Turuneni ja teistega ning teostama põhjalikke uurimusi nimekate teadlaste töötulemuste alusel peamiselt kahel põhjusel — karjalased kui metslastest paganad ja nende eriline külalislahkus. Tulemus, nagu leiame selle ülal nimetatud artiklis, näitab kõigepealt, et karjalased kõnesoleval ajal ei olnud enam „paganlik metsrahvas", vaid et juba 1227, nagu jutustavad vene kroonikad, prints Jaroslav „saatis (oma inimesed), et ristida suur osa karjalastest, peagu kogu rahvas". On andmeid, mis lubavad arvata, et ristimine sündis ilma vägivallata ja et preestrid jäid kohale rahvast õpetama, ehitades ka esimesed puukirikud. Nagu avastatud dokument näitab, jäi see ortodoksia ebaametlik levitamise algus välisilmale varjatuks, on prof. Oinase otsus, kusjuures ta ei riiva võimalust, et selline samm võis puudutada ka teisi venelaste piirirahvaid.

KARJALASTE KÜLALISLAHKUS

Mis puutub karjalaste külalislahkusesse, siis kinnitavad selle üllatavat ulatust paljude teadlaste (Ahtia, Kikkinen, Härkönen, Turunen j.t.) uurimustulemused. Külaliste tulek, nagu märgib Ahtia, pööras kogu maja pahupidi, igaüks „kõndis varvastel", püüdis teha oma parima, rõivastus pühapäevlikult ja vestles rõhutatud viisakusega. Kogu perekonna metsa pagemise tõepäras tuleb aga kahelda, kuigi Turuneni andmeil on esinenud juhtumeid, et perenaine tõmbus tagasi mõnda kõrvalhoonesse või küüni, ja väljatud ei ole ka üksikute erandjuhtumite võimalus. Prof. Freibergs mäletab oma lapsepõlvest, et Lätis kõneldi soomlaste külalistele avatud kodudest, kuid tugeva tümikuga väljas ukse juures märgiks, et malk võetakse kasutusele, kui midagi läheb kaduma. Mäletame omagi noorusajast, et näit. meie maakodude valdaval enamikul olid uste lukud peagu tundmatud.

JoKa

Karjalastel vilgas kultuuritegevus

Seoses „Kalevala" eepose 150. a. juubeliga on huvi „Kalevala" sünnimaa Karjala vastu elavnenud. (150 aastat tagasi kirjutas Elias Lönnrot raamatuks Karjalas kogutud runolaulud.)

Teatavasti kulgeb Soome-Vene piir nüüd läbi Karjala, jättes suurema osa maast Vene poolele.

Ajakiri „The Geographical Magazine", mis ilmub Londonis, Inglismaal, toob 1986. a. jaanuarikuu numbris kena ülevaate Karjalast. Autor Nicholas Thorpe on saanud loa külastada ka Vene all olevat Ida-Karjalat. Artikli pealkiri on „Karelia East and West" („Ida- ja Lääne-Karjala") ja ta kirjeldab mõlemaid, ilma omapoolse hindamiseta. Vene all on nüüd ainult 168.000 karjalast, Soomes elab aga 590.000. (Enam kui 400.000 karjalast pagesid lääne poole.) Ida-Karjala pealinnas, Äänislinnas, mis on vene nimega Petrozavodsk, kus elab 200.000 inimest, on karjalasi 10% elanikest. Venelased on valitsev rahvas.

Autor kohtas ka Ida-Karjala kirjanikke, nagu Jaakko Rugojev ja Antti Timonen, kes väitsid, et Vene valitsus respekteerib vähemusrahvuste kultuure. Mõned koolid õpetavat isegi soome keelt.

Autor külastas ka Soomepoolse Karjala keskusi, nagu Joensuu, Ilomantsi ja Mikkeli, leides sealsete karjalaste hulgas vilgast kultuuritegevust; laulupäevad, teatriõhtud ja kontserdid. Helsingis asub uus ja suur karjalaste liidu hoone, mille katusel lehvib must-punane Karjala lipp. Seal käib elav tegevus. Ja „Kalevala" 150-aastast sünnipäeva pühitsetakse seal väärikalt.

Eestis tuleb nüüd koolis käia 12 aastat

Koolireformi küsimustes võtab ajakirjas „Aja Pulss" sõna ENSV haridusministri esimene asetäitja Franz Oper. Ta kirjutab, et alates käesoleva aasta 1. septembrist saab õpilasteks enamik 6-aastastest lastest. See tähendab ühe algõpetusklassi lisandumist. Kokku tuleb nüüd koolis käia endise 11 aasta asemel 12 aastat.

Kuna kõige nooremate koolitulekuga tekivad ka ruumiprobleemid, siis moodustatakse 6-aastaste klassid ka lasteaedade juurde, kus lapsi hakkavad õpetama mitte lasteaiakasvatajad vaid kooliõpetajad. Tunnistusi neile ei anta, küll aga antakse hinnang nende tööle. Õpilaste käitumishindele lisandub hinne „hea".

Kooli saab lõpetada siis, kui käitumine on kas eeskujulik, hea või rahuldav. Samasugune hinnang antakse ka hoolsusele. (Eelmise süsteemi järgi hinnati õpilast 3-pallisega — väga hea, rahuldav ja mitterahuldav.) Üheks uudseuseks on see, et õpilast võib 2 korda kogu kooliaja jooksul viia järgmisse klassi ka ühe puuduliku hindega. Eksameid alustatakse alates 6-ndast klassist. Suurendatakse ka ühiskondlikult kasuliku tootva töö praktikat, mille tõttu kooliaasta 5.-7. klassis pikeneb 10, 8.-9. klassis 15 ja 10.-11. klassis 20 päeva võrra. (Teatavasti käivad igal sügisel nii nooremate kui ka vanemate klasside õpilased kohustuslikus korras kuu aega tööl kolhoosides ja sovhoosides.)

F. Oper märgib, et lastekasvatus kodudes pole alati laitmatu. (Niisiis tahab riik juba võimalikult varakult alustada laste ajuloputust, vältimaks vanemate mõju oma lastele. Eks on see ka üheks põhjuseks, miks paljud lapsevanemad ei taha oma lapsi saata lasteaedadesse. Paraku jätab F. Oper mainimata veel ühe otsustava põhjuse — vene keele sunduslik õpetamine nii lasteaedades kui ka koolides.)

Uut suunda koolisüsteemis võib märgata ka samas ajakirjanumbris ENSV kõrg- ja keskhariduse ministri Ilmar Nuudi kirjutisest noorspetsialistide ettevalmistuse ja rakendamise kohta.

Partei programmi uue redaktsiooni projektis on hariduse kohta öeldud järgmist: „Kavandatud abinõude realiseerimiseks arenevad kutsekool ja üldhariduskool edasi ja lähenevad teineteisele, tulevikus aga sulavad ühte." Niisiis väheneb üldhariduskooli osatähtsus ja suureneb kutsekoolide roll.

Noorspetsialistide ettevalmistamisel kõrgkoolis vähendatakse I. Nuudi kirjutist lugedes, humanitaarteaduste- ja kunstiüliõpilaste arvu ning suurendatakse insener-tehnilise erialade üliõpilaste arvu.

Ilmselt häirib kõrgemal pool seisvaid organeid asjaolu, et Eestis valmistatakse protsentuaalselt kunstnikke ja muusikuid ette peaaegu neli korda rohkem kui mujal N. Liidus.

Teadaanne

Tallinna Kaarli Gümnaasiumi õpilaste kokkutulek toimub Torontos 29. mail algusega kell 2 p.l. kaasõpilase Linda Kruus'i kodus, 11 Tallwood Dr., Don Mills (2 tänavat põhjapool Lawrence Ave. East, pöörata idasse Leslie'lt). Bussiühendus Eglinton subway jaamast #51, peatus Tallwood Dr. nurgal. Informatsiooniks helistada Arvo Lehari'le, tel. (416) 425-3953.

„MEIE ELU" ESINDAJA MONTREALIS

KARL UTSAL

5875 Cavendish Blvd. Apt. 801
Montreal, P.Q. H4W 2X9
Tel. (514) 488-6228

Tihe tegevus

Elav künd ja lõikus mitmekultuurilisuse põllul

Aprilli. kaks viimast nädalat Torontos kujunesid mitmekultuurilisuse põllul erakordselt elavaks. Kevadise künni kõrval toimus aga samaaegselt ka juba lõikus mitmekultuurilisuse alal aastaid tegutsenud vabatahtlike töötajate vääristamise näol.

CIPA

Kuu keskel toimus Couchiching (Canadian) Institute on Public Affairs (CIPA) direktorite kokkutulek. Valve Andre poolt oli koostatud ülevaade möödunud suvise Couchiching konverentsist osavõtnud Ontario Mitmekultuurilisuse Nõuandva Kogu delegaatide tegevusest, seisukohtadest ja muljeist. Juhatus hindas tunnustavalt mitmekultuurilisuse aspekti lisamist konverentsi kavva ning loodab ka edaspidi Kanada eripalgeliste rahvusgruppide esindajate osavõttu CIPA tegevusest.

ETNILISTE AJAKIRJANIKE VÄÄRISTAMINE

National Media Week 1986 raames toimus Toronto Pressiklubis Kanada Etniliste Ajakirjanike ja Kirjanike Klubi (CEJWC) pidulik õhtusöök, kus vääristamist leidsid kaheksa mitmekultuurilises ajakirjanduses väljapaistvalt töötanud etnilist ajakirjanikku.

Õhtu avas CEJWC president dr. Ostap Sokolsky. Tervitusi tõi Ontario valitsuse poolt kodakondsuse ja kultuuriminister dr. Lily Munro, kes elavalt võttis osa kreeka ringtantsudest.

Peakõne pidas Kanada mitmekultuuri minister Otto Jelinek, kes esile tõstis etnilise meedia kõrget elukutselist taset. „Kanada valitsus hindab teie panust kultuuriliste traditsioonide säilitamisel ning tõelise mitmekultuurilise ühiskonna ülesehitamisel Kanadas. — 1,3 miljon dollarit on lubatud kuulutusteks Kanada etnokultuurilisi ühiskondi teenivale meediumile. Olete side ja sild nende ja valitsuse vahel," kinnitas minister.

HARBOURFRONT

Üha populaarsemaks kujuneva Ontario järve Toronto sadama-ala „Harbourfront'i" väljaarendamise tutvustamiseks oli järgmisel hommikul etnilisele ajakirjandusele korraldatud vastuvõtt ringsõidu ja einega.

Pärast hommikukohvi Premiere Dance Theatre'i ruumides ministrite Barbara McDougall'i ja Otto Jelinek'i osavõtul siirduti ringkäigule. Kõnniti York kaile. Jalgratturid, eesotsas ministritega, sõitsid edasi mööda Queen's kaid ning jalakäijad katsusid vapralt sammu pidada. Bussil külastati jahtlaevade ja purjekate sadamaid, Bathurst ja Spadina kaisid, haljasalasid, elamurajoone jne.

Hiljem siirduti uuele Spadina kaile, kus ajakirjanikke ootas rannalaev „Torontonian", mida minister Otto Jelinek asus vahuveinipudeliga „ristima". Pärast pooltosinat katset ei allunud pudel mitmekultuuri- ja spordiministri tahtele. Aplausi ja südamlikku naeru oli palju, kui minister Barbara McDougall'i õrn naisekäsi lõi pudeli vastu laevakülge kildudeks!

Järgnes ringsõit järvel ning eine laeval. Haruldaselt ilus ja soe kevadilm lõi meeldiva meeleolu ja ilusad järvevaated andsid omapoolse lisa.

ONTARIO TEENETEMÄRGID

Järgmisel päeval, pühapäeval, 20. aprillil anti Ontario Kodakondsuse ja Kultuuriministeeriumi poolt teenetemärgid koos vastava diplomiga 765-le isikule vabatahtliku teeninduse eest. Rinnamärgid on trilliumikujulised. Teenemärkide pidulik üleandmine toimus Torontos Sheraton Centre'i ballisaalis.

Ontario kodakondsuse ja kultuuriminister dr. Lily Munro ütles oma tervituskõnes: „Meil kõigil on ühine eesmärk teenida oma ühiskonda, teha meie maa tugevaks ja dünaamiliseks ning anda eeskuju ning tugeva panuse maailmale meie ümber!"

Eestlasi oli teenetemärgi saajate hulgas kuus: Stella Kerson ja Abel lee, Eesti Kunstide Keskus; Eino Kuris, Kanada Eesti Ajalookomisjon; Helge Kurm ja Lydia Vohu-Viksten, Eesti Liit Kanadas ning Valve Andre, New Canadian Theatre.

WELCOME HOUSE, HAMILTON

21. aprillil olid Toronto etnilised ajakirjanikud kutsutud Hamiltoni sealse Welcome House'i avamisele.

Juba varahommikul sõitsid Kodakondsuse ja Kultuuriministeeriumi esindajad ning etnilised ajakirjanikud Hamiltoni, kus toimus Ontario uue Welcome House'i pidulik avamine minister dr. Lily Munro ja Hamiltoni linnapea Robert Morrow poolt.

„Traditsiooniliselt on Hamilton alati avasüli vastu võtnud immigrante ja põgenikke. Uustulnukaid saabub ikka veel Hamiltoni alustamaks oma uut elu. Hamiltoni Welcome House aitab nii neid kui ka linna juba kandakinnitanud mitmekultuurilist elanikkonda," ütles dr. Munro.

Mitmeid keeli valdav „Teretulemast Maja" teenistujaskond võimaldab uustulnukaile abi ühiskondlike ja kohanemisprobleemide lahendamisel.

„Meie Elu" esindas Welcome House'i avamisel ja järgnenud vastuvõtul Valve Andre.

KULTUURIPÄRAND

Vana-Hiina muinasjutudki on osa Ontario mitmekultuurilisest mosaiigist.

Multiheritage Community Alliance of Toronto (MHCA) juhatuse koosolekul oli heameel nentida, et taas on Ontario Kodakondsuse ja Kultuuriministeerium majanduslikult toetanud ühe rahvapärandi säilitamist. Prof. Shiu L. Kong — MHCA president — on koostanud suurepäraste, värvitrükis illustreeritud muinaslugude kogu „Fables and Legends from Ancient China".

Samal koosolekul otsustati MHCA poolt organisatsiooni esindama saata abipresident Valve Andre Canadian Society for the Comparative Sudy of Civilization loengule „Equality in Canada", kus peakõnelejaks on advokaat Patrick Boyer, föderaalparlamendi liige, Etobicoke-Lakeshore.

Mitmekultuurilisuse põllul Ontarios on viimaste nädalate jooksul olnud tõepoolest erakordselt elav künd ja lõikus. Senine tihe tegevus eeldab tulevikus veelgi viljakamat lõikust.

V.A.

Lääneranniku Eesti Päevade peatoimkonna koosviibimine Van Dusen'i aias Vancouveris.

Lääneranniku Eesti Päevade Peakomitee sõprusõhtu

VANCOUVER — Expole vaatamata on Vancouveri eestlaste ühiskondlik tegevus väga elav ja näitused, mis on omased Torontole, kus samal ajal on mitu üritust, esinevad juba ka siin. Nii leidis aset Lääneranniku Eesti Päevade Peakomitee sõprusõhtu samal ajal kui Ene Falkenbergi kunstinäitus.

LEP sõprusõhtu peeti Burnabys, Lochdale Community Hall'is, umbes 50 osalejaga, 25. aprillil. See oli järjekordselt teine LEP Peakomitee sõprusõhtu „Potluck", einelaua ja karastavate jookidega, kuhu juurde sobis hästi „kõva-kivi" muusika.

Õhtu avas LEP Peakomitee esimees Matti Klaar, andes edasi ka hilisema informatsiooni toimkondade tööst. Oli peetud 4-5 juhatuse, laiendatud juhatuse ja komiteede koosolekut, millega on LEP-le suund antud. Läbirääkimisi on olnud mitme institutsiooniga ja tulemused rahuldavad. Mõne ürituse jaoks on väja käendajaid (sponsoreid), et arvatavaid kulusid katta. Ajakirjandusega on ühendused olemas, kusjuures Peakomitee ja ajakirjanduse vahendajaks on Ants Hansson. Erand ses suhtes on „Meie Eluga", kuna esindaja on Vancouveris olemas. Albumi toimkonna organiseerimine on Vally Johansoni kätes. Fotode eest hoolitseb iga osakond ise.

Pärast ametlikku osa algas seltskondlik osa mängude, tantsu, laulu ja kehakinnitusega. Koosolijate hulgas oli väga palju noori. Kuigi väikeste raskustega, vestlesid noored eesti keeles, vaatamata sellele et nende hulgas oli ka üksikuid segaabielulisi.

V.J.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

„MEIE ELU"
esindaja
Vancouveris on
VALLY JOHANSON
(604)-684-9911

Arhiivide küsimus Rootsis aktuaalne

STOCKHOLM — Arhiivide küsimused on jätkuvalt aktuaalsed paljudele eesti organisatsioonidele Rootsis, kelledest mitmel on selja taga juba nelja aastakümne tegevus. Uurijad nõuavad materjale, aga arhiivide korraldamine on veninud riigitoetuse puudumise ja tehniliste raskuste tõttu. Balti Arhiivi korduvad taotlused riikliku toetuse saamiseks on ka viimases riigieelarves rahuldamata jäetud. Nüüd on siiski loodud komisjon haridusministeeriumi juurde, kes hakkab tegelema ka väiksemate eraarhiivide finantseerimisküsimustega. Kokkuleppel Eesti Komiteega on nüüd moodustatud organisatsioonidevaheline komisjon ametivõimudega läbirääkimiste pidamiseks. Siia kuuluvad Balti Arhiivi poolt esimees Ago Pärtel, E. Komitee poolt Jaan Vilval, ERN-i poolt Joh. Mihkelson ning Balti Komitee ja „Teataja" poolt Arvo Horm.

Hirm vananemise ees

Enam kui 900.000 Ontario elanikku, nende hulgas arvukalt ka meie kaasmaalasi, on astunud üle 65. a. vanuseläve ja kuuluvad „seenioride" perre. Märgid, mis vananemist ennustavad, ilmnevad aga vahel palju varem: hõbedat tekib juustesse, käed jäävad ajalehte lugedes lühikeseks, unustamine kimbutab jne. Need vananemist ja kahanemist reetvad tunnused teevad rahutuks. Me püüame kella tagasi pöörata ja oma vananemist iluravi, riietuse, paruka või juuste värvimise abil varjata.

Tänapäeva ideaalid on noorus, ilu ja tugevus. Vanadus on samastatud inetu, nõrga, kõlbmatu ja kasutuga. Pole ime, et vananemise tundemärgid ajavad paljusid paanikasse. Oma südames kanname soovi olla ja jääda vitaalseks, sõltumatuks, täiuslikuks surmani. Vananemine ja kaasuv kahanemine teeb need soovid kättesaamatuks ja täidab meele kibeda alistumis- ja nurjumistundega, me unistused, lootused ja plaanid on luhtunud.

Ka Piibel kirjeldab vanaiga realistlikult ja kõneleb avameelselt selle rammestavast toimest, nõrgusest ja puudustest, mis sellega kaasuvad. Koguja raamatus võrdleb muistne mõttetark elatanud vananimest kõduneva kojaga. „Koja hoidjad (nende käed ja jalad) värisevad ja kanged mehed kisuvad küüru . . . jahvatajad (hambad) lakkavad, sest neid on pisut järele jäänud . . . üles tõustakse juba linnuhääle peale (unetus) . . . rohutirts vaevu liigub ja kõik soovid on kadunud, sest inimene läheb oma igavese koja poole . . . põrm saab jälle mullasse, nõnda kui ta on olnud, ja vaim läheb Jumala juurde, kes tema on teinud." Kg. 12,1-7.

Piibel tõmbab aga ülaltoodule rööpjoone ja nimetab kõrget eluiga Jumala õnnistuseks, „et su käsi käiks hästi ja sina elaksid kaua maa peal". Ef. 6,3. „Pika eaga täidab ta neid, kes teda armastavad." L. 91,16. Jumal õnnistas Iiobi viimast põlve enam kui ta esimest. Pärast ränka katsumusaega elas Iiob veel sada nelikümmend aastat ja nägi oma lapsi ja lastelapsi neli põlve. Ii. 42,12-16. Kaunidus ja elutarkus on vanaea osadeks, „Noorte meeste uhkus on jõud, aga vanade ehteks on hallid juuksed." Õp. 20,29. „Hallid juuksed on ilus kroon, mis saavutatakse, kui ollakse õiguse teel." Õp. 16,31.

Elatanud mõttetark jagab Õpetussõnade raamatus, eriti noortele päheõppimiseks, tabavalt sõnastatud elutarkusi, kuidas käituda ja toime tulla elu probleemidega. Kuningas Rehabiamile andsid vanemad nõuandjad nõu „kergendada rasket teenistust ja ränka iket". Kuningas aga hülgas vanemate nõu, talitas noorte nõu järele ja andis ikkele veel lisa. Tagajärg oli kuningriigi jagunemine kaheks ja kui kuningas läkitas sunnitööliste ülevaataja Adorami Iisraeli, siis kogu Iisraeli rahvas viskas teda kividega, nõnda et ta suri. 1. Ku. 12.

Üks vanaea hüvitusi on, et ta muudab inimese kaineks ja kohtlaseks. Ta pole enam oma pidurdamatute soovide ja ihalduste ori, vaid on rahul ja rõõmustab olulisis asjus ega püüa naabreid üle trumbata.

Vanaduspuhkuse erruminek tekitab paljudele rabava tunde, et nad on paljaks laastatud auastmest, ametist ja seltsingust, mis nende isiksuse väärikust ja seltskondlikku kuuluvust osutavad. Elu on aga suur ja avar lava, millel tuleb kõigil mitmesuguseid osi mängida. Elu on pidev liikumine ühest osast teise, peame tööd, mida oleme teinud ja positsiooni, mis meil oli, teistele üle andma. Haletsusväärne on, kui me seda ei tee ja püüame kramplikult kinni hoida sellest, mida me hoida ei suuda. Kui enesekindlus ja väärikusetunne põhinevad vaid tiitlil, auastmel või ametil, siis erruminek tähendab kibedat ja sügavat kriisi. Tekib tunne, et oleme kõlbmatud ja kasutud.

Erruminek on aga avatud uks uutele ülesannetele ja tegevusele. Kohustusist Jumala ja kaasinimese vastu pole keegi kunagi vabastatud. Uued osad elulaval ootavad ees ja Jumal on me ustav kaaslane. Uued sõprussidemed tekivad, kui oma andeid ja oskusi pühendame vabatahtliku tegevuse aladele heategevuseasutustes või kirikus. Erruminek on avatud uks ka paljuks, mida oleme alati teha tahtnud: pühenduda oma eri- ja lemmikharrastustele, lugeda, reisida, mitte tingimata Pühale Maale või Hiinamaale, vaid külastada oma maa imposantseid ja ainulaadseid paiku, kirja panna mälestusi oma kodust ja kodustest jne. Erruminek muutub tühiseks aja surnukslöömiseks, kui neid päevi veedame vaid golfinui käes, bridžilaua taga või öngenööri leotades.

Vananemine ja kahanemine on püsivad meeldetuletajad, et oleme piiratud ja surelikud olendid. Inimese loomupärane elu eesmärk on õnn, täiuslikkus, täitumine. Surm aga teeb need eesmärgid kättesaamatuks ja tekitab mõneski tunde, et on ülekohtuse korra ohvrid ja lahkuvad elust kibestunult ja vihas elu ja Jumala vastu. Kristlane teab, et ta olelus on igaveses hoovuses, mis algab ja lõpeb Jumalas. Kristus on hävitanud surma ja toonud valge ette elu ja kadumatu põlve. „Ei ole veel saanud avalikuks, mis me tulevikus oleme, aga me teame, et tema ilmudes oleme tema sarnased." 1. Joh. 3,2. See usk meid rõõmustab, meid lootusega täidab!

ÕPETAJA E. LOOTSMA

JOHN E. SOOSAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 1802, 181 University Ave., Toronto, Ontario, M5H 3M7
Tel. 864-0099

Aleks Lepajõe lugu

Pangaröövel halvustab pagulasi

2.

Kõrvuti Lepajõe põgenemisloogа ilmus samalt mehelt ja samalt toimetajalt pagulasi ägedalt kritiseeriv artikkel pealkirjaga „Ma tahtsin Eestit vabastada".

Juha Numminen konstateeris oma artikli algul, kuidas Lepajõe kirjutab praegu agaralt vanglas ja tekstist võib järeldada, et kirjutaja on erk, meelt sageli muutev, leidlik, vastuoluline ning ebatõelisuses elav noormees, kes ei kohane ei idas ega läänes. Soomlane on arvamisel, et Lepajõe taolist isikut on kerge kõigis süsteemides ära kasutada ja igal pool taoline inimene tõenäolikult ebaõnnestub. „Apu" artiklis toodi esile, et Lepajõe on olnud kaastegelane mustal turul äritsemise võrgus, olgugi et väitis, et viimased aastad keskendus Tallinnas korvpallile ja fotograferimisele. „Ma ei sekkunud mingil moel tegelikku kriminaalsesse tegevusse, kui nn. mustal turul äritsemist saab üldse selliseks lugeda. Praegusaja Tallinnas on see noorsoole enam mingisugune rahvaspordi vorm."

Lepajõe kirjutised on väga voolavad, kaasakiskuvad ning pateetilised kirjeldused Tallinna ühest tõelisusest — nimelt purjutavate ning ihnelt mustal turul äritsevate soome turistide ja nende abil hangeldavate kaubitsejate maailmast. Lihtsalt elust, milles igaüks võtab ainult ühe päeva korraga ja tuleviku eest ei tunta muret, kuna süsteem seda võimaldab.

PILKAV JA KIBE

Lepajõe on pilkav ja kibe vene süsteemi suhtes, kirjeldades sealset olukorda, kus ausad inimesed elavad puuduses ja sahkerdajad ja süsteemi soosikud elavad külluses. Ka venestamise pärast tunneb Lepajõe muret ja kaebab, et eesti noorsoo suureks probleemiks on teadmatus oma maa ajaloost: „Teatakse küll hästi, kuidas vaprad eestlased võitlesid 700 aasta eest Saksa ordu vastu. Ei teata aga, mis juhtus 1918-1940." Mitte-eestlane Lepajõe kirjutas: „Minevikule antakse mitmel viisil uus sisu ja osad, mida ei suudeta parandada, kõrvaldatakse. Tulemuseks on shabloon: minevik on vapper ja õudne, nüüdisaeg võb-olla pisut raske, tulevik siiski suurepärane. Arvan, et rahvas, kes ei tea tõde oma minevikust, elab tulevikuta."

Lepajõe seletas, et ainukene kuritegu olnud tal 16-aastasena sooritatud vargus, mis „tuli teadmatusest". „Mind ei viidud vanglasse, vaid parandasin oma kombeid ja juba järgmisel aastal mängisin noorte maavõistkonnas korvpalli ning võitsin koolidevahelise ajaloo olümpiamängud ja kirjutasin artikleid spordist Tallinna päevalehtedele."

PÕGENEMISPLAAN

Talvel 1983-84 hakkas Lepajõe üha aktiivsemalt kavatsema põgenemist. Üheks tähtsaks põhjuseks oli kartus, et peab Afganistani minema. Ta polnud rahul isegi oma abieluga, kuigi ta pidas oma naist ideaalseks kaasaks, ennast aga mitte ideaalseks abielumeheks.

Teiste põgenikega sai ta tuttavaks Raivo Roosna vahendusel: „Andre Hildebrand ja Harry Geldstein olid hakkajad tüübid, aga polnud minu sõbrad. Andrel oli seljataga raske lapsepõlv. Ta oli õppinud tehnilises koolis, harrastas autoralli sporti ja töötas autoremonditöökojas. Harry oli õppur nagu Roosnagi, kes oli edev „body-builder" ja võitis 1982.a. Nõuk. Liidu juunioride hõbemedali. Ma olin viis korda Eesti korvpallimeister ja kuulusin mitu aastat noorte maavõistkonda ja olin sooritanud ka fotokursused. Raivo oli vähemalt kolm korda minust parem spekulant, mitte siiski mingi tänavate kuningas. Kõik kolm olid vabaabielus, vaid ainult mina ei ole abielus. Meie kavatsustest ei teadnud keegi, isegi meie omaksed mitte."

PETTUMUS

Idealiseeritud vabadusse jõudnult oli Lepajõe pettumus suur ja pärast 5-6 kuud oli tal vaimne ja füüsiline kokkuvarisemine. „Ma tegin paljudele pagulastele omase tüüpilise vea, et ei suutnud kohe, ega püüdnudki, ühineda oma uue kodumaaga ning selle olukorraga, vaid jäin rippuma teatud viisil haige paguluse mõjupiirkonda. Ma võtsin ülesandeks — mitte rohkem ega vähem kui — Eesti vabastamise. Ma olin valmis selle aate eest tegutsema isegi sissina. Käisin raamatukoguski alatiselt uurimas sissisõja teooriat ja praktikat ning mu toa seinal uhkustas sandinistiliidri pilt. Ka sel kombel võib inimene poole aasta jooksul segi minna."

Edasi väitis Lepajõe, et suureks pettumuseks osutus ka Rootsis elavate eestlaste neisse ükskõikne suhtumine: „Tulime Rootsi just kui neli sõdurit pärast suurt ja rasket lahingut ning oleksime pidanud leidma kedagi, kes oleks abistanud meid rahuneda ja sobiva elurütmi leida. Meile oleks pidanud asju seletatama ja meid oleks pidanud uues ühiskonnas juhitama. Ja kes oleksid selleks paremini kõlvanud kui meie kaasmaalased, sõbrad ja kallid? Kus nad aga olid ja mida nad tegid? Nad korraldasid vaid ainult ühe ürituse 30-35 inimesele, kes võisid meie nelja hulljulget, punasest Eestist ärahüpanud noort meest vaadata. See oli kõik. Stockholmis oli tuhandeid eesti pagulasi, ükski aga ei palunud meid vähemalt teedki jooma. See oli shokiks ", kirjutas Lepajõe kibestanult.

SÜNGE PILT PAGULASTEST

Pangaröövel Lepajõe pakkus sünge pilti paljudest Rootsis elavaist eestlasist ja nimetas neid pagulas-donkihhotideks: „Kohe tuli minu juurde viis või kuus emigranti, kes sosistasid mu kõrva teistest emigrantidest: too on väga kahtlane tüüp ja tõenäoliselt Nõuk. Liidu saatkonna teenistuses . . . Ja too . . . Ja too . . . Ära tegele nendega. Saate aru: ma tulen riigist, kus kõik üksteises kahtlevad, õhkkonda, kus jälle üksteist kahtlustatakse! Minus hakati ka kahtlema. Nad läksid nii kaugele, et hakkasid meid jälitama. Vabatahtlikud „sabad" isegi andsid meid üles Rootsi politseile, kes siiski polnud meist huvitatud. Kui Raivo ostis auto ja ma käisin Kesk-Euroopas, me kaasmaalased Rootsis pidasid meid spioonideks, narkootika kuriirideks ja maffiale töötajaiks."

Lepajõe väitis, et palju esimese ja teise põlvkonna pagulaste probleeme tulenevad keelest: „Kuigi nad õpivad õigesti oma uue kodumaa keelt rääkima, jäävad mõned takistused püsima ja need põhjustavad komplekse, millistest saab vabaneda vaid oma kaasmaalaste hulgas. Pagulased peavad maksma kõrget hinda oma kontaktide eest. Nende hulgas ei eksisteerigi solidaarsus, abistamistahe või ühtsus, vaid nad elavad umbusu ja kadeduse atmosfääris."

KAKS RÖÖVI

Lepajõe ei räägi palju röövimisest, mida nad koos Roosnaga tegid juba enne kui aasta oli möödunud nende põgenemisest. 1985 a. aprillis sooritasid nad kaks relvastatud röövi Helsingis. Tillanderi kullasepäärist viidi ehteid u. 800 000 marga väärtuses ja Helsingi Osakepanga Käpylä kontorist said nad raha ligi 100 000 marka. Relvad ja rahad saadi kätte kohe pärast kuritegu, ehted on aga kadunud. Sellest loost Lepajõe kirjutab napilt, nentides ainult, et kasu talle endale sellest polnud ja „kõik jutud KGB-st, tellimustööst, rahvusvahelisest maffiast jne. on vaid lihtsalt minu haige fantaasia toode." Ta aga ei seletanud, mida tähendab see, kui kirjas konstateeriti „teatud väljaspoolsest survest". Soome toimetaja kalduski arvama, et röövleil oli töötellija väljastpoolt ja nüüd mõlemad vaikivad lihtsalt sellepärast, et tahavad elada.

Aleks Lepajõele ei meeldi, et Roosnast ja temast, „kahest abitust ja rahata mehest", tehti rahvusvahelise terrorismivastase võitluse soomemudel arreteerimise hetkel ja kuidas neid ekspluateeriti massimeediumis.

EESTLASTE HEA NIMI

Lepajõe püüdis rahustada ka pagulasi, kuna nad tunnevad muret eestlase hea nime pärast: „Minu sünniaasta on 1961 ja ma pole saanud muud kui nõukogude kasvatust."

Lõpuks kirjutas Lepajõe: „Kuriteod olid kingitus massimeediumile, kannatus minule ja koormus maksumaksjaile. Need olid jõhkrad, tarbetud ja lollid lood. Soovin siiralt, et nad ei muuda soomlaste arusaavat, mõistvat ja kaasatundvat arvamust Eestist tulnud uute pagulaste kohta, sest kriminaale sealt Soome üldse ei tule."

Lepajõe kirjutab vanglas näidendit ja uurib Eesti ajalugu veel mitu aastat ja pärast seda ootab teda „hirmuäratav vaba maailm", nagu märkis soome toimetaja ironiseerivalt.

ARMAST EMA JA ÄMMA

VERA ASI't

neiuna Lokk
sündinud 8. nov. 1901 Valgas
surnud 2. mail 1986 Torontos

mälestavad kurbuses

INGERTA KURRE abikaasaga

LEINAS MÄLESTAME

LEINA SAAR't

ja avaldame sügavat kaastunnet Melbourne'i õpetaja Ülo Saarele tema armsa abikaasa surma puhul.

HELMI ja HERMAN ALLIKSOO
OSKAR BIRKENBAUM
MAIMU ERNESAKS-USIN
LEIDA ja JUHAN LÄTE
WALTER LEIUS perekonnaga
ILME ja ARNOLD MÜÜRSEPP USA-s
EVA ja LEO PRII
ÕIE ja LEO SAAR
EMILIE ja OSVALD ÕUNAPUU
ELMAR VÄÄRSI

VAIMULIKUST PERSPEKTIIVIST

ELU ON SURM ILMA KRISTUSETA!
„ISA ARMASTAB POEGA JA ON KÕIK ANNUD TEMA KÄTTE! KES USUB POJASSE, SELLEL ON IGAVENE ELU; AGA KES EI KUULE POJA SÕNA, SEE EI SAA ELU NÄHA, VAID JUMALA VIHA JÄÄB TEMA PEALE!"

Joh. 3:35,36

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 115 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOMES LTD.
T. L. MORRISON — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Telefon 924-1408

MÕTTESÄHVATUSI

Raamatud on solvunud kui neid laenutatakse. Seepärast ei pöördu nad ka omaniku juurde tagasi.

Genfi konverents meenutab kahe alkohooliku katset, kes tahavad jõuda kokkuleppele, juua nädalaks üks klaas vähem.

Mõned mehed ootavad oma naise ebatruudust sellise pingega nagu tsirkuses köietantsija allakukkumist.

Mida meie helduseks nimetame, on sageli ainult kinkimise edevus.

Elegantsus on midagi muud kui uus mood. Ribademoes näevad naised välja nagu liiklusõnnetuse ohvrid.

Niinimetatud hea seltskond koosneb enamasti lihvitud karikatuuridest.

Teatud vanaduses kahetsetakse ainult seda, mis on tegemata jäetud.

Mürkaineid leidub kõikjal

Õhu, vee ja maa saastamine mürgiste ainetega on üheks tänapäeva suuremaks probleemiks. Eriline uurimus Ameerikas Suure järvistu vee roojastamise kohta, mis läks maksma $250.000, selgitas et Ameerika järvistu, mille vett kasutavad ja roojastavad nende järvede ümber elavad 37 miljonit ameeriklast ja kanadalast, on suurimal määral saastatud veekogu maailmas. Suure järvistu piirkonnas elavad ameeriklased ja kanadalased kasutavad roojastatud vett suuremal määral kui kusagil mujal sellel mandril.

Mürgiseid kemikaale, selliseid nagu PSB ja DDT, leidub kõikjal. Neid leidub kuivtoitudes, aedviljades, puuviljades ja lihas, nagu väidab Kanada mürkainete eriteadlane Jennifer Ellenton. Tema on üks 15 eriteadlasest, kes teostas uurimuse keskkonna mürgistamise kohta Ameerikas.

Komisjon on üldiselt arvamisel, et praegune looduse mürgistamine ei ole veel inimkonnale ohtlik, kuid see võib hakata mõju avaldama, kui keskkonna saastamisele ei hakata piiri panema.

Teismelist tüdrukut valgustatakse seksuaalküsimustes siis kõige paremini, kui tal juba laps on.

Kogunud NIHITS

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
383 Jarvis St. Toronto, Ont.
M5B 2C7
Õp. Udo Petersoo
3714 Beechollow Cres.,
Mississauga, Ont. L4Y 3T2
Tel. 624-6128 või 625-5930
kirikus 923-5172
Organist pr. Asta Mitt
Koorijuht pr. Asta Ballstadt

Pühapäeval, 11. mail kell 4 p.l. EMADEPÄEVA—NOORTEJUMALATEENISTUS. Laulab koguduse segakoor. Pärast jumalateenistust aktus ja kohvilaud. Aktuse kõneleja Pärja Tiislar.

PÜHAPÄEVAL, 18. mail kell 4 p.l. (muudetud aeg!) NELIPÜHI JUMALATEENISTUS. Teenib piiskop Karl Raudsepp.

Pühapäeval, 25. mail kell 4 p.l. KOLMAINU-JUMALAPÜHA JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 1. juunil kell 11 hommikul pühapäevane JUMALATEENISTUS.

Pühapäeval, 8. juunil SURNUAIAPÜHA JUMALATEENISTUSED: Mt. Pleasant kalmistul kell 3 p.l. York kalmistul „N" osas kell 5 p.l. Muusikalises osas esineb Estonia orkester.

PÜHAPÄEVAKOOL iga jumalateenistuse ajal.

LEERIEELSED iga hommikuse jumalateenistuse ajal.

KOGUDUSE SEGAKOORI harjutused esmaspäeviti kell 7.00 õ. kiriku saalis.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: Teisipäeviti kella 6–8 õhtul. Neljapäeviti kell 2–8 õhtul.

KIRIKU KANTSELEI on avatud neljapäeviti kell 10–4.

EELK PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto,
Ontario M4P 2L1
Praost Andres Taul. Tel.483-4103
Kantselei tel. 483-5847
Õpetaja Edgar Heinsoo
Tel. kodus 283-9387
Tel. kirikus 483-6848
Organist dr. Roman Toi

EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 11. mail kell 11 hommikul. Laulab pühapäevakooli ja leerieelsete ansambel Margit Viia juhatusel, saade tshellol Tiina Hubel. Toronto Eesti Meeskoor Ed. Tobreluts'u juhatusel laulab Paul Vesilind'i mälestuseks.

Pühapäevakool, leerieelsed. PIIBLITUND pärast jumalateenistust kirikus.

NELIPÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 18. mail kell 11 hommikul.

INGLISKEELSED JUMALATEENISTUSED igal pühapäeval kell 9.30, samal ajal pühapäevakool.

ÕPETAJATE KÕNETUNNID kolmapäeviti kl. 9.30–12 hommikul ja neljapäeviti kl. 6–8 õhtul. KANTSELEITUNNID teisipäeviti kl. 10 h.–6 õ. ja neljapäeviti kl. 12–3 päeval.

TORONTO EMMANUELI EVANGEELNE KOGUDUS
21 Swanwick Ave.
Tel. 698-5645
Jutlustaja Allan Laur
72 Appleby Cres.,
Markham, Ontario L3R 4L2
Tel. 477-6248

Pühapäeval, 11. mail kell 2 p.l. PÜHAPÄEVAKOOL lastele ja PIIBLIKOOL täiskasvanuile. Kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS, kõneleb dr. Mart Leesment. Pühapäevakooli laste emadepäeva kava. (Buss Eesti Kodust kell 1.15 p.l.). Kell 6 õhtul ingliskeelne JUMALATEENISTUS. Kõneleb Tom Rüdmik.

Kolmapäeval, 14. mail kell 7 õhtul PALVEÕHTU.

Eesti arst valvekorras

10. ja 11. mail
dr. M. Leesment 481-6834
17., 18. ja 19. mail
dr. A. Rebane 461-6383
24. ja 25. mail
dr. T. Maimets 469-1322
31. mail ja 1. juunil
dr. R. Pahapill 921-7777

ELEKTRIK
Igasugused elektritööd, parandused, uuendused, kodudes või ettevõtetes.
HALLING
Tel. 762-9190
Lic. E1044

„MEIE ELU" asutas Eesti ühiskond ja seisab eesti ühiskonna teenistuses

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
UUS ASUKOHT
6150 Yonge St.
(Goulding Ave., lõunapool Steeles)
Willowdale
221-1159

ESIMENE EESTI EV. LUT. KOGUDUS HAMILTONIS
Kirik: 18 Victoria Ave. S.
Hamilton, Ont. L8N 2S6
Õpetaja T. Nõmmik
3 Mapleside Ave., Hamilton,
Ont. L8P 3Y4. — Tel: 527-0410
ja 483-2478

Pühapäeval, 11. mail kaks teenistust: Kell 10.00 ingliskeelne EMADEPÄEVA TEENISTUS. Jutlustab koguduse õpetaja. Kell 16.00 EMADEPÄEVA JUMALATEENISTUS. Teenib koguduse õpetaja. Laulavad „Helletajad" O. Kopvillemi juhatusel. Orelil E. Rammo. Järgneb all saalis EMADEPÄEVA AKTUS H. Skaudisõprade Seltsi korraldusel. Noorte ettekandeid, pannkoogi õhtu. Kõik kutsutud!

I NELIPÜHA päeval, pühapäeval, 18. mail kell 11.00 LEERINOORTE ÕNNISTAMISE JUMALATEENISTUS armulauaga. Jutlustab õp. Udo Petersoo. Teenib koguduse õpetaja. Solist sopran Valve Tali, orelil Eva Rammo. Laululehed.

ÕPETAJA KÕNETUNNID: igal esmaspäeval kell 18.00–19.30 kiriklas, 3 Mapleside Ave. Hamilton, Ont. L8P 3Y4. Tel. (416) 527-0410. Igal neljapäeval kell 18.00–19.30,501 Davisville Ave. Toronto, Ont. M4S 1J2. Tel. (416) 483-2478. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid
36 Bards Walkway, Willowdale,
Ontario M2J 4T9
499-6488

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL kell 3—3.30 p.l.

Pühapäeval, 11. mail kell 10.15 hm. PÜHAPÄEVAKOOL täiskasvanutele ja noortele. Kell 11.00 EMADEPÄEV. Laste ettekandeid, noortekoor. Kell 6.00 õhtul kõneleb K. Raid teemal „Vanaema ja ema usk". Naistrio.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077

Pühapäeval, 11. mail kell 11 hm. EMADEPÄEVA tähistamise JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja. Lauluettekandeid. Koosviibimine kohvilauas.

Kolmapäeval, 14. mail kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 18. mail kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Teenib A. Laur.

Teisipäeval, 20. mail kell 11 hm. PALVETEENISTUS.

Kolmapäeval, 21. mail kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

Pühapäeval, 25. mail kell 11 hm. JUMALATEENISTUS. Teenib E. Saraoja.

Kolmapäeval, 28. mail kell 6 õhtul PIIBLI-PALVETUND.

EXPO TEATEID

VANCOUVER (M.E.) — Ajakirjanikele anti kiire käsk teatada lugejatele, et nad Expo ruume mitte ei üüri ajalehtede kuulutuste kaudu. Siin tuli avalikuks üks „firma", kes kuulutas mitmes linnas üüritube, hinnaga $70 öö-päev ja nõudis ka sissemaksu, mida paljud olid ka teinud. Nüüd on aga selgunud, et tegemist oli petistega, kes on kadunud ja keegi ei tea kuhu!

Ruumide üürimisi tuleks teha ainult Expo ametliku asutusega RESWEST, telefonil (604) 662-3300 või kirjalikult: ResWest, P.O.Box 1138, Station A, Vancouver, B.C. Canada V6C 2T1. Vahendamise tasu on Cnd. $5.00, kuid kindel on, et külastaja saab ka ulualuse.

Julgestus on ilmselt väga tugev. Mustlased saadeti linnast välja ja USA-st toodi sisse rügement „Guardian Angels", kes oma maa sulisid hästi tunnevad, et Expo külalisi nende eest kaitsta.

Expo pileti hinna sisse on arvestatud ka sõidud Expo alal ja ühest kohast teise „Taevarongil", st. Canada Place'ist False Creek'i. Samuti on tasuta üle 60 paviljoni külastamine (mõned on siiski tasulised) ja kõik tänava-etendused nagu „Estonian Festival". Selliseid etendusi on Expo kestel 14.000! Piletite hinnad, kui neid üldse saada on, erietendustele on väga kallid, umbes $100 ringis.

Lõbustusi on aga üldiselt väga palju ja kogu linn võtab sellest osa omal viisil.

Need, kellele Expo majanduslikult raskusi teeb, võivad seda nautida osaliselt järgmisel aastal, kui Lääneranniku Eesti Päevad aset leiavad, sest Expo üritused kestavad, nagu kestavad ikka veel Montreali „Man of the World" üritused sealse Expo järglasena, kuigi palju väiksemas skaalas.

V.J.

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad:
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 • 489-8002

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesuguseid sobivaid kinkeesemeid

TEKSTIIL: linikud, linad, sohva padjakatted jne.
PUUST: seinataldrikud, kannud, kirstud jne.
EHISNAHATÖID: albumid, kirjaplokid, külalisraamatud, raamatukaaned, rahakotid jm.
HELIPLAADID ja KASSETID
RAAMATUD (ka lastele) • EESTI LIPUD (suured) • EESTI MAAKAARDID • MAALID • SEEBID • KREEMID „Kamill" • „RAKUDA" masseerijad • POSTKAARDID jne.

958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

Meie Elu
ÜKSIKNUMBRID ON MÜÜGIL:
TORONTO
Rooneemo pagariäris ..... 484 Queen St. W.
„Meie Elu" talituses ..... 958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen .... 141 Danforth Ave.
The Finnish Place ..... 5463 Yonge St.
Viking Foods ..... 133 Laird Dr.
THUNDER BAY
Finnish Book Store ..... 168 Algoma St.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. • Tellige ja lugege „MEIE ELU". • Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid.

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas 1 a. $43.00, 6 k. $24.00, 3 k. $15.00. • USA-sse 1 a. $47.00, 6 k. $25.00, 3 k. $16.00. Ülemeremaadesse 1 a. $52.00, 6 k. $28.00, 3 k. $18.00.
Kiripostilisa: Kanadas 1 a. $28.50, 6 k. $14.25, 3 k. $7.00. USA-sse 1 a. $33.00, 6 k. $16.50, 3 k. $8.00. Õhupostilisa ülemeremaadesse: 1 a. $62.00, 6 k. $31.00, 3 k. $15.50.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga„ panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

ERN-i uus presiidium ja komisjonid

STOCKHOLM— Juhatus moodustas Eesti Rahvusnõukogu presiidiumi järgmises koosseisus. Esimees: Mihkel Mathiesen. Presiidiumi kuuluvad endised ERN-i esimehed: Tõnis Kint, Johannes Mihkelson ja Aksel Mark.

Abiesimeesteks valiti: Aleksander Terras, Peeter Luksep ja Enno Penno, peasekretäriks on edasi Arvo Horm ja laekuriks Juhan Raud. Presiidiumi kuuluvad veel rühmade poolt saadetuna: Helmut Talts, Andres Käärik, Bernhard Mäelo, Kalju Lepik, samuti endine peasekretär Heinrich Mark.

ERN-i sekretariaati valiti: Ago Pärtel, Hele Lüüs, Kaarel Vahtras, Katrin Härm-Sepp ja Aino Lepik.

Väliskomisjoni esimeheks valiti Aleksander Terras. Juhatus avaldas tänu kauaaegsele esimehele Johannes Mihkelsonile, kes tervislikel põhjustel ei soovinud oma ümbervalimist. Ta jäi aga edasi komisjoni liikmeks. Väliskomisjoni esimehe asetäitjaks valiti Ursula Wallberg. Liikmed: Tõnis Kint, Andres Käärik, Peeter Luksep, Ülo Ignats, Ants Anderson, Enno Penno, Arved Ruusa, Adelaida Lemberg, Harri Kiisk, Juhan Raud, Martin Juhkam, Mart Kikerpuu, Manni Varep ja Arvo Horm. Komisjoni sekretärid on Mikk Põlde ja Helmut Talts.

Üld- ja Majanduskomisjon — esimees Andres Käärik, esimehe asetäitja Peeter Luksep, sekretär Anna Talve. Liikmed: Ernst Peterson, Irene Kiisk, Kaarel Vahtras ja Arvo Horm. Komisjon püüab ka Anna Talve algatusel luua lähemaid kontakte poliitilistest ja ühiskondlikest küsimustest huvitatud noortega.

Kultuurikküsimuste referentideks valiti: Kalju Lepik, Harri Kiisk, Katrin Härm-Sepp ja Ilo Käbin.

PLUMBING, HEATING and REPAIRS
Õli-, gaasi- ja elektriahjud, korstnavoodrid (chimney linings).
Ahjude puhastamine ● Eesti äri
ROLAND KULLIK
Tel. (416) 275-1280

BON AIR APPLIANCE SERVICE
PARANDAME
külmutuskappe ja pliite — igat liiki
☆ 31 aastat tööpraktikat ☆
Tel. 533-9334 — Peter

Felix Hallik surnud

Rootsis lahkus veel üks viimaseist eesti kohtutegelastest, Felix Hallik. Ta oli sündinud 22. septembril 1902. a. Kuigatsi vallas Tartumaal. Olles lõpetanud Tartu Ülikooli õigusteaduskonna, asus tööle kohtuameti kandidaadina Tartu Ringkonnakohtu juures. Sealt nimetati ta abiprokuröriks sama ringkonnakohtu prokuratuuri. Aastal 1939 nimetati Rakvere Ringkonnakohtu liikmeks. Hiljem, saksa okupatsiooni ajal, oli alul Tallinna Ringkonnakohtu liikmeks ja siirdus siis Kohtukoja abiprokuröri kohale. Enamlaste tulles 1944 põgenes Rootsi, kus oli tegev plastikatööstuses.

Ta suri pikema haiguse järel 15. aprillil s.a. Pärast tuhastamist ja leinatalitust Stockholmi Metsakalmistu Heliga Korset kabelis puistati tuhk „Mälestushiide".

Kadunut jäi leinama abikaasa Aino ja suurearvuline sõprade ja Eesti Üliõpilaste seltsi kaaslaste pere.

NÄDALAKROONIKA

LONDON — Bulgaarias elab umbes 900.000 türklast, keda viimaste aastate jooksul on püütud valitsuse poolt bulgaarlaste hulka assimileerida. „Rahvusvahelise Amnestia" („Amnesty International") andmeil on neid sunnitud relvade ähvardusel oma nimesid bulgaariapäraseiks muutma. Seda tegemast keeldunuid on kas kohapeal maha lastud, nende majad lammutatud või neid sunniviisil kaugemale bulgaarlaste hulka küüditatud.

PEKING — Hiina valitsusel on kavatsus üles saata oma maailmaruumilennuk a. 2000. Hiinlased on kahe viimase kuu jooksul edukalt saatnud maailmaruumi 2 püsivat satelliiti ja on veendunud, et nad saavad sinna saata ka suure püsiva jaama koos vajaliku meeskonnaga vaatluste ja uurimuste teostamiseks.

Kiudaine osatähtsus toitlustuses

Palju moodsa aja tõbesid on tingitud„ toitlustusest. Liiga peen jahu, palju liha, suhkur ja rasvained on saanud meie peamiseks normaalseks toiduks. Tulemus: ülekaal, kõrge vererõhk, mao- ja sooltevähk ja teised sooltehäired. Viimasel ajal on arsiteadus hakanud rohkem rõhku panema kiudainete taastamisele toitluses. Kiudained on pärit taimeriigist. Definitsioon: süsivesinik, mida inimene ei seedi ära, nagu tselluloos, pektiin jne. Kiudaine täidab kõhtu, nii et inimene ei söö liiga palju, ta soodustab toidu edasiminekut sooltes ja hoiab ära liigse kõhukinnisuse. Parimad kiudainet sisaldavad toitained on: oad, herned ja läätsed — värsked ja kuivatatud, kliid (nisu, riisi jne.), vaarikad, spinat, kartulid (eriti kui koos koorega süüa), mais, ploomid, aprikoosid, sepik ja täistera leib.

Kuidas kontrollida, kas sööme küllaldaselt kiudaineid? Väga lihtsalt: kui väljaheide ujub vee peal, sööme korralikku toitu. Kui vajub see alla, peame lisama ülalmainitud aineid igapäevase toidu juurde.

Ameerikas leiti, et kui inimesed, kel on kõrge vererõhk, söövad 115 g (kuivkaalus) ube päevas, väheneb vererõhk 19%. Kuivatatud oad on samuti soodsad neile, kel on kergekujuline suhkruhaigus, kuna nad alandavad ka veresuhkru taset.

Väike hoiatus ühekülgse kiudainete tarvitamise vastu, just eriti toorkliide liigtarvitamise puhul — see võib viia alla keha tsingi taseme, kuna tsink uhtub pärasooles kliidega.

A. M. („Meie Kodu")

Kolhoosides palgad kõrgemad

ELAMUTE EHITAJAD EI TÄITNUD PLAANI

ENSV statistika keskvalitsuse andmete põhjal moodustas tööstuse kogutoodang Eestis 6 miljardit rubla. Põllumajanduse kogutoodang 1,15 miljardit rubla. Põllumajanduse kogutoodang ühiskondlikus sektoris 932,9 miljonit rubla. Tööliste ja teenistujate aastakeskmine arv — 718.800, ühismajapidamises kolhoosnike arv — 52.000. Toiduaine-, Liha-Piima- ja Aiandusministeeriumi asemele moodustati möödunud aasta lõpus Riiklik Agrotööstuskomitee. Tööliste ja teenistujate keskmine kuupalk 1985. a. oli 213,9 rubla kuus (1984. a. — 208,3 rbl.). Kolhoosnike keskmine kuupalk oli 271 rbl. kuus (1984. a. — 266 rbl.). Päevastes ja õhtustes üldhariduskoolides õppis 223.000, kutsekoolides 19.000, keskeriõppeasutustes 22.000 ja kõrgkoolides 23.500 inimest. 1985. a. alguses oli Eestis täielik või mittetäielik kõrg- või keskharidus ligi 896.000 inimesel. Kõigi erialade arstide arv 7100 ning keskmeditsiinipersonali arv oli 17.700. Rahvaarv Eestis 1. jaanuariks 1986 oli 1.542.000 inimest.

(„Rahva Hääl" nr. 25, 1986. a.)

Tööstustoodangu realiseerimise plaan jäi mullu täitmata 6 ettevõttel, lepingulisi kohustusi arvestades lisaks veel 22 ettevõttel, neist 11 on liidulise alluvusega. Täitmata jäid riikliku elamuehituse plaan ja üldkasutatava autotranspordi veoplaan.

Nõuetele ei vastanud tarbekaupade tehniline tase ja kvaliteet. Endiselt ei suudetud rahuldada elanike nõudlust toidu- ja tööstuskaupade järele. Tunduvalt vähenes alkohoolsete jookide müük. Kutsekoolide õpilaste arv suurenes 29,1%, samal ajal kui üldhariduskoolide õpilaste arv kõigest 1,5%.

Dieettoitlustus (2)

Uusi arusaamu

Põhjaameeriklased (USA ja Kanada) on vist küll maailma paksemaid inimesi, kuigi nad tahaksid olla saledamaid. Koos suitsetamise ja vähjahaigustega on nüüd siin mandril ka liigkaal asetatud tulipunkti. Peagu iga inimene muretseb oma kehakaalu üle. Kuid nagu ikka, muretsetakse vist veidi rohkem kui tarvis. On tehtud tuhandeid uurimusi ja küsitlusi ning kogutud statistikat, aga on jõutud ka teatud uutele arusaamadele. Vaatleme neist mõningaid.

STATISTIKAT

Arstide ja haiglais kogutud statistika andmeil arvestatakse haiglaslikku liigkaalu (40% üle normaalkaalu) umbes 15% lapsi, 20% teismelisi, 24% mehi ja 27% naisi. Kuid vastavalt 1985.a. Gallupi jt. küsitlusile 90% elanikest usuvad, et nad on liigkaalused: 35% tahaksid vähemalt 15 naela alla võtta, 30% naistest ja 15% meestest olid dieedi peal ning 15% naistest olid n.ö. eluaegse dieedi peal. (TIME, 20. jaan., lk. 52)

Teame, et tihti on antud arvude tõlgendus tähtsam kui arvud ise. Toome ühe uurimuse tulemused, mis võib-olla veidi valgustavad ülaltoodud kuiva statistikat.

Ühes California koolis oli 80% naisõpilasi dieedi peal, meesõpilasi ainult 10%. Muude küsitluste andmeil leiti, et naisõpilased eeldasid, et meesõpilasile meeldivad ülisaledad naised, mis aga ei vastanud tõele — mehed eelistasid veidi „kehakamaid" naisi kui naised ise arvasid. Mehed selle vastu eeldasid, et naistele meeldivad nad enam-vähem nii nagu nad olid, mis ka tõele ei vastanud — naised eelistasid saledamaid mehi kui mehed ise arvasid. (Omni, nov. 1985)

TULEMUSI

Nii pole imestada, et vähemalt 1 miljon ameeriklast (enamuses naised) kuulub dieedikliinikuisse või et dieediraamatute, -toitude ja -klubide peale kulutati USA-s m.a. üle 5 miljardi dollari. Lisaks sellele on tuhanded lasknud teha mitmesuguseid erioperatsioone vähendamaks mao mahtuvust või eemaldamaks rasvkudesid ehk -padjandeid.

Kõige selle „kontinentaalse maania" peale vaatamata on enamusele lõpptulemuseks ainult saledam rahakott, mitte aga saledam siluett. Sest kurb tõde on, et niipea kui on saavutatud esialgne siht, hakkab kaks kolmandikku dieedil olnuist kaotatud kaalu tagasi võtma. Ainult 2% jäävad pidevalt (üle 7 aasta) truuks saavutatud saledusele.

HAIGUSI

Kõik arstid on ühel nõul, et igasugune suitsetamine on tervisele kahjulik. Väikese liigkaalu (20% üle normaalkaalu) puhul lähevad aga arstide arvamused lahku. Peagu kõik on siiski ühel nõul, et 40% liigkaalu või enam on tervisele kahjulik ja et neil isikuil esineb tunduvalt rohkem haigusi kui normaalse kaaluga isikuil, eriti südame- ja suhkruhaigust, sapikive, hingamishäireid ja liigesepõletikke. Vähjahaigusi esineb liigkaalustel meestel enim käär- ja pärasooles ning eesnäärmes (koolon, rektum ja prostata); naistel aga munasarjades ja emakas ning hiljem rindades.

Teoreetiliselt on kaalust allavõtmine ülilihtne: et võtta maha 1 nael nädalas, peab isik sööma 3500 kalorit vähem või kulutama 3500 kalorit rohkem (s.t. 500 kalorit päevas ehk üks topelt võileib vorstiga). Et aga ainult 2% oma pideva saleduse säilitavad, näitab selgelt, et praktika ja teooria tunduvalt erinevad.

Leidmaks seletust sellele vastuolule, on uurijad viimase 10 a. jooksul igasuguseid võimalikke katseid teinud küll haiglais, koolides,kontoreis; küll hiirte, meeste, naiste ja lastega. Statistikat on raamatuid täis, — kuid lõplikku vastust ei ole veel saadud. On aga selge, et lihavus/liigkaal johtub paljudest tegureist, igal inimesel isemoodi kombinatsioonis, nii elundite talitlustest (füsioloogilised protsessid) kui ka psühholoogilistest ajenditest (motivatsioonid), nii pärilikkusest kui ka ümbruskonna mõjudest.

TEADLASED

Toitlusteadlased süüdistavad peamiselt ameerika söömiskombeid ja toitumistavasid: süüakse liiga kiiresti ja tihti. „Fast food" (friikartulid, hamburgerid, hot dogid, magusad joogid) sisaldab palju rasva ja suhkrut, kuid vähe toit- ja kiudaineid. Paha komme on ka TV ees alati näkitsemine ja võileibade tööle kaasavõtmine.

SOTSIOLOOGID on leidnud, et alamklassis esineb liigkaalu 6korda rohkem kui nn. ülemklassis, eriti naiste hulgas. Kuid ka meeste hulgas leidub selliseid sotsiaalseid mõjureid. Näiteks, jaapani mehed muutuvad seda liigkaalusemaiks, mida kaugemale nad oma sünnimaalt ida poole liiguvad: Jaapanist Havaisse, sealt Californiasse või Idarannikule.

PSÜHHOLOOGID rõhutavad omakorda emotsioone, eriti rahutusja rahuldamatustundeid, mis võivad johtuda üksildusest, murest, pingest, sugulistest konfliktidest jne. Masendustunnet leevendatakse liigsöömisega, see omakorda suurendab masendust jne.

ENDIKRONOLOOGIDE (sisesekretsiooni arstid) arvates paljud muutuvad nõnda kirglikeks söömareiks: kui midagi ärritab või pahandab (või ka ülimalt meeldib), siis süüakse süsivesikuid (karbohüdraate — friikartuleid, rasvakooke ehk doughnutte jne.) — mitte nälja rahuldamiseks vaid kui masendusvastaseid arstimed (antidepressants). Parallelism alkoholismiga on siin ilmne.

SPORT

Arstid soovitavad üldiselt rohkem võimelda, joosta või mingit muud sporti teha. Kurb tõde on aga, et kehaline harjutus või sport põletab kaloreid väga aeglaselt. Näiteks arvestati välja, et m.a. New Yorgi maratonivõitja (jooksis umbes 26 miili 2 tunniga) kaotas ainult kolmveerand naela rasva.

Sellegipärast on sport tervislik paljudel muil põhjusil, ja koos dieediga tõstab inimese enesetunnet ja -usaldust, mis omakorda eelsoodustab dieedil püsimist.

„KAALU INERTS ehk JÄÄVUSJÕUD"

iga koolilaps teab, et üks füüsika põhimõisteid on inerts — asjad tahavad paigale jääda või edasi liikuda nii, nagu seda juba teevad. Inimese(ja) teiste imetajate loomade) organism on kümnete miljonite aastate jooksul omal alalhoiuks ja hüvanguks välja arendanud mitmesuguseid kaitsevahendeid. Kuna toitu pole kunagi küllaldaselt olnud (tänapäeva Lääs välja arvatud), pigem alati puudus, siis õppis organism ainevahetuse ehk metabolismi abil toitu rasvaks muutma (anabolism ehk assimilatsioon), mis on üks tõhusamaid energia säilitamisviise. Neist energia tagavaradest hoiab keha kümne küünega kinni ja kasutab neid energia väljamiseks (katabolism ehk dissimilatsioon) ainult hädaolukorras.

Kui nüüd moodne inimene vabatahtlikult dieedile läheb, tõlgendab ta keha seda kui hädaolukorda ja hakkab kogutud kaloreid (rasva) ökonoomsemalt kasutama: ainevahetus aeglustub 15-25%, s.t. on sedavõrra tõhusam. Kui keegi dieedist aga siiski kinni peab ja normaalse kaalu peale langeb, siis peab ta pidevalt umbes 25% vähem kaloreid sööma kui see, kes eluaeg normaalses kaalus on olnud. Inimesel on aga oma söömiskommete inerts ja ta püüab tagasi minna endisele dieedile. Sellest vist johtubki, miks nii vähesed oma saledust säilitavad.

Umbes samasugune talitlus toimub suitsetamisest loobumisel. Rahvasuu ütleb, et inimene suitsetamise asemel hakkab rohkem sööma ja selle pärast võtab kaalu juurde. Uued uurimused on aga näidanud, et keskmine suitsetaja (1 pakk ehk 25 sigaretti päevas) kulutab 10% rohkem kaloreid kui samas kaalus mittesuitsetaja. Kui see suitsetaja nüüd oma patust loobub, peab ta 10% vähem kaloreid sööma, et SAMA kaalu ainult säilitada. Sööb ta endiselt, võtab ta kaalu juurde.

Kui ta suudab aga oma söömist vähendada, siis hakkavad kehtima eelviimases paragrahvis toodud väited; nimelt, uue dieedi tõttu aeglustab keha ainevahetust veelgi 15-25%. Nii et samal ajal suitsetamisest loobuda ja dieedile minna nõuab erakordselt tugevat tahtejõudu. Kuna aga suitsetamisest johtuvad tervisehäired harilikult tõsisemad on kui alla 40% liigkaalust johtuvad, siis soovitatakse eelistada siiski suitsetamisest loobuda, ja hiljem dieedile minna.

OPERATSIOONID

Inimesel on 30-40 miljardit rasvarakku, mis vastavalt oma rasvasisaldisele paisuvad või kahanevad, kuid kunagi ei hävi. Välja arvatud teatud erioperatsioonide tagajärjel, nagu eelpool mainitud. Ka on operatsioone mao mahtuvuse vähendamiseks ja teisi sarnaseid, tehakse katseid uute kemikaalidega jne.

Need on aga arstlikud asjad ja ei kuulu populaar- ehk aimeteaduslikku valdkonda. Võiks lisada, et nüüd kus on hakatud aru saama, miks dieedil püsimine nii raske on, hakkavad keemikud ja farmakoloogid ka lahendusi otsima ja leidma.

Ühe uuema arengu näiteks võiks mainida, et ka loomi, mida vanasti nuumati, pannakse nüüd vastava dieedi peale, et nende liha taisem oleks. Nii on 80-date aastate veise-, lamba- ja sealiha 15-25% taisem kui 10 a. tagasi. Siiani kandis parim lihaõik (üsna rasvane) nime „Prime", mis tehti järgmiste mängude tutvustamiseks.

Kanada tennisevõistlejate ettevalmistamiseks asutati möödunud aastal eritreeningkeskus, asukohaga Toronto York University juures. Kanadast valiti kuus parimat noort-meest ja kuus neidu 16-18.a. vanuses, keda seal treenitakse tulevasiks olümpiamängude võistlejaiks. Ainukese nooremana on nende hulgas

LAURA RANDMAA

Kala- ja Jahimeeste Klubi teadaanded

Toronto Eesti Õngitsejate ja Jahimeeste Klubi liikmete vaheline laskevõistlus haavlipüssist korraldatakse laupäeval, 24. mail algusega kell 10. hommikul Läti Jahiklubi „Berzaine" laskerajal. Võistlus toimub rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele. Laskemoona on saadaval kohapeal ainult piiratud arvul. Informatsiooniks helistada tel. 425-9978. Palume kõikide laskehuviliste osavõttu.

Klubi 1986. a. kevadine kalapüügivõistlus korraldatakse laupäeval, 7. juunil Simcoe järve Cooks Bay'l. Võistluseks koguneda Miller'i paadisadama parkimise platsil. Võistlus toimub rändkarikale ja klubi poolt väljapandud auhindadele.

Paatide ettetellimine tuleb võistlusest osavõtjatel omal korraldada.

Lähemat informatsiooni võistluse korra kohta antakse kogunemise kohal.

JUHATUS

Tennis

Laura Randmaa treenib olümpiamängudeks

Tennisevõistlused on esmakordselt võetud olümpiamängude kavva 1988.a Lõuna-Koreas, Söul'is peetavail olümpiamängel. Juba Los Angeleses 1984.a. peetud olümpiamängudel oli korraldatud tennisevõistlusi väljaspool olümpiamänge, mis tehti järgmiste mängude tutvustamiseks.

Laura Randmaa, kes sel ajal oli alles 13-aastane. Ta on oma saavutusiga mitte üksi Kanadas vaid ka USA-s ja Prantsusmaal niivõrd tähelepanu äratanud, et temast loodetakse tulevikus väga head olümpia-võistlejat.

TREENING

Treeningkeskuses treenitakse väljavalitud kandidaate kogu aasta vältel, ilma suvevaheajata, viis päeva nädalas, esmaspäevast reedeni, kogusummas 16-1/2 tundi. Kooliperioodil algab treening kell 16.00. Treeneriteks on üks mees ja naine, keda peetakse parimaiks oma erialal. Võistlejaid treenitakse nii üksikmängudes. kui ka paarismängudes. Nädalalõppudel saadetakse neid treenerite määratud võistlusile, kus Laura peab võistlema ka 16- ja 18-aastaste võistlejatega.

PRIVILEEGID KOOLIS

Laura Randmaal, kes elab Unionville'is ja õpib sealse algkooli viimases klassis, on lubatud koolist lahkuda enne õppetundide lõppu, et jõuda õigeks ajaks treeningule. Samuti on ta ka vabastatud õppetööst, kui teda on saadetud kaugemaile võistlusile. Sel viisil koolistpuudunud päevi ei märgita tema tunnistusele.

„TENNIS DE FRANCE" KIRJUTAB

Prantsuse Tenniseliit saatis Kanada Tenniseliidule sealse kuukirja „Tennis de France" märtsikuu väljaande. Sealolevas kirjelduses on tootud ka tema pilt pealkirjaga „kanadalanna Laura Randmaa, kelle löögid olid kui puuraiduril". Kirjeldus algab teatega, et Laura Randmaa on fenomaalselt tugevate löökidega. Ainult harukordseil juhtudel leidvat naistennisemängijaid selliste löökidega. Tema lööke võrreldi metsatöölise kirvelöökidega, mida vastasmängijail olevat peaaegu võimatu vastu võtta. Ta juhtivat oma lööke nii täpselt nagu oleks need lastud püssist. Sarnase mulje olevat ta jätnud mitte üksi oma vastaseile, vaid ka pealtvaatajaile. Isegi tema lahkumist peale võistluste lõppu, kui ta hoidis oma reketit õlal, võrreldi puuraiduri kojuminekuga, kes sammub kodu poole, kirves õlal.

HARALD RAIGNA

NALJAD

Üks kõrgem parteitegelane sõitis kaks meest vigaseks, ise oli maani purjus rooli taga. Ta läks kohtuniku juurde ja küsis:

„Mis teie arvate, mitu aastat mulle väänatakse?"

„Ärge tundke muret, seltsimees. See mees, kes lendas läbi tuuleklaasi, saab pähe sissemurdmise eest. Teine mees, kes lendas kakskümmend meetrit eemale, saab karistada õnnetuspaigalt põgenemise eest."

Teen igasuguseid
REMONT-TÖID MAJADELE
(tasuta eelarve)
Tel. 759-3975 igal ajal
E. VERDER

EELMISE NÄDALA RISTSÕNA LAHENDUS

PÕIKI: 1. Kude. 5. Linik. 10. Amen. 14. Ädal. 15. Aseta. 16. Vahi. 17. Kallistatu. 19. Ader. 20. Kreisi. 21. Ankrute. 23. Nulli. 26. Ila. 27. Tungraud. 30. Tallan. 34. Asuu. 35. Uitan. 37. Isa. 38. Jur. 39. Assoori. 41. Itk. 42. Utu. 43. Tutor. 44. Orus. 45. Basaar. 47. Munemise. 50. MMM. 51. Esita. 52. Pea peal. 56. Sissil. 60. Aher. 61. Vastukaalu. 64. Lagi. 65. A. Taul. 66. Alus. 67. Alad. 68. Lauge. 69. Rest.

PÜSTI: 1. Käkk. 2. Udar. 3. Dale. 4. Ellingu. 5. Lasila. 6. Ist. 7. Nea. 8. Itta. 9. Kaunitar. 10. Avaral. 11. Madu. 12. Ehet. 13. Nire. 18. Isur. 22. Klani. 24. Luust. 25. Idioome. 27. Tajub. 28. Usuta. 29. Nurus. 31. Liiri. 32. Astus. 33. Nakse. 36. Torus. 39. Atame. 40. Surmaval. 44. Oma saar. 46. Amprid. 48. Nisule. 49. Etik. 52. Pala. 53. Ehal. 54. Aega. 55. Lata. 57. Sale. 58. ILus. 59. Lust. 62. Sau. 63. Tug.